

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

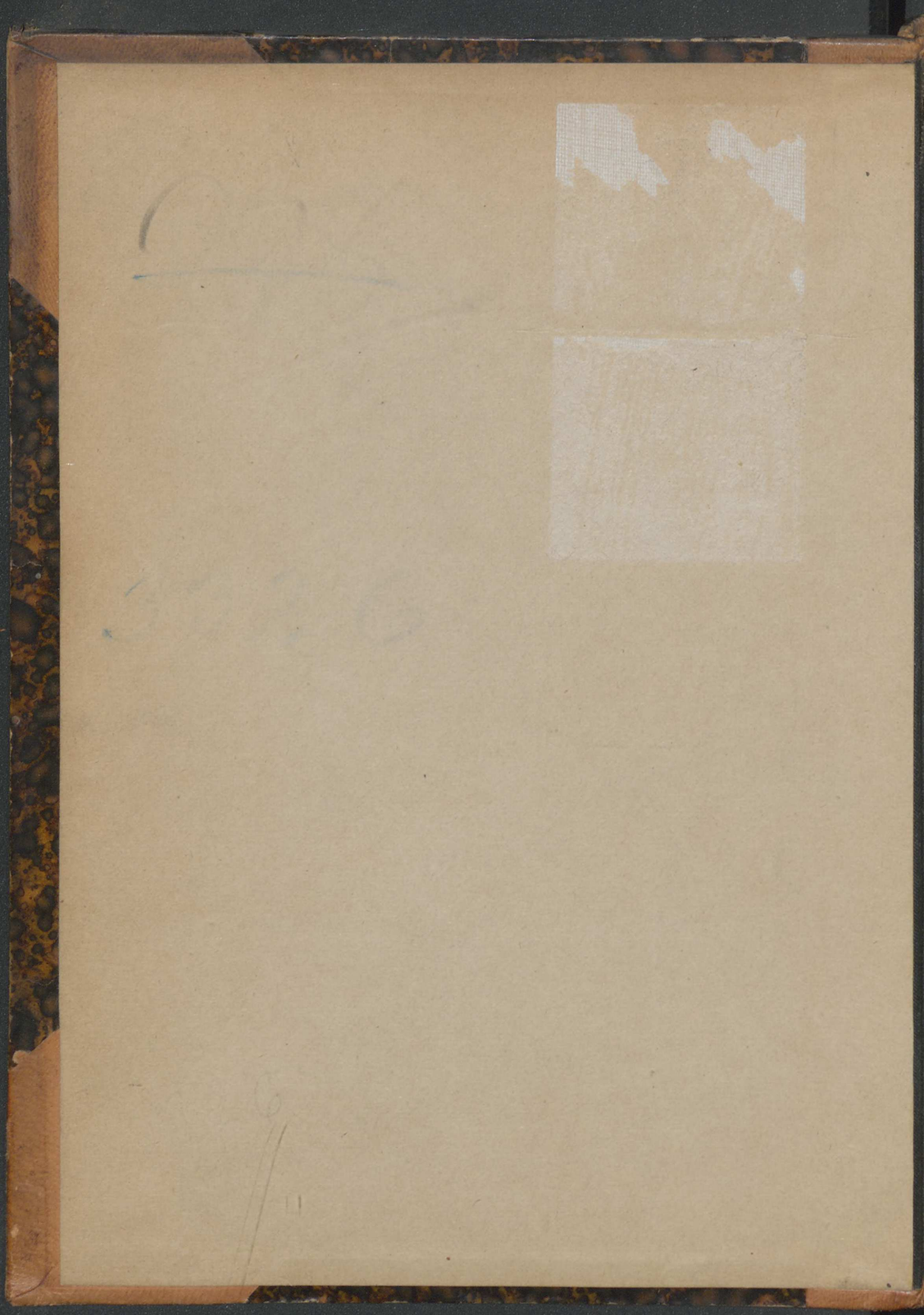
Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på *www.tekniskkulturarv.dk/about*

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

INDUSTRI-
FORENINGEN.

22 1/2 14 2

332 Gre gl

1898.

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO

~~86-57~~

THEODOR GREEN

BØRSEN I KØBENHAVN

EN POPULÆR SKILDRING

AF

DENS BYGNING, INDRETNING

OG VIRKSOMHED

SAMT

KURSNOTERING OG ØVRIGE FORHOLD

MED ILLUSTRATIONER

DANMARKS TEKNISKE BIBLIOTEK

KØBENHAVN

UGEBLADET „BØRSENS“ FORLAG

LUDVIG JØRGENSENS BOGTRYKKERI

1898

**INDUSTRI-
FORENINGEN.**

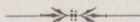
*Den løber, den løber, den hastende Tid,
Og kaster de Svage til Siden —
Men hvo, som vil staa i den standende Strid
Maa se til, at han følger med Tiden.*

Holger Drachmann.

INDHOLD:

	Side
I. Børsen. — Dens Opførelse og Benyttelse i Tidens Løb. — Boder. — Salg og Tilbagekøb af Børsen. — Daglig Børstime.	3
II. Oprettelse af Børser. — Oprindelse til Navnet Børs — Indskriften over Indgangen. — Danske Børslove. — Børstid. — Den første Børskomité. — Børskommissær. — Oprettelse af Grosserer-Societetets Komité. — Spørgsmaal om ny Lovgivning. — Vare-Børser og Fonds- og Aktiebørser, samlede, adskilte.	28
III. Indgang til Børsen. — Festen paa Børsen d. 18. November 1888. — Ildløs. — Forandring af Børstiden. — Spærrepenge. — Kontingent. — Adgang til Børsen. — Nægtelse af Adgang. — Fastelavnsmandag paa Børsen. Digt af J. L. Heiberg om Børsen. — Børssalen før og nu. — Andre Lokaler. — Opslag paa Børsen. — Børsbesøgende. — Børsstade. — Hovedartiklerne for Omsætningen.	51
IV. Hvilken er den vigtigste: Varebørsen eller Fonds- og Aktiebørsen. — Publikum mest Interesse for sidstnævnte. — Den første Kursliste. — Fremgangen. — Materiale. — Kursnoteringsværelse. — Kursnoteringen. — Metode. Kursnoteringsudvalg. — Omsætning.	95

V.	Kursliste. — Forklaring af Kurslisten og Omsætningsforholdene. — Gældende Bestemmelser.	120
VI.	Regler for Kursnoteringen og Forretningerne. — Deltagerne. — Lederen. — Orden. — Handelsers Opfyldelse. Udtrukne og opsagte Værdipapirer. — Den ekstraordinære Notering. — Leveringsmæssighed. — Termin. — Limit. — Vekselkurserne.	136
VII.	Efter Noteringen. — Kulise. — Kursernes Opstaaen. — Højere, lavere. — Omsætningsstatistik. — Publikum. — Kurssvingninger. — Subskription. — Tidsforretninger. — pr. ultimo. — Forskel paa Termins og ultimo Forretninger. — Ringe. — Over Evne. — Spekulation.	165
VIII.	Hvad er en Børs. — Vare-Børsen her. — Forretningerne. — Mæglerne. — Stemninger og Livet paa Børsen. — Børsens Valgsprog. — Nye og dygtige Kræfter. — Pengenes Magt.	188
IX.	Ny Organisation. — Forsøg i denne Retning. — Bedømmelse og Voldgiftsudvalg. — Handelsberetning. — Handelsskole. — Grosserer-Societetets Andragende af 1881. — Handelsstandens Repræsentation. — Børsforening.	205

ILLUSTRATIONER:

Børsen, set fra Christiansborg Slotsplads, med den tidligere Nationalbankbygning tilhøjre.

Børstaarnet.

Gavlen mod Christianshavn, fra Tiden omkring 1774.

Indgangen midt paa Børsbygningen, ud mod Kanalen. 1897.

Banketten for de nordiske Konger i Børssalen den 19. Juli 1862.

Auktions- og Generalforsamlings-Salen. 1897.

Børsrampen. Fastelavnsmandag i tidligere Tid.

Børssalen fra en tidligere Periode. Fastelavnsmandag.

Børssalen med Forhal, før de seneste Forandringer.

Den tidligere Auktionssal.

Boderne bag Børssalen. Henimod Aaret 1840.

Børsens Forhal. 1897.

Børssalen. 1897.

Skipperhjørnet. 1897.

Læseværelset. 1897.

Konversationsværelset. 1897.

Midtertrappen. 1897.

Et Mægler-Kontor. 1897.

Grosserer-Societetets-Komités Værelse. 1897.

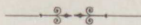
Fonds- og Aktiebørsens Kursnoteringsværelse. 1897.

Efter Noteringen. Fonds- og Aktiebørsens Hjørne. 1897.

Børsbygningen, set fra Kanalen. 1897.

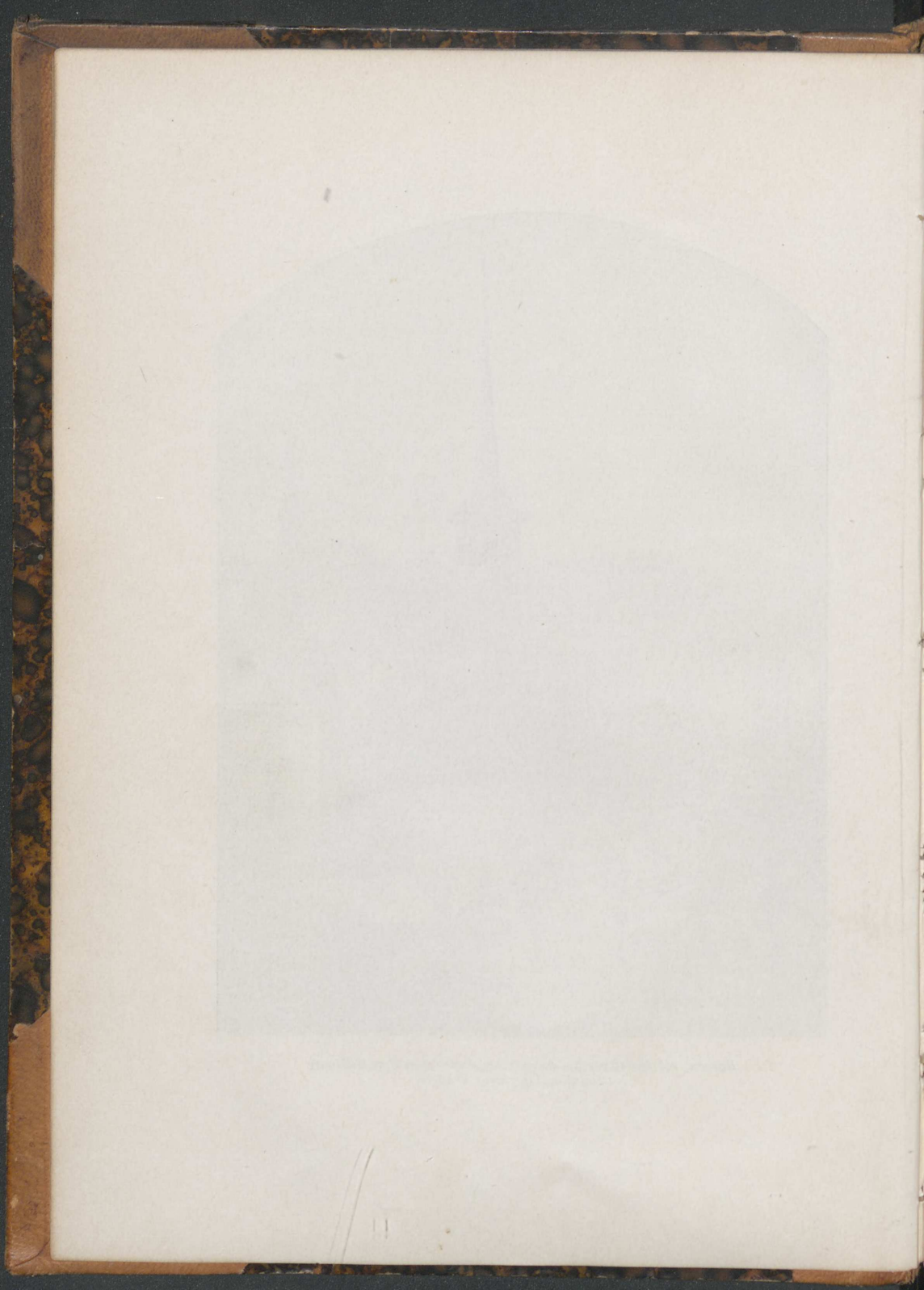
Paa Københavns Børs. 1814.

Navnefortegnelse til foranstaaende Billede.

*Borsen, set fra Christiansborg Slots-plads, med den tidligere
Nationalbankbygning tilhøjre.*

T der i *København* findes en saakaldet »*Børs*«, er vistnok de fleste bekendt, og der er vel ogsaa næppe synderlig mange her i Landet, som ikke véd, hvorledes *Børsbygningen* ser ud; thi Billeder af den, *set udefra*, findes der flere af.

Det store Plateau, bevokset med Træer, som skraat fører op til Indgangen mod Christiansborg Slotsplads, den udstrakte firkantede røde Bygning med det slanke Taarn, hvor Drager snoer deres vældige Kroppe opad i en Spids, er afbildet i illustrerede Skrifter, og i en Mangfoldighed findes der Litografier af den.

Paa Billedet her foran i Bogen ses saaledes Børsen fra Christiansborg-Siden med det træbevoksede Plateau, ogsaa kaldet *Rampen*, og med den tidligere Nationalbankbygning tilhøjre. Denne Bygning, som Nationalbanken benyttede indtil Efteraaret 1870, og som ved en overdækket Gang, som Billedet viser, var forenet med Børsen, forsvandt umiddelbart efter at Banken havde

forladt den forat tage sin nuværende Ejendom ved Holmens Kanal i Besiddelse.

Hvad *det indre* af Børsen derimod angaar, turde Kendskabet dertil kun være ringe, og det samme er muligvis i endnu højere Grad Tilfælde med Børsens Indretning, med dens Liv og Virksomhed. Kendskabet hertil tilhører uden Tvivl kun mindre Kredse

Grunden dertil er vel nok den, at der i denne Retning er et stort Hul i vor Literatur, ligesom der af Børsbygningens Indre, saaledes som dette oprindeligt var formet, og som det i Tidernes Løb blev ombygget og forandret, kun findes faa Afbildninger.

Interessen for Børsen og dens Gerning, saavelsom for Handelsvirksomhed i det hele, har vistnok ogsaa i lange Tider nærmest været endel forsømt her hos os, og det turde ikke være formeget sagt, at det først er i den seneste Tid, at Folket ligesom er bleven vakt til Erkendelse om, at Handelsvirksomheden maa henregnes til en af vort Lands vigtigste Erhvervsgræne.

Man har været optaget af andre Ting. Politiken har i lange Tider spillet en dominerende Rolle, Landvæsenet og dettes Tilstand har lænket alles Opmærksomhed, og ved Siden deraf har den i Halvfjerdserne opdukkende Kunstindustri skabt en stor Interessekreds omkring sig. I vor Tid har, paa den anden Side, ogsaa Theatrene og Romanlæsningen krævet, man tør

maaske nok sige, for megen Tid, saa at der paa Grund af alt dette, ikke er bleven synderlig megen tilovers for, hvad der udenfor den daglige Dont falder ind under Handelen og Børsen.

At Københavns Børs er opført af *Kong Christian den fjerde*, er bekendt.

Der eksisterer om denne Begivenhed et Værk: »*Bidrag til Børsens Historie i det første halvhundrede Aar 1619—1670*» af *G. F. Lassen*, hvori omtales det Sagn, som hidrører fra tidligere Tider og som er gengivet i *Thurahs*: »*Hafnia hodierna*» og i *Jonges*: »*Beskrivelse af København*», nemlig at Christian IV, da han i Aaret 1611 havde indtaget Byen *Kalmar* i Sverig, der fandt opført en Bygning som Børsen, og at han lod denne nedrive og derpaa førte Taarnet og alle Stenbillederne til København, hvor han benyttede dem ved Børsbygningen.

G. F. Lassen paaviser imidlertid det ugrundede og urigtige i denne Fortælling, dels ved Uddrag af »*Rigens og Rentemesterens Regnskaber*», som findes i det gamle Rentekammer Arkiv, og dels af en Kontrakt, som han har fra Gehejme-Arkivet, ifølge hvilken Kongen overdrog *Laurids*- eller *Lorens Steenvinkel* og *Hermann Rollefink* — der ogsaa havde været beskæftiget ved Frederiksborg Slot — at hugge Portalen og det øvrige Sandstens Arbejde til Vinduerne o. s. v.

Børsbygningen har en Længde af 203 og en Bredde af 33 Alen. Dens Opførelseer paabegyndt i 1619—20, og foruden førnævnte Haandværkere skal, som de fornemste Kontrahenter, nævnes: Tømmermestrene: *Just Feug* og *Vidt Kragen*, Murmester: *Morten Weichert*, Voldmester *Hans Goldbech* samt Stenhuggerne *Foachim Perleberger*, *Jacob Fick* og *Gert Bachmann*.

Gavlen mod Slottet bærer Aarstallet 1624, hvoraf det fremgaar, at denne paa dette Tidspunkt maa have været fuldført, medens Aarstallet 1640 paa Gavlen ud mod Christianshavn antyder, at Opførelsen deraf først blev tilendebragt 16 Aar senere.

Efter alt hvad der foreligger, har Børsen for største Delen været færdig 1623—24, men i sin endelige Skikkelse først 1639—40.

I Aaret 1632 har den dog været tagen fuldstændig i Brug.

Om Taarnet kan særlig meddeles, at det, som blev opført under Christian IV, paa Grund af Brøstfældighed blev nedtaget i Aaret 1775, og at der derefter i 1777 blev fuldført et nyt, hvilket er det samme, som staar endnu, og som er en tro Kopi af det oprindelige.

I Stueetagen, eller, som den ogsaa kaldtes, »*Kælderen under Børsen*« blev der indrettet Boder — 20 paa hver Side — som udlejedes til Pakhuslejligheder og Udsalgssteder for grovere Varer, saasom Hørkram,

bornholmsk Fajance og bornholmske Stueuhre, til Skibsekviperingsforretninger, Farvehandel, Spækhøkerbutik og deslige, medens Etagen ovenpaa fra Begyndelsen af hovedsagelig var beregnet paa Udsalg af finere Handelsartikler.

Der har i denne Etage været indrettet ialt 36 saakaldte Kramboder samt 4 Kontorer, et i hvert af Bygningens Hjørner.

Forretningerne paa denne »Børs« maa imidlertid ikke have været tilfredsstillende nok; thi Boderne vare ikke altid udlejede, og som en Følge deraf betalte den sig ikke. Kongen solgte derfor Bygningen i Aaret 1647 til Købmand og Borgmester udi Christianshavn, *Jacob Madsen*, for en Sum af 50,000 Rigsdaler.

En *Hovedbetingelse* ved dette Salg var, at Bygningen *bestandig skulde anvendes efter sin oprindelige Bestemmelse*, saavel om den forblev i Hr. Jacob Madsens Eje, som om den gik over i andre Hænder, det vil sige, til en Børs.

Christian IV's Efterfølger paa Tronen, Frederik den tredie, købte i Aaret 1669 Ejendommen tilbage af Jacob Madsens Enke for samme Sum, som Madsen havde givet, og den forblev derefter i Statens Besiddelse, indtil den i 1855 — Skødet er af 10 November s. A. — blev solgt til Grosserer-Societetet for 70.000 Rigsdaler.

Siden den Tid er den, som bekendt, undergaaet store Forandringer, idet alle Boderne i Stueetagen ere forsvundne og erstattede, dels af Kontorer og enkelte Beboelseslejligheder, dels af Auktions- og Generalforsamlingssalen, med Indgang under Rampen, medens det indvendige af den øvre Etage ligeledes nu fremtræder i en hel anden Skikkelse.

Fra Grosserer-Societetets Side er der anvendt meget paa Bygningens Restavring og tidssvarende Indretning. Dens Assurancesum udgør nu Kr. 1,130,000, foruden Inventaret.

Men vi vender tilbage til Børsen i dens gamle Skikkelse.

Den var dengang, som den førnævnte Forfatter anfører, efter *Ogier* i »*Fter danicum*«, et Sted, hvor alle Slags Pynt. alle til Dame- og Herre-Drægter hørende Sager, Bøger, som Hollænderne sendte fra Leiden, o. s. v. solgtes, og han tilføjer, at alle fornemme Folk, selv Kongens Døttre, kom der for at besé de udstillede Varer.

At disse finere Boder fremdeles i lange Tider havde deres Plads paa Børsen — i 1722 omtales saaledes: »Paullis Boglade paa Børsen« — fremgaar bl. a. deraf, at man endnu over hundrede Aar efter Bygningens Opførelse i »De københavnske Tidender« finder Annoncer derfra. Eksempelvis nævnes her en saadan

Annonce fra Aaret 1765: »Hos Hummes Enke paa Børsen er til Købs: »Tragische Kantaten für eine oder zwe Singestimmen und der Clavier, nämlich des Herrn von Gerstenbergs Ariadne auf Naxos.« Men endnu langt ind i dette Aarhundrede vare de ikke ganske forsvundne; der fandtes nogle af dem endnu i Begyndelsen af halvtredserne.

I 1825 gik Heineck & Fabers Boghandel paa Børsen over til en Mand ved Navn Schubothe, og dennes Forretning: den Schubotheske Boghandel, som nu har Lokale i Silkegade, flyttede først i halvtredserne bort fra Børsen.

Om Benyttelsen af Børsen siger *Lauritz de Thurah* i »*Den danske Vitruvius*« København 1746:

Det første og underste Stokverk er indrettet gandske igjennem til Pak-Rum, undtagen et Stykke i den eene Ende, hvoraf den Kongelige *Banque* betiener sig til endeel af sine Sagers Forvaring. Disse Pak-Rum ere for Kiøbmændene særdeles beqveme, idet paa hver Side af Børsen er en Grav, hvor Skibene kand legges an, lige uden for hver Pak-Huuses Dør, og saaledes kand alle Slags Vahre med den største Beqvemlighed ud- og indskibes.

I den anden Stok er først, naar man fra den Nordlige Side træder ind, Kiøbmændenes store Forsamlings-Plads, med de fornødne Contoirs for Mæklere, No-

tarier og deslige. Denne Plads er med et Gelænderverk afskilt fra den øvrige Deel af Salen. Siden er langs ned i Midten og paa begge Sider lutter Kiøbmands Boder og Boglader, hvori alle optænkelige Sager og Vahre ere at faae tilkiøbs. Paa den Søndre Ende af Børsen har den Kongelige *Banque* paa den eene Side sine Værelser med sine Contoirer og alle Slags fornødne Beqvemmeligheder; og den anden Side er indrettet for *Kram-Vahre-Magaziner*, hvor nemlig de fleeste af de Vahre, som i Staden blive gjorte, af Klæder, Silke-Tøyer, Stoffer og deslige, blive forvarede, og hvoraf til Kiøbmændene og andre Liebhavere bliver i Stort udsolgt.

Erich Pontoppidan giver i »*Den Danske Atlas*« følgende Beskrivelse af Børsen:

Lige over for *Gammel-Holm*, paa Canalens Søndre Side, ligger Kiøbenhavns *Børs*, en Bygning efter Gothisk Architectur og af det Slags, een af de prægtigste, man kand see, da saavel de tvende Facader af 406 Fods Længde og $66\frac{1}{2}$ Fods Brede ere bebyrdede med en Overflødighed af Bildhugger-Arbeid i Sand-Steen, som og begge Enderne zirede med herlige Portaler, særdeles det som vender ud mod Slots-Pladsen, hvor Indgangen haver fire fristaaende Toskanske Pillere af skønneste Marmor, og i Forhøyelsen Kong CHRISTIANI IV. Cifre, med den Opskrift, som kand læses

blant Stadens andre Inscriptioner i Marmora Danica. Børsen berøres ikke af nogen anden Bygning, men ligger ganske frie og for fuld Syn, omgiven paa den Nørre- og Søndre-Side med Canaler. En Forsigtighed som høybemelte Stifter holdt fornøden, i Henseende til de mange Kiøbmands-Vahres Sikkerhed mod Ildebrand, da han Anno 1624 beskikkede Børsens underste hvelvede Etage, til at modtage i de numererte Kieldre, hvad enhver Kiøbmand, som samme leyes af, ville indlegge, særdeles alle Slags grove Vahre. saasom Jern, Hamp, Hør, Huder, Humle, tør Fisk, Salt etc. Men den øverste og høyeste Etage anvendes først til Kiøbmændenes Daglige Samlings-Plads, som er temmelig stor og afsat med nogle friestaaende Columner, saa og til Assurance-Compagniets Contoir, samt Mæklernes og Notariernes Contoirer, ved Contracters Oprettelse. Dernæst er Børsens mellemste og største Deel opfyldt med nogle Sneese Kiøbmænds Boutiqver og Boglader. Hvem som af adskillige Meubler, Klæder, Zirater, Instrumenter, Karter, Kaaberstykker eller deslige Ting, paa eet Sted vil see en Samling saa stor, at han kand have frit Val. søger gerne til Børsen: Endelig er Husets tredie Deel anvendt til Contorer for den Anno 1736 oprettede *Kongelige Octroyerte Vexel- og Laane-Banque*, hvilken i de derunder værende brandfrie Hvælvinger, forvarer sine Kontanter og andre

Kostbarheder. Lige over for Banqven i samme Ende, holdes det *almindelige Magazin* for allehaande Indenlandske Fabriqve-Vahre. Børsens Tag er af Bly, ligesom ogsaa den midt paastaaende zirlige Taarn-Spidse. Denne er af en særdeles Invention, bestaaende i 4 Drager, som ligge paa deres Bug, med Hovederne vendte mod Himlens 4 Sider, men deres fire Svantze snoes tilsammen og strekkes saa høyt i Veiret, at dette Spiir er ikke det sidste af dem, som sees uden for Staden. Den Nordre Opgang til Børsen, som af en temmelig Brede løber efterhaanden snævrere tilsammen, indesluttet ved en lav Muur af Sandsteen, paa hvis begge Ender sees Mercurü og Neptuni Statuer. Ved den anden Ende, er Opgangen en dobbelt og til begge Sider affaldende Steen-Trappe. Fra den og til Knippels-Broe ligge mellem begge Canalerne, en Deel Kiøbmands-Huse, som med et almindeligt Navn, kaldes *Nye-Børs*, og alleryderst mod Havnen er nyeligen opbygget et Huus til Verksted for *Banqvøens Mont-Mester*.

Det var under Kong Christian den femte, nemlig i Aaret 1681, at den egentlige Bestemmelse om Købmændenes Forsamlingsplads paa Børsen blev truffen, og næste Aar, altsaa i 1682, blev Pladsen dertil indrettet.

Efter G. F. Lassen gengives her den daværende

Børsmester Hr. *Claus Roweders* Skrivelse om denne Sag: Den lyder saaledes:

»Efter Hans Kongelige Majestæts allernaadigste Anordning, at Kjøbmændene, saavel fremmede Trafiquerende som Indbyggerne, skal have deres Forsamling imellem det Kongelige Commerce-Collegium og det Vestindiske Contoir paa Børsen, da saasom de beretter, at bemeldte Plads falder liden, og Folkene mange, saa have de samtligen ombedet mig, det for velædle og velbaarne Hr. Kammerraad at tilkjendegive, i den Forhaabning, at det Vestindiske Contoir maatte forflyttes, som paa den anden Ende af Børsen igen kunde opsættes og kunde saa de Trafiquerende have fri Plads at vedtales, ligesom paa andre Handelsstæder, hvor Børstime holdes.«

Kammerraaden svarede herpaa:

»Hr. Claus Roweder vilde antage Haandværksfolk til at forflytte dette Contoir. Vinduerne forskaffe Kjøbmændene dem selv efter egen Erbydelse. Det Andet skal udi Børsen Leie godtgøres.

Rentekammeret d. 11. Juni 1681.

Brandt.

Saaledes var da altsaa en for de daværende Forhold tilstrækkelig Børsplads oprettet, hvor den for Handel og Omsætning saa yderst bekvemme Indretning af en daglig »Børs« kunde foregaa, hvor Forret-

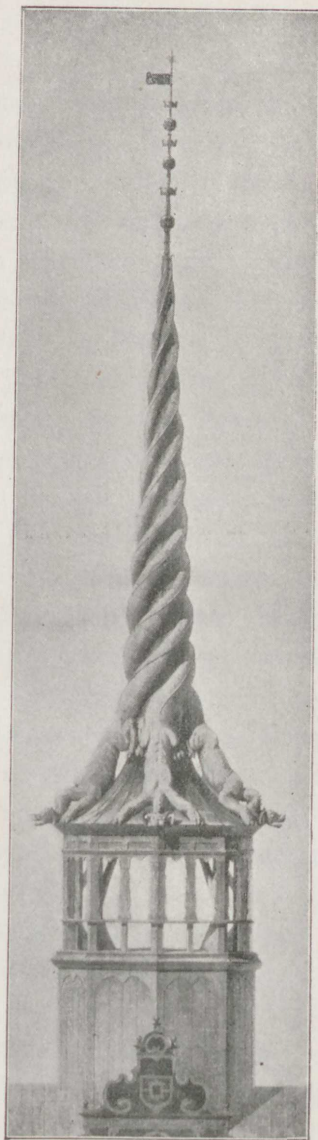
ningsmænd, istedetfor at løbe rundt i Byen fra den ene til den anden, til et bestemt Klokkeslet kunde træffe sammen med deres Klienter, Medkontrahenter og Handelsvenner og saaledes paa engang afgøre en Mængde Handels-Sager og Anliggender, der ellers vilde tage meget længere Tid at tilendebringe.

Foruden Lassens Bog om Børsen og de af ham nævnte Kilder, samt de foran omtalte Beskrivelser, eksisterer der næppe meget trykt om denne prægtige og nyttige Bygning.

Derimod findes der, efter hvad Grosserernes nuværende Formand, Hr. *Fr. Th. Adolph*, meddelte paa denne Korporations Generalforsamling i Marts 1897, en Række interessante Skrivelser og Dokumenter, særlig fra Blomstringstiden fra 1784 til 1801, hvorefter Grosserer-Societetets Komité lader udarbejde en Oversigt, og der vil saaledes vel kunne forventes at fremkomme hidtil ukendte Bidrag til Børsens og Handelens Historie, ialfald for et vist Tidsrum.

I de offentlige Bibliotheker findes der et Værk af afdøde Arkivar ved Københavns Raadstue Arkiv, Dr. *O. Nielsen*: »Kjøbenhavn i Aarene 1536 til 1660«, hvilket indeholder — for en Del vistnok efter Lassens Bog — særdeles interessante Meddelelser fra dette Tidsrum angaaende Børsen.

Disse gengives derfor her, som Slutning paa dette

Berstaarnet.

Kapitel, i Uddrag, idet det iøvrigt skal bemærkes, at nærværende Arbejde jo ikke gaar ud paa en indgaaende historisk Fremstilling af Børsen og dens Forhold, men derimod skal være en populær Behandling af de Oplysninger, som have været tilgængelige, og endvidere en Skildring af Børsen og dens Virksomhed, som den fremstiller sig for os i det praktiske Liv.

Planen til Børsen blev fattet af Christian IV efter udenlandsk Mønster, for ved Hjælp af den at samle Handelen om et fælles Midtpunkt, og selve Bygningen er ubestridelig Stadens anseligste Mindesmærke om denne Konge, idet den saavel ved sin Størrelse som ved sin Udstyrelse med de mange udhuggede Figurer vil gøre Indtryk paa enhver forbigaaende.

Hvorledes det gik til med Opførelsen af Børsen, fremgaar af de forskellige foreliggende Aktstykker.

Det var den 4de Maj 1619, at Kongen afsluttede Kontrakt med de tidlige nævnte 2 Mænd, nemlig Stenvinkel og Rollefink, om Udførelsen af Stenhuggerarbejdet, og efterat der derpaa i Slutningen af samme Aar var udgaaet Befaling til de omkringboende Bønder, der tilhørte Kronen eller offentlige Stiftelser, om hver at køre 4 Læs Kampesten til Fyld paa Grunden, blev der straks i det nye Aar taget fat paa Arbejdet.

Der medgik lang Tid til Forberedelserne, særlig til, ved Hjælp af to Møller, at udpumpe Vandet af

Grunden, og det var saaledes først et helt Aar efter ovennævnte Kontrakts Afslutning, nemlig i Maj 1620, at Morten Weichert begyndte paa Muren, og omtrent samtidig tog Voldmesteren Hans Goldbech fat paa Uddybningen af Graven, der udgik fra den gamle Vedhave, som indtog det meste af Pladsen foran Børsens nordlige Ende.

Til at begynde med gik det meget uheldigt med Murværket, de opførte Dæmninger gennembrødes sidst i Oktober Maaned 1620, og Vandet ødelagde alt, saaledes at det maatte gøres om igen.

Et Aarstid senere, nemlig sidst i 1621, var man naaet saavidt, at Bygningen var over Jorden, og et Par Aar derefter, altsaa i 1623, var Huset under Tag. Dets Udseende tilfredsstillende imidlertid ikke, navnlig gjorde Gavlene mod Øst og Vest ikke det forventede Indtryk, og der blev derfor udført Gavle efter en anden Tegning end oprindelig bestemt.

Gavlen mod Slotspladsen, den vestre, fuldførtes — som tidligere omtalt — 1624 af Hans Steenvinkel, da den oprindelige Kontrahent, Broderen Lauritz eller Lorenz, døde i 1619, altsaa samme Aar, som han havde paataget sig Arbejdet.

Med Hensyn til Opgangen, da formenes det almindelig, at denne altid har været i Form af en Rampe

Om den østre Gavl udtaler Lassen, at den kan ses at være bygget med den vestre som Forbillede, men at den udentvivl i Tiden fra 1625 til 1640, maa have haft en anden Skikkelse, hvad enten dette har været en simplere Gavl eller et interimistisk Lukke af Murværk eller Brædder.

Indgangen til denne Ende af Børsen i sin nuværende Skikkelse, altsaa med en Dør i Stil med Bygningens øvrige Døre, hidrører fra Aarene 1828—30, medens den Trappe, som ses paa efterfølgende Billede, ikke kan være ældre end 1774. Lassen udtaler som en Formodning, at der ogsaa før den Tid har været en Trappe, om end af anden Form, men at det ogsaa kan være, at denne Ende af Børsen oprindelig har været forsynet med en lignende Rampe som den anden, og mener, at Pladsen dertil ikke manglede, eftersom de Huse der bare Navnet Nye Børs, og som foran ere omtalte efter Erich Pontoppidan, først byggedes senere — vistnok i Tidsrummet 1648—53 — men Rampens Bredde har da ikke været større end selve Bygningens.

Formodningen om denne østre Rampe bygges iøvrigt paa et hollandsk Prospekt, hvorpaa Børsen fremstilles fra Christianshavns Siden med en Rampe, der vel omtrent kan have været saa bred som det halve af Gavlen, og som, udgaaende fra første Sal, gik ned til

Gaden i en Bue, hvilket Prospekt — det findes i Resens: Atlas danicus, med Aarstallet 1642 — imidlertid af Lassen betegnes som ikke aldeles paa-lideligt, ligesom det ogsaa indrømmes, at der allerede i Aaret 1645 fandtes nogle Boder imellem Børsen og Knippelsbro, eftersom der foreligger en Befaling fra Kongen om, at disse skulle lukkes om Aftenen, »naar der ringes af Børsen«.

Børsen holdtes dengang aaben fra Kl. 6 til 11 Formiddag og fra Kl. 1 til 8 Eftermiddag.

I Marts Maaned 1630 udstedte Christian IV et aabent Brev til Kræmmerne i København, hvori de opfordres til for Statholderen, Frands Rantzau, at angive, om de havde Lyst til at leje Kramboder paa Børsen, da Kongen hellere saa dem besatte af sine egne Undersaatter end af fremmede, da han nu var tilsinds med det første at lade dem fuldende.

Efterspørgslen var imidlertid ikke synderlig stærk, der meldte sig saa faa Lysthavende af Landets egne Børn, at Kongen blev nødt til at gøre, hvad han kunde for at faa Indtægt af Boderne. Det blev derfor den 29de Maj 1631 forbudt alle udenlandske Kræmmere, som kom til Byen, »at staa« andre Steder end paa Børsen med deres Kram.

Efterhaanden gik Søgningen fremad, og i 1634 blev der udnævnt en Notar — *M. Valentin* —, senere

paa Aaret en Børs- og Postmester, der skulde oppebære Lejen af Boderne, lukke dem til de bestemte Tider, have Tilsyn med, at der ikke brugtes Ild i de nederste Boder og at ingen førte uskikkelig Levned. Han skulde ogsaa forestaa Postmesteriet, og især have Tilsyn med at Kongens Breve ikke bleve forlagte og at Postbudene paa Børsen, hvor de bleve ekspederede paa Rejse med Breve, ikke bleve forsømte.

Det viste sig nu efter nogen Tids Forløb, at det havde været en Fejl af de kjøbenhavnske Handlende, at de ikke havde været mere villige til at benytte Boderne paa Børsen; de fremmede søgte til i Mængde og det blev snart Mode at gøre Indkøb der. De beklagede sig derfor hos Kongen over den store Mængde fremmede Handlende, saavel paa Børsen, Christianshavn som andetsteds, der var dem »for deres Næring til stor Agtergang og Forsvækkelse«, og tilbød at give lige saa stor Leje, som Kongen kunde have af fremmede.

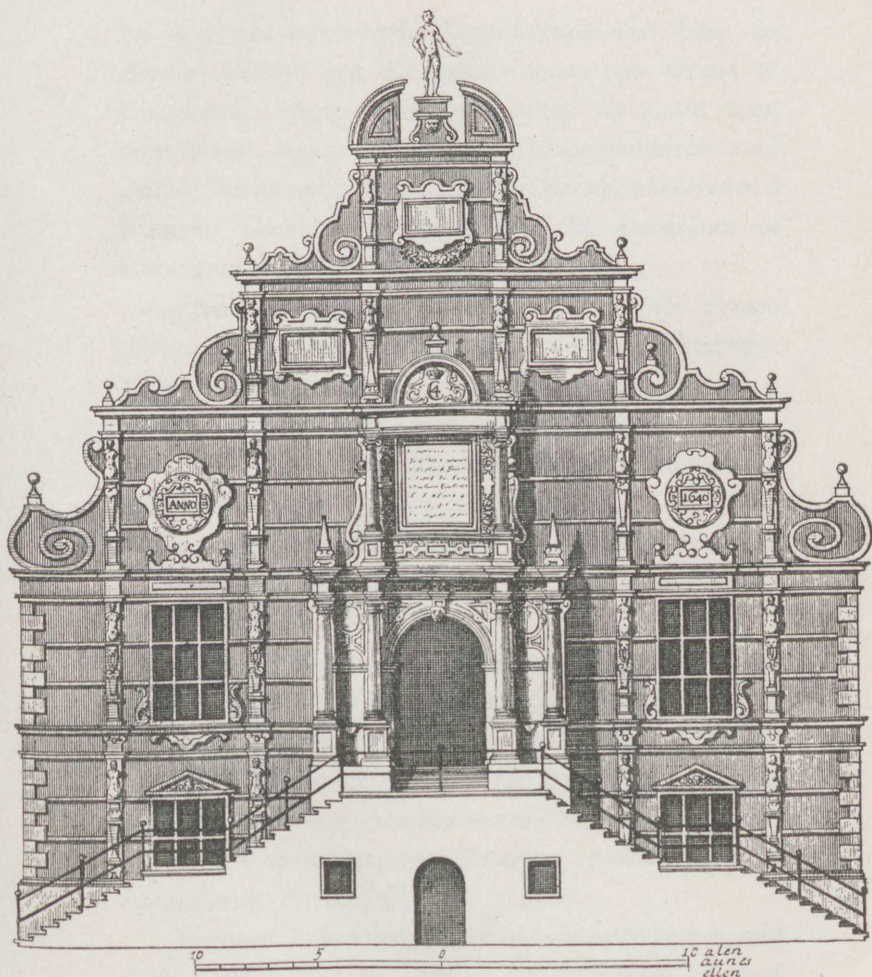
Den 22. Maj 1636 befalede da Kongen Rentemesteren at underhandle med dem, og Resultatet deraf var, at de fire Købmænd: *Simon Surbek*, *Verner Klaumann*, *Peter Motzfeldt* og *Fohan Wust* den 27. Oktober s. A., tillige paa de andre Kræmmers Vegne, og som disses Kautionister undertegnede en Lejekontrakt paa 3 Aar, hvorefter der skulde betales en

aaelig Leje af 2000 Speciesdalere, hvilken Kontrakt Kongen ratihaberede den 8. November med den Betingelse, at der skulde skaffes alle fremmede, der kom til Byen til Herredage eller andre Forsamlinger, Boder paa Børsen for 2 Rigsdaler om Ugen. Oplag af Krudt eller Salpeter tillodes ikke. Alle Forhandlinger paa Børsen imellem Skippere og Købmænd skulde skrives af Notarius Publicus, og Boderne skulde vedligeholdes af Lejerne.

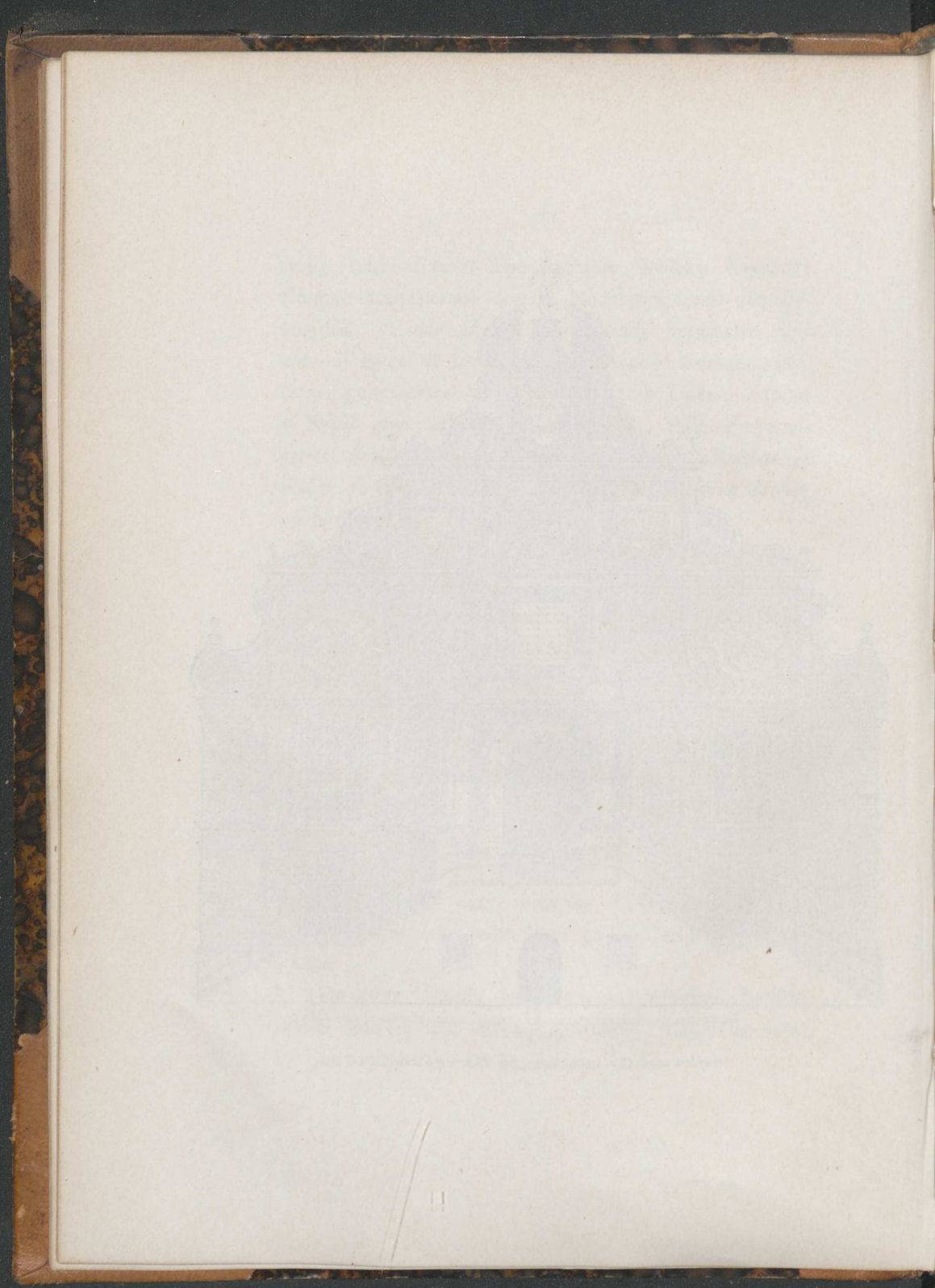
Der forbeholdtes Christianshavns Borgere 6 Boder foroven og forneden i den Ende, der vendte mod deres Bydel og som Kautionister for Lejen deraf indestod *Jacob Madsen* og *Nikkel Kok*.

Efter at de tre Aar vare forløbne blev Lejemalet imidlertid ikke fornyet fra Lejernes Side, medens hele Børsen blev lejet af Jacob Madsen, der nu var bleven Borgmester paa Christianshavn. Han betalte 2000 Rigsdaler om Aaret, og Kongen forbød al Handel af fremmede paa den Side af Højbro, hvor Børsen laa, hverken »Liggere« eller andre maatte gøre Forretninger der. Udenfor Børsen var der opført 10 Bagerboder, som hver gav 16 Mark aaelig ind i Leje.

Da dette 5 Aars Lejemaal var udløben betalte Jacob Madsen 300 Rigsdaler mere i Leje, og blev saa kort efter Ejer af Børsen.

Gavlen mod Christianshavn fra Tiden omkring 1774.

Der var ingen andre Lysthavende end han, da *Korfitz Ulfeldt* paa Kongens Vegne, paa Grund af Pengetrang, søgte at afhænde den, og dette Salg blev nogle Aar efter et af Anklagepunkterne mod denne Statsmand. Betalingen for Børsen afkortedes i Kongens Gæld til Jacob Madsen for Leverance af Kabelgarn, Tjære, Tømmer og andre Ting.

Efter at Frederik den tredie havde købt Børsen tilbage fik Kommercekollegiet i 1671 af hans Efterfølger Befaling til at overtage den og indrette sine Kontorer der, og iøvrigt foretage den nødvendige Reparation for den aarlige Leje, idet Kollegiet skulde tragte efter paany at faa Boderne udlejede til Kræmmere, og Kongen befalede endog disse at antage Boder paa Børsen eller aarlig at betale 4 Rigsdaler for hver Krambod, de lejede i Byen.

Dette Paabud har imidlertid næppe haft synderlig øjeblikkelig Virkning, og Kommercekollegiets Forhold til Børsen forandredes i 1677, i hvilket Aar dette ved kongelig Befaling af 8. Marts fik Paalæg om »aldeles ikke at befatte sig med Børsens Indkomst«, der skulde afleveres til Kongens eget Kammer, hvilket var det samme som Privatkasse.

Derimod beholdt Kollegiet uidentviveligt Tilsynet med Børsen, thi i 1680 indstillede det til Kongen: »at vi ikke uden Fortræd kan anse, at den herlige Bygning

Børsen, som i Steden for den Brug, den i Begyndelsen har været destineret til, nu med ledige Tønder og Snedkerverer istedetfor Kramvarer er forfyldt.«

Det fremgaar heraf i hvilken Grad Børsen paa dette Tidspunkt vistnok var uden Anvendelse, og Kongen udstedte derfor en Plakat. hvorved han: »i Henseende til denne vor Kongelige Residensstad desto større Livlighed, samt Handelens ydermere Nytte og Fremtarv«, gav alle dem, der til Pinse vilde antage Boder paa Børsen og selv vilde reparere dem, et halvt Aars Frihed for Leje, og det blev paalagt alle, der handlede med Kramvarer, enten at have deres egne Huse eller holde Bod paa Børsen, men de, der alligevel havde Udsalg i lejede Kramboder i Staden, skulde aarlig give 12 Rigsdaler til Børsens Reparation, indtil alle Boder vare udlejede.

Omkring Børsen har der iøvrigt i Frederik den tredjes Tid været opført en Mængde forskellige Boder. Saaledes har der i Aaret 1663 været givet en Mand fra Nürnberg ved Navn *Johan Kristof Nebenhaw* Tilladelse til der at sælge og falholde sine medicinske Varer. I 1671 forbød Christian V alle Kramboder paa Slotspladsen og befalede fremdeles, at de Hestestalde, der vare byggede ved Indgangen til Børsen, skulde nedrives, medens Københavns Slagtere i 1674 fik Lov til at opsætte Slagterboder langs Muren, tværs over

for Holmens Kirke, imod en aarlig Afgift til Børsens Reparation.

At der trængtes til Reparation fremgaar af de bestandige Afgifter, som paalagdes til saadant Brug. Rimeligvis have disse næppe været tilstrækkelige til Bygningens ordentlige Vedligeholdelse, og i Slutningen af Aarhundredet, nemlig i 1695, blev en Hovedreparation nødvendig. En saadan iværksattes ogsaa og omfattede hele Bygningen samt Taarnet, ligesom ogsaa Trappen ved den østlige Ende maatte bygges op paany.

I Tiden omkring Aaret 1700 blev Indtægterne af Børsen henlagte til Kvæsthuset, og Udlejningen af Boderne maa da være gaaet bedre fra Haanden.

Jævnslidende dermed tog imidlertid det moderne Børsliv betydeligt Opsving og udviklede sig saaledes i Tidernes Løb, at det tilsidst ganske tog Luven fra Kramboderne, som forsvandt og gav Plads til en fuldstændig Forandring af Børsens Indre, hvilken efterhaanden har fuldbyrdet sig i Retning af de Krav, som Nutiden stiller til en Børs.

OPRETTELSEN af Børser i deres nuværende Skikkelse stammer fra det 16de Aarhundrede

I Aaret 1531 blev der saaledes paabegyndt en Børs i *Antwerpen*, 1549 en i *Lyon* og samme Aar ligeledes en i *Toulouse*.

Hamburgs Børs daterer sig fra Aaret 1558.

I 1566 fik *London* sin første Børs, nemlig »The Royal Exchange«, der er en Varebørs. I 1749 oprettedes der endvidere i London en Kornbørs og i 1802 blev Fonds- og Aktie-Børsen »The Stock Exchange« kaldt tillive. Denne Kæmpeby har ogsaa en Kulbørs og flere andre særlige Branche-Børser til Ex. for Smør og Uld, den har endvidere en Skibs-Børs og en Assurance-Børs.

I 1608 indrettedes Børsen i *Amsterdam*, medens Børsen i København, som foran omtalt, efterat Grunden til dens Bygning var lagt i 1619, maa skrive sin egentlige Begyndelse fra Aaret 1682.

I 1708 begyndte Børsen i *Christiania* at arbejde.

Den ophørte imidlertid snart igen, og først i 1819 blev en ny Børs indrettet, der fik sin egen Bygning.

I 1776 oprettedes Børsen i *Stockholm*

I *England* og *Nordamerika* ere Børserne private Foreninger, uden Forhold til Stat eller Kommune.

I *Norge*, *Sverrig*, *Frankrig* og *Østerrig* har Stat eller Kommune større Indflydelse paa Børserne, saaledes udnævnes *Børskomiteen*, saavel i *Christiania* som i *Bergen*, af Kongen, en Børskommisær er ansat; Mæglervæsenet er frit.

I *Stockholm* vælger Magistraten aarlig 10 Mænd til Handels- og Sjøfartsnämnden, og denne udnævner igen en Børskomit  til at styre Børsen. Egentlige Mæglere findes ikke, men Kursnoteringer paa Veksler foretages under Kontrol af Formanden for Vekslerernes og Bankierernes Korporation. Børsafgift bestod tidligere, men er bortfalden.

I *Tyskland* var Ledelsen af Børserne tidligere — ligesom nu her i Danmark — lagt i Handelsstandens egen Haand. Men allerede i 1895 kom der Bestræbelser op, der gik ud paa ved Lov at fremskaffe nye Regler, og nu i den seneste Tid har Staten ved *Rigs-B rsloven* af 22. Juni 1896 faaet stor Indflydelse paa alt, hvad der vedrører Børserne.

Oprindelsen til Navnet »Børs« angives paa forskellige Maade.

Det hedder sig, at der over Indgangen til den første Børsbygning i Amsterdam var afbildet 3 Pengepunge — bourses — og at Navnet derfra saa er gaaet over til en almindelig Betegnelse af Købmændenes Forsamlingssteder.

Ogsaa fortælles der, at de første jævnlige Sammenkomster for at vedtales om Forretninger, som iværksattes af Købmændene i den hollandske Stad Brygge, bleve afholdte i Huset — saavel som udenfor dette — hos en derværende Købmand eller Mægler ved Navn *van der Bourse*. Iøvrigt skal der ogsaa over Indgangen til denne Mands Hus have været anbragt Billedet af én eller flere Pengepunge.

Andre Kilder udlægge Betegnelsen »Børs«, som kommende af det latinske Ord: bursa ∅: Pengekasse.

Over Hovedindgangen til Københavns Børs findes med Guldbogstaver paa sort Grund en latinsk Indskrift, der kan oversættes paa dansk saaledes:

Den almægtige og treenige Gud Fader, Søn og Helligaand, som ved Sønnen Jesu Christi bestandige Mellekomst giver sin Velsignelse og som beskytter

Handel og alt hæderligt Erhverv, Han give, at dette maa blive til Held og Lykke for det danske Rige, Stat og Folk.

Christian den Fjerde,

den mægtige Konge af Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Fædrelandets udmærkede Fader, den lykkelige Forvalter af Statens Ejendom, har til et prisværdigt Forbillede for store Konger og i alvorlig Iver for at forøge sine Lande med rige Handelssteder grundlagt den danske Børs, som du sér her, ikke til Mercurs og Lavernas hemmelige Kunster, men først og fremmest til Guds Ære, dernæst til indbringende Brug for Købere og Sælgere.

Aar efter Christi Fødsel 1624.

Ganske den samme Indskrift har man ogsaa anbragt over Indgangen paa Christianshavns Siden, kun at Aarstallet 1624 der erstattes af Tallet 1640.

Kong *Christian den femtes* Anordning af 1681 om Købmændenes daglige Forsamlingsplads paa Børsen, efterfulgtes 10 Aar senere under samme Konge af en *Kongelig Børs Ordonnance*, der er dateret den 18. Juni 1692 og som saaledes vel er den første egentlige *Børslov* vi have haft her i Danmark.

De vigtigste og interessanteste Bestemmelser i denne Børslov ere følgende:

§ 1. Købmændene maae den *Plads*, hvor de nu holde deres *Forsamling*, med et Stakitværk og 2de *Døre* paa deres egen Bekostning lade indlukke, saaledes at der bliver en Gang ved den ene Side af Børsen, hvor Folk, som af Kræmmerne vil kjøbe, kan have deres Gang; paa det Betlere og andre ledige Personer, saalænge Forsamlingen varer, nemlig fra Kl. 11 til 12 om Formiddagen, kan udeholdes og Købmændene og andre skikkelige Folk have Rolighed til deres Forretninger.

§ 2. Og paa det enhver kan vide, naar *Børstiden* begynder, saa skal *Børsklokken* præcis Kl. 11 ringe $\frac{1}{2}$ Qvarter og ej længere. efter hvilken Tid ingen maae med Pakker eller andet Gods løbe igjennem Pladsen, hvor Kjøbmændene holde deres Forsamling.

§ 3. Saasnart Børsklokken opholder at ringe, skal *Børstjeneren*, som dertil af Magistraten skal antages, paa 2de Steder, som ham iligemaade af Magistraten skal anvises, lydeligen uden nogen Betaling *oplæse* alt, hvis ham fra Collegierne, Magistraten i Kjøbenhavn eller Politimesteren bliver befalet; men hvad han for Kjøbmænd, Mæglere, Skipere eller andre *Particuliers* oplæser, skal ham betales for hver Seddel 2 Sk., og for en Færge 1 Sk. Og paa det at enhver kan vide, hvad Skibs-

Indgangen midt paa Børsbygningen, ud mod Kanalen. (1897).

rumme og Færger, som idelig herfra Staden udgaae, saa skal alle *Skippere* og *Færgemænd* ved Børstjeneren, nogle Dage før de vil bortseile, sligt paa Børsen lade lydelig oplæse og tilkjendegive; derefter skal Børstjeneren det paa en Seddel skrive og paa en dertil ordineret *Tavle* opslaae; hvilket derpaa saalænge skal blive staaende, indtil Skibet eller Fartøiet er borte, saa enhver, som noget Gods vil bortsende, det udførlig kan læse.

§ 9. Hvis til *Børsens Skikkelighed* og Kjøbmændenes *Magelighed* efterhaanden kan optænkes, maa ved 2de Kjøbmænd som de Trafiquerende selv udnævne, ved Memorialer til Kongen indgives, hvilke og altid deres største Flid skal anvende, at alting paa Børsen i god Orden bliver holdt.

Af denne Lov erkender man, hvorledes den egentlige Hensigt med en Børs, nemlig den at være daglig Forsamlingsplads for Købmænd, Mæglere, Skippere og andre, der paa den ene eller den anden Maade have med Handel eller Skibsfart at gøre, og-saa hos os vandt mere og mere frem i Udstrækning og Betydning.

Loven værner om den daglige Forsamlingsplads, den fastsætter Tiden for Sammenkomsterne, og det fremgaar af dens Bestemmelser om den af Øvrigheden

ansatte Børstjeners Virksomhed, hvorledes Børsen begynder at blive et Centrum for forskellige Interesser vedrørende Handelen og Skibsfarten, og endelig finder man i denne Lov det første Spor af Børsens Bestyrelse og den Virksomhed, som tillægges denne.

Forøvrigt faar man af denne Lov den Oplysning, at den efter »den danske Vitruvius« tidligere meddelte Foranstaltning, nemlig Afskildringen af Købmændenes Forsamlingsplads fra Boderne ved et Gelænder eller Stakit-Værk hidrører fra denne Periode.

Et halvhundrede Aar senere bestemte *Christian den sjette* ved Forordning af 4. August 1742, at de indskrevne Groshandlere mellem sig selv maatte vælge en Formand og to Ældste, som de i paa-kommende Tilfælde kunde henholde sig til, og at Formanden kunde sammenkalde disse, saavel som alle Grosserere, eller »saadanne af dem, som ham godt synes«, for med dem at overlægge, hvad der tjente til Handelens Bedste.

Denne Forordning maa vel nærmest betragtes som en Ændring i Børs-Ordonnancens § 9 og har haft Gyldighed, indtil *Frederik den sjette* tiltraadte Regeringen.

Under denne Konge blev man paa det rene med, at Bestemmelserne i Børs-Ordonnancen af 1692 ikke længere svarede til Tidens Krav, og der udgik derfor

under 22. December 1808 en ny *Kongelig Anordning om Børsens Holdelse i København*, hvorved de Regler og Forskrifter, som herefter skulde iagttages, fastsattes.

Ved denne nye *Børslov* skete der den Forandring, at *Børstiden* ansattes til at tage sin Begyndelse Kl. 12 og til at slutte Kl. 2, istedetfor som tidligere fra Kl. 11 til 12.

Børstiden blev saaledes ikke alene skubbet en Time længere frem paa Dagen, men dens Varighed fordobledes, hvoraf det altsaa maa fremgaa, at de daglige Sammenkomster paa Børsen tiltog i Betydning og fordrede længere Tid.

Dernæst indeholdt Loven den Bestemmelse i sin § 2, at Kongen vilde beskikke en *Børskommisær*.

Den paagældende Paragraf lyder saaledes:

»Til at føre Opsigt med Børsforretningernes ordentlige Gang og Politiet inden for Børssalen, ville Vi allernaadigst beskikke en Børs-Commissaire, som efter den ham igjennem Vort General-Land-Oeconomie og Commerce-Collegium tillæggende Instruktion skal vaage over, at intet paa Børsen i Børstiden kan foregaae, som er stridende mod Anordningerne, samt især have Tilsyn med Børs-Auctionerne, og paase, at ingen Uberettigede tilstædes Adgang til Deeltagelse i Børsens Forhandlinger.«

Dette Embede, gennem hvilket altsaa Kongen eller Regeringen havde en direkte Indflydelse paa Børsinstitutionen var iøvrigt ikke noget nyt.

Et Børskommissær-Embede havde allerede været oprettet i det foregaaende Aarhundrede, hvilket blandt andet ses af Reskript af 2. Marts 1764 — altsaa under *Frederik den femte* — hvori det paalægges den daværende Børskommissær *Rasmus Lyche*, ligesom hans Forgænger at sørge for, at Vekselkurserne regelmæssig bleve indberettede til Politiet, noget som han havde vægret sig ved at udføre; men allerede i 1771 blev Børskommissærens Embede igen afskaffet.

Heller ikke denne Gang var dette Embede af nogen lang Varighed, idet det ved *Kgl. Resolution* af 1. Juni 1816 bestemtes, at det indtil videre skulde forblive ubesat.

Iøvrigt henlægger denne Forordning Børsen nærmest under *Magistraten*, thi i dens § 9 hedder det:

»Hvad som Grosserernes Formand og Ældste herefter maatte anse tjenligt til Købmandsstandens Tarv og Børsens bekvemmere Indretning, skulle de andrage for Magistraten, som med sin Betænkning indsender Forslaget til vort General-Land-Økonomie og Commerce-Collegium, hvorigjennem det skal blive os allerunderdanigst foredraget til allerhøjeste Bestemmelse«.

Faa Aar derefter udvidedes Antallet af Grosserernes Bestyrelses-Medlemmer meget betydeligt, hvilket var i Samklang med den stadige Tilgang af flere og flere nye Grosserere.

I *Marcus Rubins* Bog »1807—14« angives Antallet af Grosserere her i København ved Aarhundredes Begyndelse til omkring 80., medens det allerede i 1812 var vokset til 220.

Hvorledes iøvrigt Mængden af Grosserere i Tidernes Løb bestandig er vokset, kan man se af Børsbud Chr. Jørgensens aarlige Fortegnelse over disse, saavel som over Mæglere og Vekselerere. I 1855 havde Byen 278 Grosserere, i 1865: 568, i 1875: 1283, i 1885: 1771 og ved Udgangen af 1896 var Antallet løbet op til 2174.

Omkring Aaret 1800 havde København 100,000 Indbyggere, medens Antallet nu er over 400,000.

Den nævnte Udvidelse af Grosserernes Bestyrelse foregik i Henhold til *Kongelig Anordning* af 23. April 1817, i hvilken for første Gang forekommer Ordet »Komité«.

Anordningen bestemmer, at der ved Grosserer Societetet skulde forordnes en Komité, der, foruden Formanden, skulde bestaa af tolv Medlemmer, og et Reskript af samme Dato bestemte endvidere, at Medlemmerne første Gang skulde vælges af Societetet.

medens Valget fremtidig skulde foregaa paa den Maade, at samtlige Grosserere, for hver vakant Plads, skulde foreslaa 3, af hvilke General-Toldkamret og Commerce-Collegiet, efter at have modtaget Komiteens Betænkning, valgte det ene.

Funktionstiden for Medlemmerne bestemtes saaledes, at de to ældste afgik hvert Aar. Genvalg kunde finde Sted.

Til Formand for Komitéen vilde denne fremtidig have at foreslaa 3 af dens Medlemmer, iblandt hvilke General-Toldkamret og Commerce-Collegiet valgte Formanden, som beholdt sin Post saalænge han vedblev at være Medlem af Komitéen.

Ligesom man imidlertid, som omtalt, allerede tidligere fra Statens Side havde opgivet igennem Børskommissæren at have et direkte Indseende med Børsen, saaledes opgav man ogsaa i den kommende Tid ganske sin Medvirken ved Valget af Komitéens Medlemmer og af Komitéens Formand, og man er saaledes hos os gaaet den stik modsatte Vej af den, som man har fulgt i flere andre Lande, f. Eks. navnlig Tyskland, hvor man uafbrudt har beskæftiget sig med at indordne Børserne under Lovgivningen.

Den nye tyske *Børslov* af 1896 bestemmer, at en Børs kun kan oprettes med Statens Tilladelse, og at Staten kan ophæve den igen, ligesom denne Lov

indsætter den Børs-Embedsmand, som vi forlængst have havt, men opgivet igen, nemlig en Børskommissær.

Den tyske Børslov er meget omstændelig; den indeholder 82 Paragrafer og beskæftiger sig med alle mulige Spørgsmaal vedrørende Børsen.

Hos os har man derimod, saa at sige, snarere i den nyere Tid undgaaet al Lovgivning vedrørende Børsen og Børsvæsenet.

Hvad Valget af Grosserer Societetets Komité angaar, da gav under *Christian den ottende* en *Kongelig Resolution* af 6. April 1842 dette ganske hen til Grossererne selv, idet den tillod dem for Fremtiden direkte at vælge Medlemmerne af denne, ligesom Komitéens Medlemmer selv at vælge deres Formand. Der forlangtes kun, at der om Valget skulde ske Meddelelse til General-Toldkamret og Commerce-Collegiet — senere, da Næringsforholdene i 1848 henlagdes under Indenrigsministeriet, til dette — og alt hvad der siden den Tid med Hensyn til disse Forhold er sket er kun dette, at *Næringsloven af 28. December 1857* i sin § 31 siger, at »Grosserer Societetet i København og den dermed forbundne Komité vedbliver under sin nærværende Indretning og med den samme for Tiden vedkommende Virkekreds«.

Det turde imidlertid stedse være et stort Spørgsmaal, om det er hensigtsmæssigt og formaalstjenligt

at lade en saadan Institution som en Børs, være, saa at sige, ganske uden lovlige Former, og det saameget mere, som dette vistnok maa siges at være Tilfældet her hos os ogsaa med Hensyn til al den Virksomhed og hele det Liv, som knytter sig til Børsen.

Paa den anden Side er det selvfølgelig ligeledes et stort Spørgsmaal, om man ikke i andre Lande er gaaet for vidt i Retning af Lovgivningsvirksomhed ligeoverfor disse Forhold.

I vor Tid griber man jo i en overordentlig stærk Grad fra Lovgivningsmagtens Side ind i alle Livets Forhold, og det synes at jo ældre de parlamentariske og lovgivende Forsamlinger blive, desto mere blande de sig i den Grad i Detaillen, at der saa at sige intet bliver tilbage for Administrationen at udrette, og at alle Forhold overhovedet blive saa lovbundne, at der ikke heller bliver noget tilbage for det private Initiativ og den frie Rørelse.

De lovgivende Forsamlinger, hvis Arbejde naturligst burde falde i de store Træk, og hvis Sammenkomster ere tænkte af en kortere Varighed, tendere derfor ogsaa stærkt henimod at blive permanente.

Det er en bekendt Sag i hvilken Maalestok den nye tyske Børslov har bemægtiget sig alt, hvad der staar i Forbindelse med de tyske Børser, og hvorledes der fra Handelstandens Side er gjort — iøvrigt ganske

unyttige — Indvendinger imod mangfoldige af dens Bestemmelser, hvorledes den kan siges at have bastet og bundet Handel og Vandel og derved, efter alt hvad der foreligger, skadet disse vigtige Erhverv og formindsket de tyske Børsers Betydning i den internationale Trafik.

At følge Tysklands Eksempel i denne Retning turde uden al Tvivl ikke være anbefalelsesværdigt, men derfra og til at leve, saa at sige, uden Lov, er der jo et langt Spring.

Og det er jo det, som man vel nok kan sige er nærmest Tilfældet her hos os.

Den nyere Lovgivning angaaende Børsen og de Forhold, som staa i Forbindelse med den, indskrænke sig jo nemlig i Hovedsagen til:

Den forannævnte § 31 i Næringsloven af 28. December 1857.

Nogle Bekjendtgørelser af 1858—1873—1874 og 1880 angaaende Vekselkursnoteringen.

Plakat af 1. November 1842 og § 1 i Lov af 26. Maj 1868, hvori der tales om Afgift af Auktioner paa Børsen, og endelig

Forordning af 22. December 1808 for Mæglerne i København, hvis Indhold imidlertid i den Grad er ophævet i Praksis, at der kan siges paa det nærmeste intet at være tilbage af den, hvilket ikke er saa under-

ligt, eftersom Mæglerforordningen er 90 Aar gammel, i hvilket Tidsrum ikke alene Børsvirksomheden, men tillige alle Omsætningsforhold ere undergaaede en fuldstændig Forandring.

Under alle Omstændigheder, naar Talen er om en Lovgivning for Børs og Børsvæsen, synes det at man ikke kan andet end hurtigt være paa der rene med, at dersom Børsen og Børsvæsenet skal leve og virke under Loven, da maatte denne dog være af en hensigtsmæssig og tidssvarende Natur, og i saa Fald kan det uden al Tvivl nok siges, at de nu gældende Lovbestemmelser ere aldeles ubrugelige, da de enten ere for indholdsløse eller forældede, eller endog, til trods for deres Eksistens fuldstændig ophævede i Praxis.

Er man derfor paa det rene med, at Børsen og Børsvæsenet bør ordnes ved Lov, da maatte man altsaa snarest muligt skride til at træffe de nødvendige Foranstaltninger i denne Henseende.

Der er ganske sikkert mange, som helde til den Anskuelse, at Børsen og hvad dermed staar i Forbindelse, i sine Ytringer saavel indadtil som udadtil bør hvile paa Grundlaget af en offentlig Lov, en Lov givet og forstaaet i liberal Aand og med Selvstyre for Børsens Vedkommende. Men der kan jo ogsaa findes dem, som ere af en modsat Opfattelse, og som holde paa, at Børsen

helst skal være fri for alle mulige Lovbestemmelser og leve sit eget Liv.

I saa Fald maa de vel dog være enige i, at der da bør være en virkelig, om end en privat Konstitution tilstede, at der bør være en Organisation i alle Retninger, svarende til de Forhold, hvorunder vi leve.

Dette tør imidlertid vistnok næppe siges at være Tilfældet, thi, foruden de foran omtalte Bestemmelser, findes der i Virkeligheden ikke andre end de, der indeholdes i »Vedtægter for Grosserer Societetets Generalforsamlinger« og i »Forretningsordenen for Grosserer-Societetets-Komitée«.

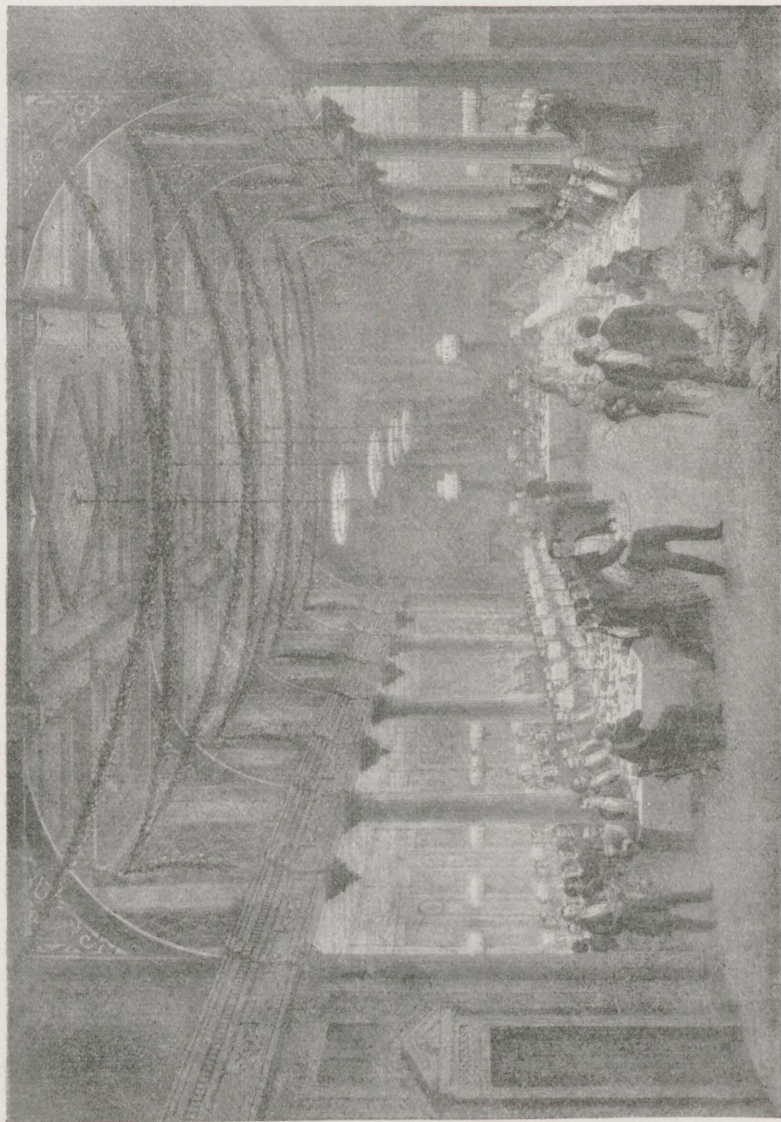
Men det er vel tvivlsomt om disse Aktstykker kunne gives Navn af en Konstitution.

Der er sjældent skrevet noget om disse Anliggender, men i 1890 udkom der dog en Pjece, betitlet »Grosserer Societetet og dets Komité«, af Hr. C. A. Broberg, hvori Forfatteren søger at paavise, at disse Vedtægter ikke ere fremgaaede af nogen Behandling og Afstemning paa Grosserernes Generalforsamlinger, men derimod ere givne af Komitéen alene og kun fremlagte for Medlemmerne til Efterretning, og at det samme skal gælde om Bestemmelserne af 1876 om Børs-Ordenen. Hr. Broberg præciserer iøvrigt, at den eneste Myndighed, som Grossererne og deres Generalforsamling har, er den

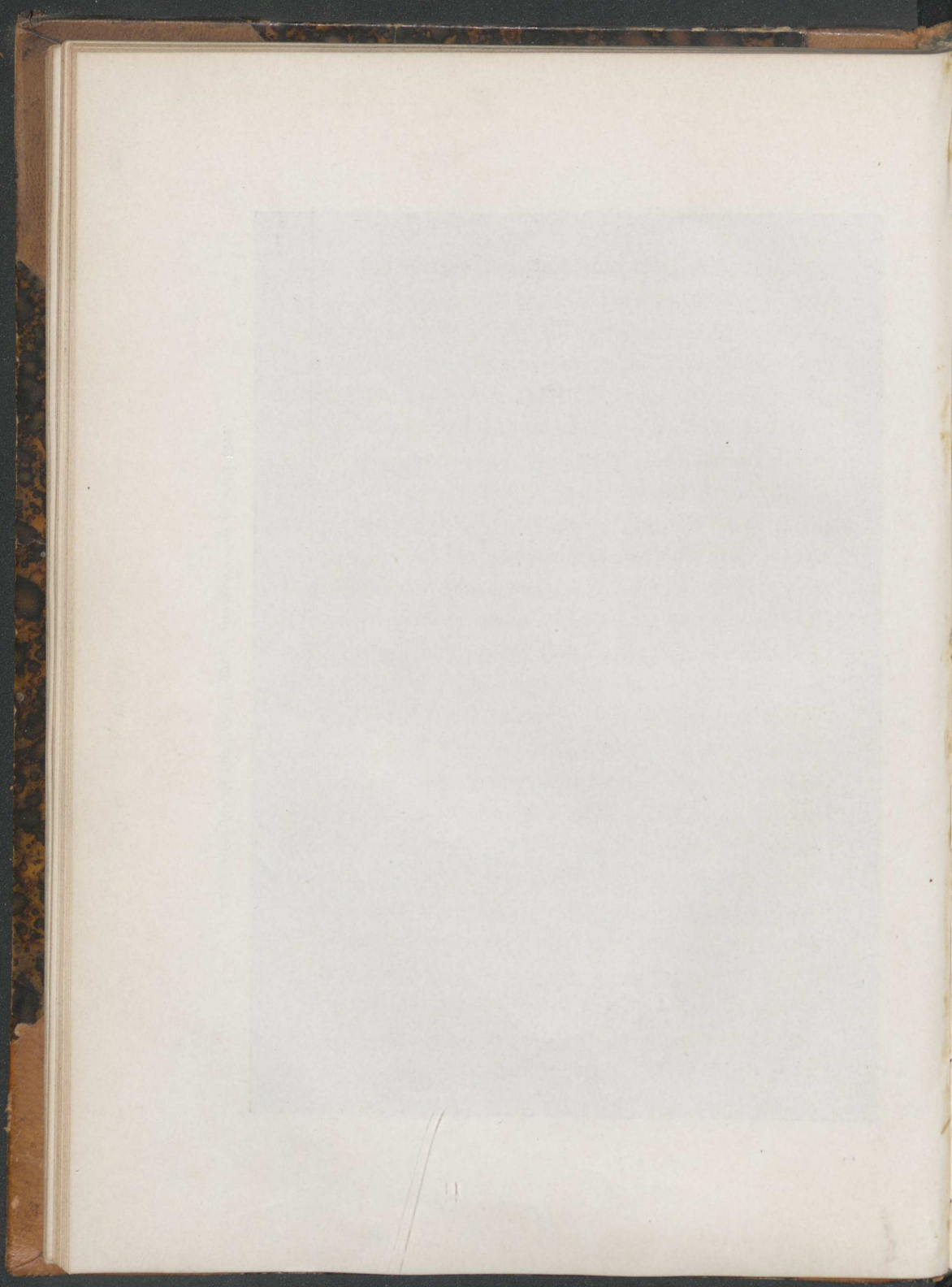
hvert Aar at afgive Stemme paa 2 Komitémedlemmer og 2 Revisorer, medens hele den øvrige Magt i alle Societetets Anliggender er lagt i Komitéens Hænder, ligesom det er Komitéen, der paa Generalforsamlingen vælger Dirigenten og afgør, hvorvidt Afstemning kan finde Sted, og paa hvilken Maade denne skal foregaa, og at Forandringer i de gældende Regler kun kan foretages a Komitéen, der dog, forinden saadanne vedtages, forelægger dem for Generalforsamlingen, men kun til Efterretning og Diskussion, altsaa ikke til Afstemning.

I de siden den Gang forløbne 7 Aar er der ikke forefaldet noget nyt i denne Henseende; man synes almindelig paa Børsen at være vel tilfreds, ikke alene med Komitéens Bestyrelse af Børsen og dens Anliggender, men i det hele med den Virksomhed som udfoldes af den paa Grosserer-Foreningens Vegne, men maaske vaagner der en Dag hos den samlede Handelsstand en stærkere Trang til at deltage i Varetagelsen af Standens Interesser, og da er det jo ikke umuligt, at der ogsaa kan ske Forandringer i de Forhold, hvorunder Grossererne og Børsen nu leve og virke.

En Børs kan som Regel være enten en Varebørs eller en Fonds- og Aktiebørs. Disse Børser, kunne have hver deres særskilte Lokaler, men alligevel være

Banketten for de nordiske Konger i Borsalen den 19. Juli 1862.

samlede i én Børsbygning, men de kunne ogsaa have hver deres egen Bygning.

Det sidste er vistnok Tilfældet paa de fleste Steder i Udlandet.

Hos os er baade Varebørsen og Fonds- og Aktiebørsen samlede i én Børsbygning, medens de dog ere to forskellige Børser, hvoraf den enes Bestemmelser ikke have noget med den andens at gøre.

Varebørsen hos os er i og for sig det samme som Grosserer Societetet, eftersom Hovedmængden af dem, der kommer paa Varebørsen, ere Grosserere, og Grosserer Societetet jo nu desuden er Ejer af Børsbygningen.

Fonds- og Aktie-Børsen er derimod kun at betragte som Varebørsens Gæst, idet denne eller Grosserer Societetet velvilligt og uden Betaling har overladt Fonds- og Aktiebørsen et Kursnoteringslokale.

Hvad der derfor foran er sagt berører egentlig talt kun Varebørsen, men kunde i sine Hovedtræk vel ligesaa godt, eller muligvis endog i højere Grad, anvendes paa Fonds- og Aktie-Børsen, thi, eftersom de Bestemmelser i Mæglerforordningen af 22. December 1808, der berøre Virksomheden paa denne Børs, i Tidernes Løb i Praxis fuldstændig ere ophævede, findes der ingen som helst Lovbestemmelser, der angaa Fonds- og Aktie-Børsen. og om de Vedtægter og

Regler, hvorunder denne Børs arbejder, gælder netop det samme som om Grosserer Societetets, nemlig at de ere udarbejdede og givne af, om man saa maa sige, en Komité, nemlig af det saakaldte Kursnoteringsudvalg, uden Medvirkning fra Medlemmernes Side, idet det iøvrigt maa tilføjes, at disse Vedtægter og Regler ganske sikkert ikke alene ere meget ufuldkomne, men at de tillige ere saa forældede, at de absolut ikke passe til det nuværende Behov.

At alle disse Forhold, med andre Ord, at Børsen i København tiltrænger en gennemgribende Reform, turde vistnok anses som uomtvistelig, og at en saadan dog helst burde foregaa paa Grundlag af en liberal og forstaaende Lovgivning, tjenlig til at støtte Om sætningen og øge Interessen for Børsen og dens Gerning, er i alt Fald en Anskuelse, som sikkert deles af mange.

AD os følges ad paa Børsen!

Man kan træde ind ad *fire Veje*. Kommer man fra *Slotspladsen*, passerer man op ad Rampen med de store skyggefulde Træer og kommer man fra *Christianshavns Siden*, da kan man komme ind paa Børsen igennem *Privatbankens Forsal*; men ogsaa midt paa Bygningens *tvende Sider* er der anbragt Indgangsdøre.

Børssalen ligger paa første Sal og indtager, med tilstødende *Læse- og Konversationsrum*, vel omtrent Halvdelen af Børsbygningens Længde, medens Resten af denne Etage benyttes til *Grosserer Societetets Kontorer* og *Komité Værelse*, til *Mæglerkontorer* og endelig af *Privatbanken*, der, som bekendt, i den Del, som vender ud mod Christianshavn, har sit *Hovedsæde*.

Under den store Brand, som overgik København i Dagene fra den 5. til den 7. Juni 1795, ved hvilken 918 Bygninger lagdes i Aske, var Børsen vel truet,

men undgik Faren, medens det nærliggende *Christiansborg Slot* blev et Offer for Luerne. Disse fortærede ogsaa *Nicolai Kirke*, men tog fra Christiansborg deres Vei om ad *Vimmelskafte* til *Raadhuset*, der ligeledes gik op i Flammer, hvorefter Ilden fortsatte sit Ødelæggelses Værk henad Volden til.

Børsbygningen har været heldig, den staar nu i over halvtredie hundrede Aar til Pryd for Byen og til Nytte for Handel og Vandel, forbedret saavel i sit Ydre som i sit Indre; men alligevel »kan det ske engang«, at det gaar galt, thi den er let fængelig; der er meget Træværk i den og dette Træ er gammelt og tørt, saa at en liden Gnist i et Øjeblik kan forvandle den til en Grushob.

Paa et hængende Haar var der sket en Ulykke den 18. November 1888, da Handelsstanden havde indbudt *Hans Majestæt Kong Christian IX.*, samt *Hendes Majestæt Dronningen* og hele den *Kongelige Familie og Slægt* til *Fest* i Anledning af Kongens *fém og tyve aarige Regeringsjubilæum*, der indtraadte faa Dage i forveien, nemlig den 15. November.

Børssalen var udsmykket paa det prægtigste med Flag og Vimpler, med Skjolde og lange Rækker af Lys.

I Begyndelsen af Maaltidet, da Suppen var spist og Fisken var under Servering udbrød der Ild i det

høire Hjørne af Salen ud mod Slotsholmsgade, nærmest Christianshavns Siden.

Oppe under Gesimsen var der anbragt en tæt siddende Række Stearinlys hele Salen rundt, for tæt ved Flagene, der vaiede ovenover. Et Vindpust, vistnok fra en utæt Lem under Loftet, bragte Stearinlysflammen til at antænde et af disse Flag. I et Nu stod hele Hjørnet i lys Lue og et Sekund derefter faldt det russiske Flag — det var dette der var bleven antændt — overbrændt i Stangen, ned paa Gulvet.

Paa dette Tidspunkt var Begivenheden allerede kendt over hele Salen, ihvorvel der jo kun var forløben saa kort en Stund siden Ildens Opkomst.

Alle rejste sig med Blikket vendt mod det brændende Hjørne!

Nogle ganske enkelte Personer skyndte sig bort og forsvandt ad Udgangen mod Slotspladsen; men ellers blev hele Selskabet staaende paa deres Pladser eller faa Skridt derfra.

I Midten af Børssalen var der dækket et meget langt Bord, som rummede ialt 74 Kuverter. Langs den ene Side af Bordet sad de Kongelige Gæster, langs den anden Børskomiteéen og de øvrige indbudte. Resten af Selskabet var placeret ved 14 mindre Borde, der vare anbragte paa begge Sider af Midterbordet

— ud mod Vinduerne — men uafhængige af dette og der var saaledes ialt dækket 214 Kuverter.

Midt for den ene Side af det store Bord stod Kongen og tilhøjre og tilvenstre for ham de andre danske Medlemmer af Kongehuset, samt de indbudte engelske, russiske og græske Slægtninge, og endvidere den svensk-norske Kronprins.

Saasart den første Flamme var slaaet frem, var der ogsaa Hjælp forhaanden, idet Brandvagten paa Loftet ovenover Salen, assisteret af nogle tililende, gave sig ifærd med at forhindre Ilden i at brede sig og sét fra Salen syntes man ogsaa straks at blive Herre over denne, saa at Børskomiteéns daværende Formand, Gehejmeetatsraad C. F. Tietgen, der i denne sin Egenskab havde Plads ved Bordet ligeoverfor Hans Majestæt, og som imidlertid havde begivet sig hen til Brandstedet, faa Øjeblikke efter kom tilbage til sin Plads og sagde høit, henvendt til Kongen: »Det er intet, Ilden vil straks være slukket«.

Derpaa satte Hans Majestæt sig med de Ord: »Lad os tage Plads«.

Alle havde hørt Kongens Ord og følgende hans Eksempel tog man fat, hvor man havde sluppet Fisken. Gaffer og Knive raslede og adskillige Glas med blinkende Rhinvin stødtes mod hinanden.

Men Faren var ikke forbi, thi neppe var Maal-

tidet genoptaget — der var højst gaet 3 Minutter fra det Øjeblik, da Selskabet paany var kommet tilsæde — før Ilden brød frem igen og tog fat med fornyet Kraft.

I det samme hørtes Sprøjterne komme farende i Slotsholmsgaden og hurtig traadte Sprøiteførere ind i Salen, slæbende deres lange Slinger bag de Stole, hvor de Kongelige Gæster vare placerede.

Et Øjeblik efter bruste Vandet gennem Slingerne, og der hengik kun et meget kort Tidsrum, inden Ilden var fuldstændig slukket, saa at Maaltidet nu for Alvor kunde fortsættes.

Af denne *Børsfest* findes der, saavidt vides, intet Billede, ligesaa lidt som af den i April 1880, ligeledes paa Børsen stedfundne Middag til Ære for Friherre Nordenskjöld, efterat han var vendt tilbage fra sin Rejse norden om Siberien. Derimod fandt der den 19. Juli 1862 en lignende Festivitet i Børssalen Sted for de tvende nordiske Konger Carl XV. og Frederik VII., og da denne historiske Begivenhed er fremstillet i Billeder, er en Gengivelse deraf optagen her i Bogen.

Børsbygningen har det omtrent paa samme Maade som det seneste Christiansborg. Da dette den 3. Oktober 1884 kom i Brand, bortrev Ilden hurtigt og sikkert alt det indvendige af Slottet, Gulve, Lofter og

Vægge, medens Murene bleve staaende — og staa desværre endnu som en styg Ruin, om hvilken man har anbragt Afvisere for at advare Folk mod at komme for nær de stadig nedfaldende Brokker.

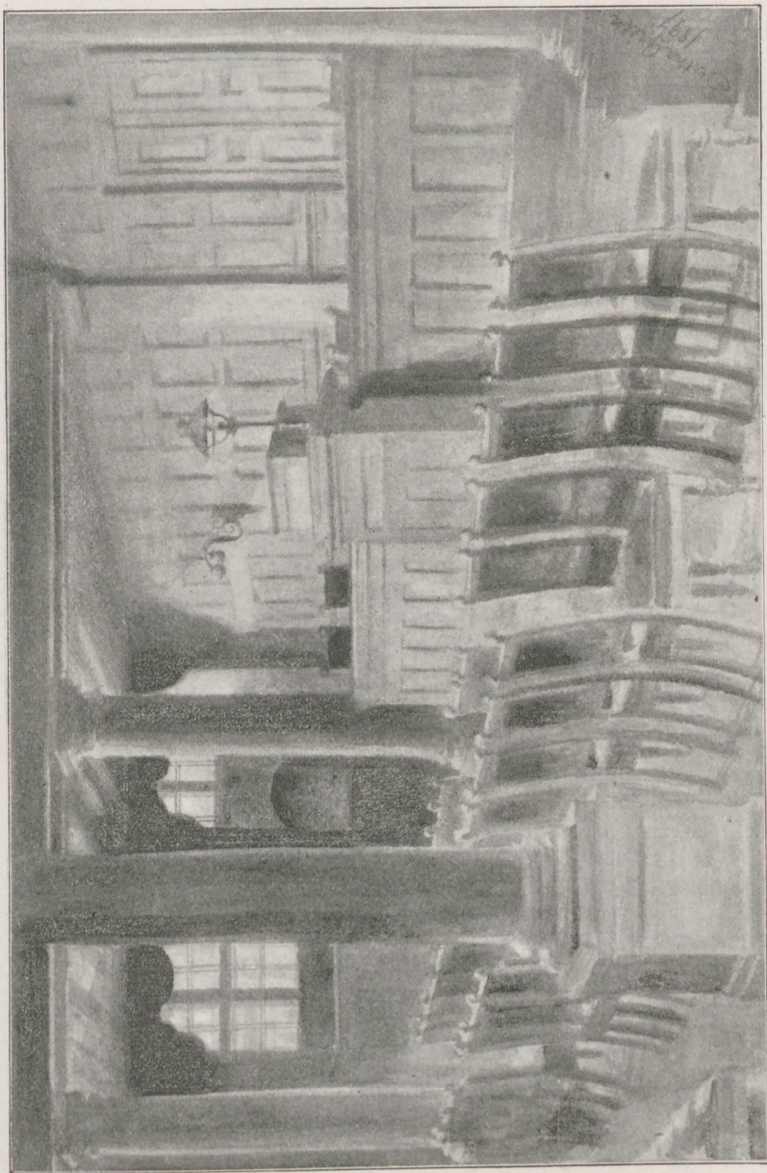
Vel næppe noget andet Land, og endnu mere vel neppe nogen anden By, vilde i saa lange Tider lade sig skæmme af en saadan Ruin af en offentlig Bygning, midt i Landets Hovedstad!

Men Børsen blev reddet, takket være Brandvæsenets hurtige Tilstedekomst og Dygtighed og endnu staar den dér, og aabner hver Søgnedag sine Porte for Børsfolk og Besøgende, dog er Børstiden ikke længere den, som blev fastsat ved Forordningen af 1808, og som tidligere er omtalt.

Ved Bekendtgørelse af 7. Juni 1875 ophævede Grosserer Societetets Komité den Kongelige Anordning og bestemte, at den daglige Børstid fra og med den 14. Juni 1875 skulde være fra Kl. 1 $\frac{1}{2}$ til 3. Kl. 2 skulde der ringes ind, Kl. 3 ringes ud og Kl. 3 $\frac{1}{2}$ skulde Indgangsdørene lukkes.

Efter Ringningen Kl. 2 vilde der ved Indgangen være at erlægge en Kendelse — Spærrepenge — af 20 Øre — tidligere betaltes der 8 Skilling.

I Oktober 1889 indskærpede Komitéen ved Opslag paa Børsen, at da »Børstiden« i den senere Tid er trukken uforholdsmæssig længe ud — adskillige

Auktions- og Generalforsamlings-Sal. (1897).

navnlig af Fonds- og Aktiebørsens Medlemmer holdt ud til henad Kl. 4 — vilde ingen blive indladt efter Kl. 3^{1/4}, ligesom at Børsen definitivt vilde blive lukket Kl. 3^{1/2}, hvilket vilde blive tilkendegivet ved Ringning.

I 1891 gav Komitéen mere detaljerede Indgangs-Regler, idet den bestemte, at Spærreklokken skulde ringe Kl. 2,4, at Ringningen skulde vedvare til Kl. 2,5 præcis, og at enhver Børsbesøgende, der ikke ved Ringningens Ophør var *indenfor* henholdsvis Hoveddøren mod Slotspladsen eller de yderste Glasdøre ved Konversationsværelset, maatte erlægge det fastsatte Spærregebyr, forsaavidt ikke Frikort kunde forevises.

Tidligere havde det været nok, naar man, kommende fra Slotspladsen, i det Øjeblik Ringningen ophørte havde haft sin ene Fod paa Rampens nederste Trin, men fra 1. Juli 1891 traadte ovennævnte nye Regel i Kraft og denne fortolkes endog meget skarpt, idet Meningen dermed udlægges saaledes, at om end en Person har indfundet sig i Børssalen før Spærringen, men inden Spærreklokken lyder, paany forlader denne for til Eksempel at udføre et Ærinde i Børskontoret eller i Privatbanken, eller er gaaet ind i et af de bag Børssalen liggende Mæglerkontorer, da maa han ved sin Tilbagekomst betale Spærrepenge.

Muligvis turde denne Bestemmelse være noget

strengt opfattet, thi det synes mere naturligt, at naar man har indfundet sig i rette Tid i Børssaleni og kun for et Øieblik forlader denne for straks efter at komme tilbage, er det rimeligt, at der ikke afkræves Spærrepenge for forsinket Ankomst.

Noget saadant er ikke engang Tilfældet i et Theater, hvor det som Regel gerne tillades de Besøgende midlertidigt at forlade dette med eller uden Udgangsbillet.

Den 1. Maj 1894 forhøjedes Spærrepengene fra 20 til 25 Øre, og i Forbindelse hermed kan nævnes, at disse, som tilfalde Grosserer Societets Understøttelsesfond, i Aaret 1896 indbragte Kr. 7,104.85 Øre, ligesom at det aarlige Kontingent som Medlem af Grosserer Societetet, der nu er ansat til 30 Kr., mod tidligere 20 Kr., gav en Indtægt for samme Aar af Kr. 58,605.

Andre Børsbesøgende, som ønske at have Adgang til Børsens Læse- og Konversationsværelse, hvor der foruden Blade og Tidsskrifter, findes Opslag af daglige Depescher, kunne erholde saadan mod et lignende aarligt Kontingent, hvilket for 1896 gav Kr. 5,220 i Kassen.

Kontingentydelsen fra Grosserernes Side er obligatorisk, idet der haves en Kongelig Plakat af 10. Februar 1818, hvorved det gøres alle Grosserere til Pligt at indtræde i Societetet og betale det aarlige Kontingent, som Komitéen til enhver Tid maatte fastsætte.

Om den vedvarende Gyldighed af denne Plakat har der af og til hersket Tvivl.

Saaledes er det i Aaret 1863 forekommet, at en Grosserer har nægtet at betale dette Kontingent og at Grosserer Komitéen i den Anledning henvendte sig til Indenrigsministeriet, hvorpaa dette Ministerium i Skrivelse af 8. Maj 1863 svarede, at det:

1) — Ikke efter Bestemmelsen i Næringslovens § 2 kan stilles som en Betingelse for Meddelelse af Grosserer Borgerskab, at den paagældende forinden har indmeldt sig i Societetet, og

2) — Om Plakaten af 10. Februar 1818 endnu overhovedet bestaar — om den altsaa ikke maa være bortfalden ved Næringsloven, skønt den ikke staar nævnt i dennes § 100 som udtrykkelig ophævet — er et Spørgsmaal, som efter sin Natur maa afgøres af Domstolene, og som Ministeriet derfor ikke vil udtale sig om

Senere er der fremkommen nye Tiltælde af Nægtelse af at betale Grosserer Kontingentet, hvilke have ført til en Afgørelse for Gældskommissionen, der kom til det Resultat, at da § 31 i Næringsloven af 29. December 1857 opretholder Grosserer-Societetet og dets Komité i deres tidligere Indretning og Virksomhed, maatte den obligatoriske Forpligtelse til at erlægge Kontingentet ogsaa fremdeles være gældende.

Denne Dom blev afsagt overfor en Grosserer den 5. Juni 1880 og en lignende faldt den 24. Juni 1896 overfor et Aktieselskab, der havde taget Grosserer Borgerskab, og som gjorde gældende, at Forpligtelsen i denne Henseende kun kunde paahvile Personer, men ikke Aktieselskaber.

Adgang til Børsen, det vil altsaa sige til Børssalen, saavel som til det for Publikum reserverede lille Rum i Fonds- og Aktie-Børsens Kursnoteringsværelse, staar ifølge Børs-Ordenens § 2 aaben for *enhver ordentlig klædt Person*, dog ikke for Børn og andre, som ikke komme i bestemt Gerning, ikke heller for straffede eller berygtede Personer eller for Personer, hvis Bo er under Falitbehandling eller som, efter en Fallit, ikke har faaet dette udleveret til fri Raadighed. Endelig er Børsen lukket for Personer, som ere under Administration eller som vitterligt søge Akkord eller have standset deres Betalinger.

Det er vistnok noget uklart, hvad der menes med de Ord: »Andre, som ikke komme i bestemt Gerning«, thi det forholder sig dog i Virkeligheden saaledes, at enhver ordentlig klædt Person, uden forudgaaende Under søgelse af, hvilken Gerning han har tilsinds at udøve paa Børsen, frit kan gaa ind før Spærreklokken har ringet og efter den Tid, mod Erlæggelse af Spærregebyret.

Ogsaa Damer ses undertiden at komme der, for at besé Børssalen.

Selvfølgelig er det ikke tilladt at afstedkomme Uro eller Uorden paa Børsen, i hvilket Tilfælde vedkommende straks vilde blive udvist.

Disse Bestemmelser om Adgang til Børsen bero paa Traditionen og hidrøre fra Børsens tidligste Dage og hvad særlig Fallenter angaar, da overholdes disses Udelukkelse strengt.

Man ser dette af hvad der passerede med en af vor Tids mest bekendte Børsmænd, nemlig Baron *G. A. Gedalia*, da han i 1889, efterat have faaet sit Konkursbo sluttet ved Sø- og Handelsretten, men ikke ekstraderet, paany indfandt sig paa Børsen, thi neppe var han kommen ind i Forhallen til Børssalen, før den jourhavende Grosserer gik henimod ham, og erklærede at han ingen Adgang havde til Børsen i Børstiden og straks maatte forlade denne.

Gedalia forsøgte at gøre Indvendinger, men blev straks afbrudt og ført til Døren.

Efter Baron Gedalias egne offentlige Meddelelser stod det saaledes med hans Bo, der næsten i *10 Aar havde været under Konkursbehandling*, at da han endelig havde faaet sit Bo sluttet samt reassumeret, og efter at han, i Henhold til udstedt præklusivt Proklama, havde opnaaet Akkord med alle de Kreditorer, som ifølge Proklamaet havde anmeldt deres Fordringer, nægtede Sø- og Handelsretten imidlertid at ekstradere

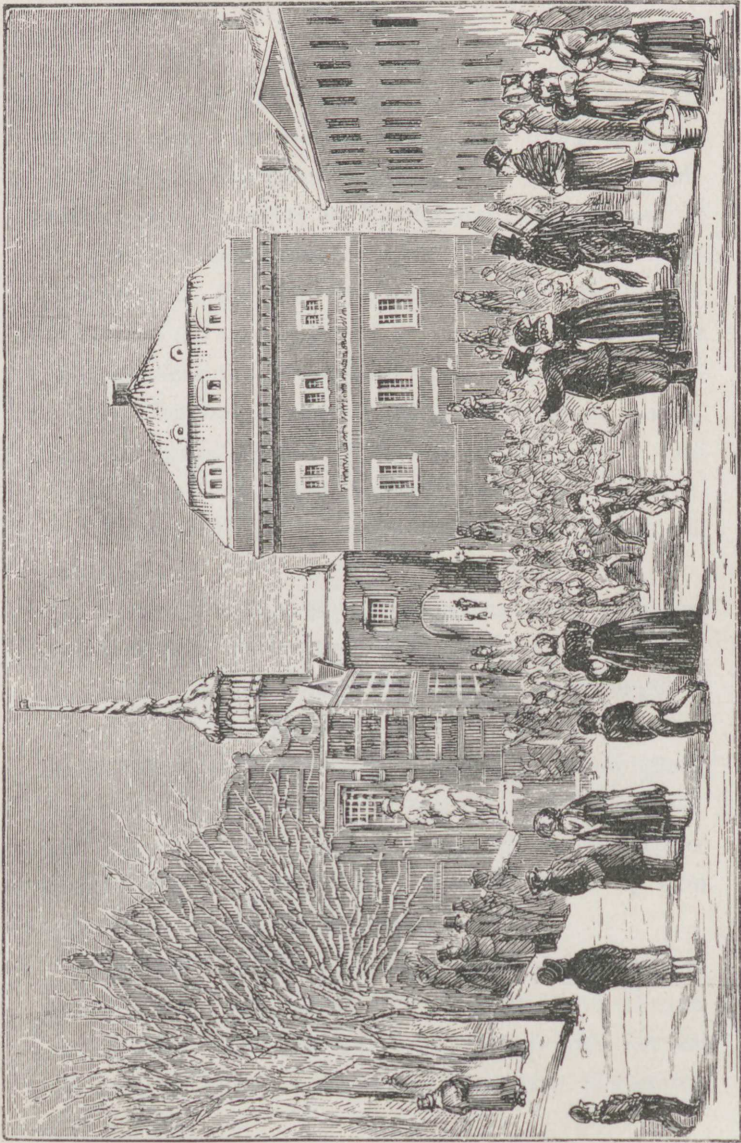
Boet, efterdi nævnte Ret just dengang havde besluttet ikke at tilstede Ekstradition af et Bo, efter at det var sluttet, uansét om det var reassumeret og Akkord opnaaet med de Kreditorer, der meldte sig i Henhold til et præklusivt Proklama — saalænge vel altsaa endnu ikke alle Kreditorer havde meldt sig og var indgaaet paa Akkorden.

Gedalia oplyste, at en af de faa tilbageværende Kreditorer, der ikke havde meldt sig i rette Tid ifølge hans præklusive Proklama, stævnedes ham til Betaling af Resttilgodehavende, efterat han havde faaet sin Andel af de i Boet indkomne Beløb, men at Hof- og Stadsretten dømte, at Fordringen var prækluderet, hvilken Dom stadfæstedes af Højesteret.

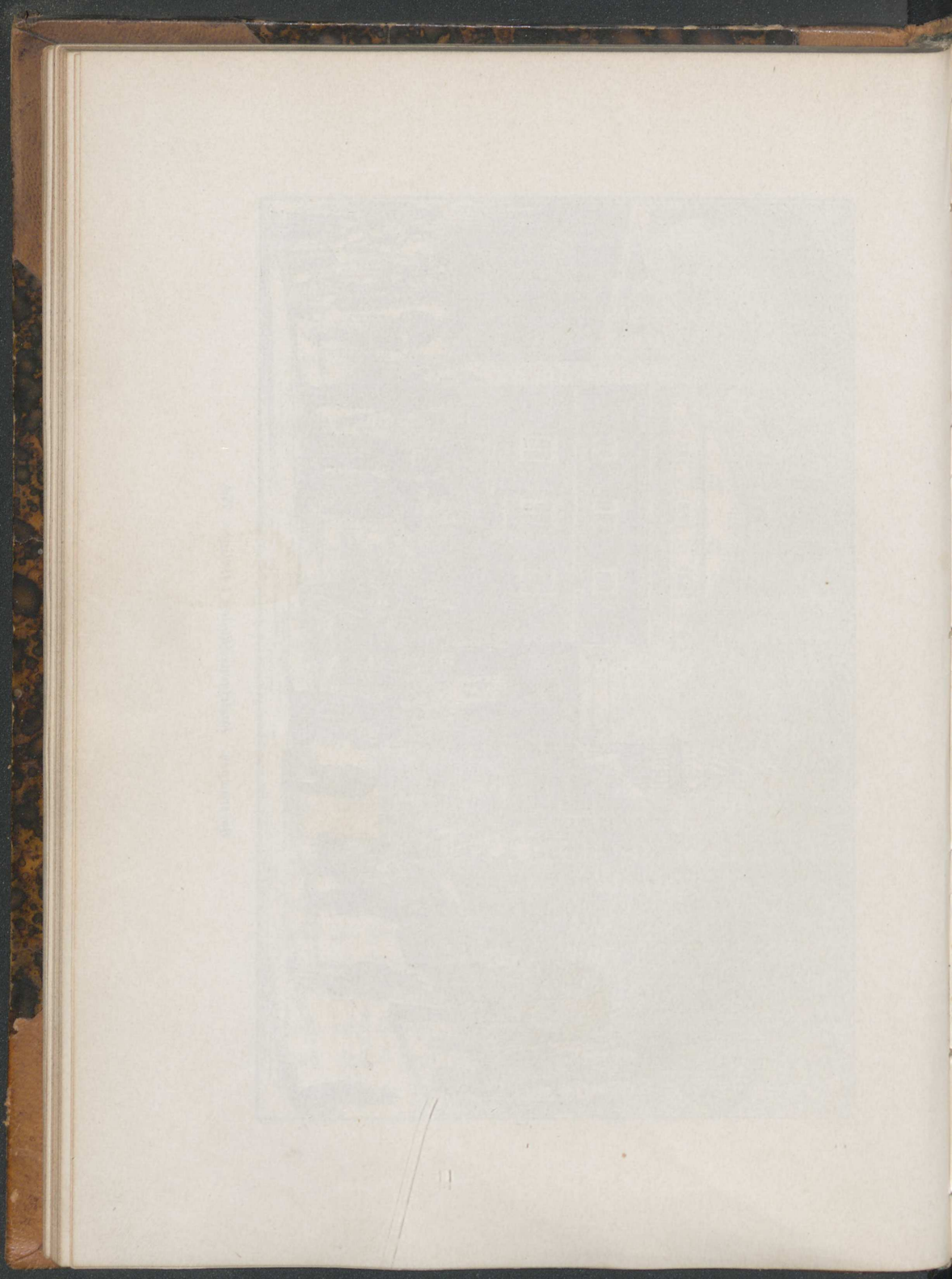
I Virkeligheden maatte Gedalia jo saaledes være fri for Kreditorer, men tiltrods derfor vilde Sø- og Handelsretten ikke udlevere ham hans Bo og Gedalia ikke heller erholde Adgang til Børsen.

Han indankede derfor Spørgsmaalet om Adgang til Børsen for Domstolene, men Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom gik ham imod og ikke bedre gik det ham ved Højesteret, hvor Sagen paadømtes den 25. Maj 1891.

Det kan ikke nægtes, at det var en haard Skæbne, som paa denne Maade overgik den gamle Mand, ligesom det i det hele taget vistnok for en hvilkenksom-

Borsrampen. Fastelavnsmandag i tidligere Tid.

helst Børs's Vedkommende maa betragtes, som en meget uskaansom Behandling — der muligvis heller ikke fuldt ud kan gives Medhold — at nægte en Købmand, hvis Konkurs er tilendebragt *saavidt* som af Gedalia her beskrevet, fornyet Adgang til de Børsforsamlinger, der har Betydning for hans daglige Erhverv, og det turde være et *Spørgsmaal*, om de andre Bestemmelser i Børsordenen, med Hensyn til Udelukkelse fra Børsen, overholdes ligesaa strængt, navnlig om der gaas ligesaa kategorisk tilværks som mod Gedalia, mod Personer, som »vitterlig søge Akkord«.

Dette skal efter fleres Sigende ikke være Tilfældet.

I sin Skrivelse af 15. December 1884 til Indenrigsministeriet om dette Anliggende, gik Grosserer-Societetets Komité imidlertid ud fra, at det foreliggende Tilfælde var analogt med, hvad Mægler-Anordningen af 22. December 1808 § 22 bestemmer om Mæglere, nemlig at dersom en Mægler opgiver sit Bo som fallit, skal hans Bevilling fratages ham og forblive under Skifterettens Forvaring, indtil Boet er sluttet og ham igen til fri Raadighed ekstraderet.

Der foreligger et Tilfælde af denne Art, nemlig et Andragende fra en falleret Mægler, ved Navn Wever, som i 1790 søgte om Tilladelse til at besøge Børsen, da han nu havde Akkord med alle sine Kreditorer,

undtagen med *Asiatisk Kompagni*, hvis Samtykke først kunde opnaas noget senere, nemlig paa Selskabets Generalforsamling, men da hans Bo ikke var ham ekstraderet, kunde han ikke faa den begærede Adgang. Et lignende Tilfælde forekom i Aaret 1803.

Det er dog muligt, at der kan gøres Forskel paa en Købmand og en Mægler, idet nemlig sidstnævnte jo ikke maa gøre Forretninger for egen Regning, og saaledes, naar han alligevel nødes til en Fallit, muligvis kan tænkes at have overtraadt sin Bevilling. Men desuden er det jo ogsaa et Spørgsmaal, om der, hvilket ikke kan sés af Komitéens Skrivelse, har været udstedt præklusivt Proklama i de nævnte Tilfælde, efter hvis Udløb — saaledes som ved Tilfældet Gedalia — en Fallents Stilling jo maa være den samme, som om Boet er ekstraderet.

Efter Højesterets-Dommen er det nu imidlertid — i alt Fald indtil videre — slaaet fast, at Adgang til Børsen ikke tilstedes Personer, som efter en Fallit ikke have faaet deres Bo fuldstændig udleveret til fri Raadighed.

I en anden Henseende gik Retten derimod ikke ind paa den daværende Grosserer Komités Betragtning.

Denne forlangte nemlig, til at begynde med, Baron Gedalias Søgemaal afvist, idet Komitéen gjorde gældende, at Børsbygningen ved Skøde af 10. November 1855 af

Staten var bleven overdragen til Grosserer-Societetet, uden noget som helst Forbehold i Henseende til Bygningens Benyttelse eller Adgangen til Bygningen, og at Societetet saaledes ejer Bygningen paa samme Maade som enhver Privatmand ejer sin Ejendom, *hvorefter der ikke formentes at paahvile Societetet nogen Forpligtelse med Hensyn til Benyttelsen af Bygningen som Børs*, hvoraf det endvidere maatte blive en Følge, at Grosserer Komitéen maatte være kompetent til at give Regler for, hvem Komitéen vilde give Adgang til »Børsen«, naar denne holdes i Bygningen, og at det derfor ikke kunde tilkomme Domstolene at skønne om, hvorvidt Komitéen havde været berettiget til at nægte nogen Adgang til Bygningen.

I Forbindelse hermed henviste Komitéen til, at den gældende Børsordens § 2 indeholder den Regel, at Tvistigheder om Adgangsberettigelse afgøres af de af Komitéens Medlemmer, der føre Overtilsynet med Ordenen paa Børsen.

Overrettens Dom der er af 1. April 1889, gik ud paa, at der ikke af det foreliggende kunde udledes *nogen som helst* Beføjelse for Grosserer-Societetet til endelig, med Udelukkelse af Domstolene, at afgøre Spørgsmaalet om Adgangsberettigelse til Børsen, og i Højesteretsdommen hedder det, at Paastanden om Afvisning maa forkastes, allerede som Følge af, at i hvert

Fald det Spørgsmaal, om der var givet Gedalia det af ham paaberaabte i den indankede Dom omhandlede forbindende Tilsagn om Adgang under visse Omstændigheder, maa afgøres af Domstolene.

Med Hensyn til selve Sagen, da turde det vel neppe være nogen Tvivl underkastet, at et saa vigtigt og for saa mange Købmænd betydningsfuldt Anliggende, som Adgangsberettigelse til og Udelukkelse fra den offentlige Børs i et Land, bør være ordnet ved *Lov* og ikke ved en Forenings — her Grosserer Foreningens — Bestemmelse og vel endnu mindre ved Bestemmelse af en Forenings Bestyrelse, der ikke, saa vidt bekendt, fra nogen som helst Side har noget positivt Mandat i saa Henseende.

Komitéen udtalte i sin Skrivelse af 15. December 1884 til Indenrigsministeriet, at den ikke mente, at der var nogen Nødvendighed for, at Børsordenen modtog f. Eks. Stadfæstelse af Indenrigsministeriet, lige saa lidt som det vidstes, at der nogensinde havde eksisteret noget af Regeringen eller dens Repræsentanter autoriseret Børsreglement.

I Modsætning dertil synes at staa de virkelige Forhold, thi for det første er der adskillige Sager, med Hensyn til hvilke man netop har henvendt sig til Indenrigsministeriet som Børsens Autoritet, saaledes Sager vedrørende Afholdelse af Mæglereksamen, Kurs-

notering og en Mængde andre Spørgsmaal, idet dette Ministerium siden Næringsloven nærmest betragtes som det, hvorunder Børsen sorterer, hvilken Opfattelse uden tvivl ogsaa deles af Ministeriet, men dernæst, hvad Spørgsmaalet om Børsorden eller Børsreglement angaar, da er det jo netop uomtvisteligt, at et saadant oftere har foreligget fra Regeringens Side, ja egentlig talt har Børsen lige fra dens Opførelse af været undergivet Kongelig Anordning.

Dette ses saaledes af Christian IV. Reskript af 27. Oktober 1636, hvori bl. a. bestemmes, at alle Farter og Forhandlinger, som imellem Købmænd og Skippere gøres paa Børsen, paa de Steder dertil *forordnet* er, skrives af Notarius publicus, endvidere af Børmester Claus Rohweders før omtalte Brev af 1681, hvori meddeles Christian V.s *Anordning* om Forsamlingspladsen i Børstimen, hvorved der gives Regler ikke alene for Pladsen, hvor Børsen skal holdes, men tillige for Adgangen til Børsen, der skulde staa aaben, saavel for fremmede Købmænd, Skippere o. s. v. som for Indbyggerne, altsaa kan man vel nok sige, for enhver velklædt Person.

Derefter kommer den ligeledes tidligere omtalte *Børsordonance* af 18. Juni 1692, der ikke alene taler om *Stedet*, hvor den daglige Børs skal holdes, men tillige udtrykkelig *udelukker* Betlere, saavel som Folk med

Pakker og andet Gods, og andre ledige Personer, fra Børsforsamlingerne, men ogsaa fastsætter *Børstiden*, bestemmer hvorlænge Børsklokken skal lyde og anordner en Mænde andre Regler, om Børstjener, Opslagstavler, Ordens Overholdelse o. s. v.

Endelig have vi Frederik VI. Kongelige Anordning af 22. December 1808 om *Børsens Holdelse*.

Da Christian IV. i 1647 solgte Børsen til Jacob Madsen, fandtes der i Skødet den udtrykkelige Betingelse, at Bygningen bestandig skulde anvendes efter sin oprindelige Bestemmelse, nemlig til en Børs, og det bemærkedes ligeledes, at en ny Ejer ikke kunde afhænde den igen, uden med samme Forpligtelse.

I Skødet fra Staten til Grosserer-Societetet findes disse Sætninger vel ikke gentagne, men ved Siden af Skødets Punkt 4, hvori Societetet forpligtes til bestandig at vedligeholde Bygningens arkitektoniske Ydre, turde der vel i Slutningsbestemmelsen, at Ejendommen skal være Societetet tilhørende med samme Ret og Forpligtelser, hvormed Staten hidtil har ejet samme, være indbefattet den Forpligtelse i saa Henseende, hvormed den fra Jacob Madsen gik over til Staten i 1647, og under alle Omstændigheder tør der vel deraf, at der ikke i Skødet indeholdes nogen saadan udtrykkelig udtalt Betingelse, ikke kunne uddrages den Slutning, at Børsen og dens Gerning skulde ligge udenfor Lovgivningens Omraade,

og ganske være lagt i Grosserer-Societetets Haand, hvis Medlemmer jo desuden kun udgøre en Del af de Elementer, som danne »Børsen«.

Løvrigt maa det med Hensyn til disse forskellige Spørgsmaal bemærkes, at naar der i den nyeste Tid findes Dom for, at Forordningen af 10.—2.—1818 om Grosserernes obligatoriske Kontingentydelse, endnu staar ved Magt, da maa vel egentlig ogsaa tidligere ikke ophævede Forordninger, og da navnlig Anordningen af 22.—12.—1808 om Børsens Holdelse, fremdeles være gældende. Siden den Tid er der nemlig ikke kommen nogen ny Lov i denne Henseende, medens derimod Børskommissæren er afskaffet og Bestemmelserne om Børsauktioner ere forandrede ved senere »Plakater«.

Medens den indvendige Del af Børsen jo nu fremtræder i en væsentlig forandret Skikkelse mod tidligere, hvilke Forandringer have fundet Sted efterhaanden, og, for de nyestes Vedkommende, dels straks efter Købet i Aarene 1857—58, dels i 1892—93, er derimod den udvendige Del fuldstændig vedligeholdt i dens oprindelige Arkitektur, som Skødet bestemmer, men den er bleven forskønnet, tildels ogsaa med nye Figurer og der er endvidere i Tidsrummet fra 1879—1883 bleven opsat endel nye Kviste. Bekostningen ved disse udrededes ved Gaver fra d'Herrer Grosserer *I. Adolph*, Bryggeri-

ejer *Carl Jacobsen*, Etatsraad *L. P. Holmblad*, Grosserer *Rudolph Puggaard* og Konsul *Edv. F. Hvidt*.

Udvendig staar altsaa denne prægtige Bygning i Mur og Tag paa det nærmeste i sit oprindelige Klædebon; men indvendig ligner vore Dages Børs aldeles ikke Christian den fjerdes.

I Stueetagen ere nu alle Butikker og Pakrum borte, og den benyttes mest til *offentlige Kontorer*, saasom Assurance-, Told- og Telegraf-Kontorer og ud mod Kanalen, med Indgang under Rampen, findes *Auktions-salen*, der ogsaa benyttes som *Generalforsamlings-sal* af en stor Del københavnske Aktieselskaber.

Denne Sal er af en betydelig Størrelse, og ligesom Børslokalerne i det hele, forsynet med elektrisk Belysning. Paa Forhøjningen er der rigelig Plads til en større Bestyrelses Medlemmer, naar den benyttes til Afholdelse af Generalforsamlinger og paa Gulvet findes der et stort Antal Stole, saaledes at i Reglen alle tilstedeværende kunne faa Siddeplads.

Rampen ser derimod ud endnu som i lange Tider, selv de to Figurer af Merkur og Neptun findes der endnu. Den Figur, som staar tilhøjre ved Opgangen, forestiller *Merkur* og stammer fra Midten af forrige Aarhundrede. Den blev hugget i Sandsten af Billedhugger, senere Professor ved Kunstakademiet, Petzold, der i 1738 blev indkaldt her til Landet for at arbejde

paa det da under Opførelse værende Christiansborg Slot. I Tidernes Løb er Merkur gaaet dygtig i Stykker, saa at der har maattet indsættes større nye Dele af Arme og Ben.

Neptun paa den anden Side af Rampen, er ny, reproduceret af Billedhugger Rosenfalk, idet den oprindelige Figur, som ogsaa var hugget af Petzold, i 1862, blev kørt omkuld af en Bondevogn, hvorved den fik flere uheldbredelige Læsioner, blandt andre den at Hovedet gik af.

Til denne Rampe knytter der sig, for den nulevende Slægt, Erindringen om Fastelavnsmandag, paa hvilken Dag, der i en lang Række af Aar — vistnok lige ind i halvtjerdserne — af Børsbesøgende, staaende paa Rampen, blev kastet Penge og »Strutter« — en Slags Hvedebrød — i Grams til den nedenfor forsamlende Mængde, der vel hovedsagelig bestod af fastelavnsklædte og maskerede Dreng.

I »Det forsvundne København« findes der en Tegning af en saadan Scene af *Klæstrup*, hvilken foran er gengiven. Tegningen er ikke forsynet med noget Aarstal, men maa hidrøre fra Tiden før 1870, da Nationalbankbygningen, som tidligere omtalt, blev nedreven dengang. Om denne Bygning kan iøvrigt her anføres, at den blev opført i 1785 af Qvadersten, efter Arkitekt, Professor P. Meyers Udkast, medens Gennemgangen

til Børsen blev indrettet henimod Slutningen af forrige Aarhundrede.

Oprindelig har imidlertid denne Fastelavnsfornejelse funden Sted inde i selve Børsen, hvilket ses af en Bog med Afbildninger, med Titlen »Fastelavn i dette Aarhundrede« — 3: det nittende Aarhundrede — af *Claudius Rosenhoff*, paa Forlag af Bog- og Papirhandler *H. P. Møller*, Gammelmønt.

Med Billedet følger følgende Beskrivelse: Børsen, dette alvorlige, prosaiske Sted, hvor der sælges Klipfisk og Sild forneden, kun er daarlig Handel foroven og forøvrigt spekuleres i forskelligt — Børsen har i mange Aar overladt sin store Forsal en Timestid hver Fastelavnsmandag til Tumbleplads for en Forlystelse, der har noget tilfælles med Tallotteriets Nummerkasten i Grams. (Tallotteriets Trækning foregik dengang paa Kongens Nytorv udfør Charlottenborg eller paa Christiansborg Slots Ridebane. De udtrukne Hylstre, der gemte Numrene kastedes ud blandt de tilstedeværende og der betaltes en Dusør for Indfangningen). Kun er Kampen sjælden saa alvorlig, da Sejersudbyttet er betydeligt mindre. I ældre Dage sloges man om Pebernødder, senere om »Silde-skillinger«, men nu, da Møntningen ikke naaer længere ned end til Halvskillinger, er det en meget større Vinding, der lokker til Kamp, og der gives endnu Køb-

mænd af den gamle Stok, der gøre et godt Greb i Lommen og kaste saa utalte Haandfulde i Grams, at Dysten kan blive varm nok.

Afbildningen forestiller en saadan Scene. Naar Børsvægteren ringer, maa Støjen ophøre og Salen ryddes. Stundom fortsattes da Striden udenfor Børsen, nedad Skraaningen eller Rampen.

Iøvrigt er dette lille Billede, der af en Bemærkning inde i Bogen, kan ses at være udkommen i 1855, et af de Bidrag til Børsens Historie, hvoraf der kun eksisterer meget faa, idet der, som tidligere bemærket, næsten ingen Afbildninger findes af Børsens Indre.

Man sér her den østlige Ende af Datidens Børssal, hvor det Maleri hang, som nu er anbragt i Læseværelset bagved Børssalen, og som forestiller Christian den tjerdes Besøg paa Hveen hos Tycho Brahe, hvem Kongen hænger en Guldkæde om Halsen.

Ved at søge efter Billeder af Børsens Indre fra ældre Dage har det ikke været muligt at finde flere end de enkelte, som ledsage dette Arbejde.

Foruden det fornævnte findes der af Børssalen ogsaa en Tegning af Klæstrup i »Det forsvundne København«, der giver et Indblik, saavel i Forsalen som i Børssalen. Da heller ikke denne Tegning imidlertid er forsynet med noget Aarstal og ikke heller ledsaget af nogen Tekst, kan der ikke gives videre Oplysninger om,

hvilket Tidspunkt den skriver sig fra, hvorhos det iøvrigt maa bemærkes, at Fagmænd antage, at saavel denne, som den tidligere omtalte Tegning af Klæstrup, ikke er tegnet efter Virkeligheden, men komponeret efter Hukommelsen.

Efter Billedet at dømme har Forsalen dengang været forsynet med en Kagebutik og med Drejedøre til Bekvemmelighed og Fornøjelse for den passerende Ungdom, Børssalen har været mindre end den nuværende, idet der bagved den udentvivil endnu fandtes en hel Del Kramboder.

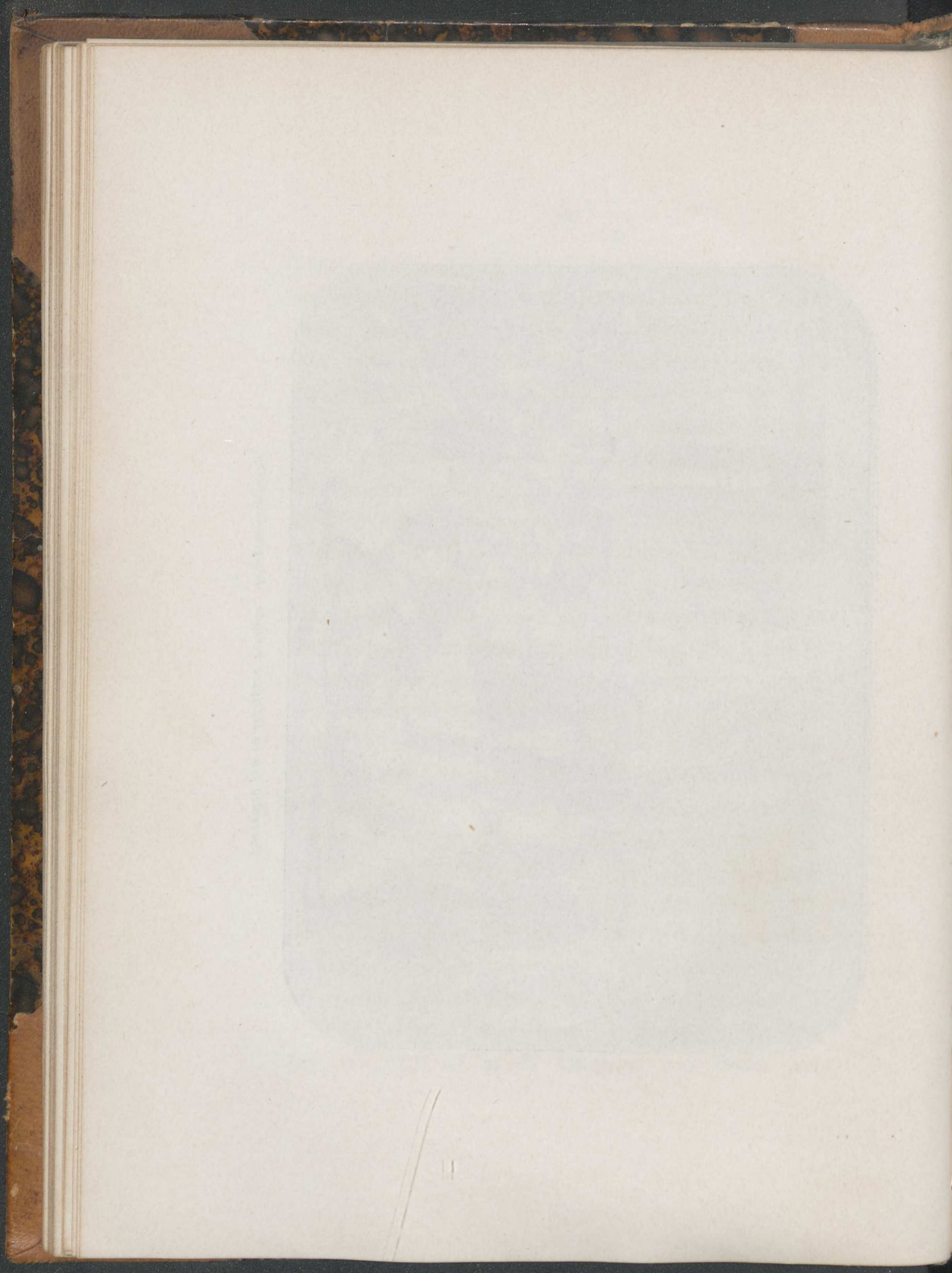
Fremdeles præsentere vi for de ærede Læsere en Gengivelse af en koloreret Tegning, som ejes af Hr. Vekselmægler Schiøler, og som forestiller en tidligere Auktionssal paa Børsen. Ogsaa denne Tegning savner Tidsangivelse, og man kan derfor ikke fremkomme med nogen videre Omtale af den.

At den har haft sin Plads i første Etage, kan efter Vinduerne at dømme, ikke betvivles og at denne Sal er brugt til Auktioner, fremgaar jo deraf, at den ene Person paa Forhøjningen holder en Auktionshammer i sin Haand, men om Salen tillige er benyttet til almindelig Forsamlingsplads for Købmændene eller til andre Formaal, maa man lade henstaa uafgjort.

Hr. Schiøler mener, at den hidrører fra Tiden fra 1816 til 1830 og at de Personer, som findes paa

Borssalen fra en tidligere Periode. Fastelænsmandag.

Billedet ere Portrætter, men af hvem vides ikke. Endvidere formenes denne Tegning at være udført efter et Maleri, men dette har tiltrods for flittig Eftersøgning ikke været til at finde.

I *Københavns Adressebog* for 1856 udgivet af *C. A. Iversen* findes følgende Meddelelse om Børsen:

»I Etagen ovenover findes Børssalen, med et ikke heldigt placeret stort Maleri af *C. Høyer*, Christian den Fjerdes Besøg hos Tycho Brahe paa Hveen Aar 1592. Ved Siden af Børssalen ligger den smukke *Auktionssal*, bygget af Hofbygmester *Hornbech* og ved Siden af denne ses en temmelig stor *Bazar*, anlagt 1843. Det er allerede tidligere omtalt, at det her nævnte Maleri nu hænger i Læseværelset, hvor det forøvrigt har godt Lys paa sig, og hvad Auktionssalen angaar, da er denne jo utvivlsomt den, som er gengiven efter Hr. Schiølers Billede, medens Bazaren maa være den tilbageværende eventuelt omdannede Del af »Boderne«. Der er bleven søgt meget stærkt efter et Billede af disse »Boder«, men alle Anstrængelser have været forgæves, og det er derfor sandsynligt, at der intet saadant eksisterer. Deres Tal, som kunne erindre dem, er derimod legio.

Mangfoldige blandt de ældste af den nulevende Slægt og mange »ældre« fortælle om dem, hvorledes de saa ud, hvad der fandtes i dem af alle Slags Varer og

Bøger, hvorledes der til sine Tider var stærk Passage af Folk, endog til Trængsel, forbi dem. »Vi husker den saa godt«, siges der almindeligt, vi gik den Vej hver Dag, naar vi om Morgenen gik hjemme fra Christianshavn ind til Byen, og vi gik samme Vej tilbage senere paa Dagen.

Enaf dem, som saaledes hver Dag i mange Aar er gaaet »igennem Børsen« er den bekendte dygtige Tegner Hr. *Knud Gamborg*, og han har efter Hukommelsen tegnet det Billede af Boderne, som man vil finde her i Bogen.

Andre, som ogsaa kunne erindre dem og som se Billedet, vil nok finde det korrekt. Hr. Gamborg angiver Tiden, fra hvilken han har komponeret det, at være Slutningen af trediverne, men hvorvidt nu disse Boder fra den Tid ganske eller tildels ligner Boderne fra tidligere eller vel endog fra de tidligste Tider, eller om de i Aarenes Løb undergik væsentlige Forandringer, derom kan jo paa Grund af den store Mangel, der er tilstede i Retning af Beskrivelser og billedlig Gengivelse af Børsens Indre under hele dens Eksistens, intet meldes.

Har Tegnere og Skribenter saaledes kun i saare ringe Grad givet sig af med »Børsen«, kunde man vel næppe vente, at Digterne skulde have taget nogen Notits af den.

Dog eksisterer der i alt Fald ét Digt om Børsen, hvilket findes i en Bog, med Titel »*Danmark*«, et

malerisk Atlas, der udkom hos *H. F. Bing & Søn* og hvis Illustrationer forklarende besynges af vor store lyriske Digter *J. L. Hejberg*.

Til Børsens Billede, set fra Kanalen, synger Digteren:

O! hvem der dog var en Handelsmand;
O! hvem der dog var Grosserer!
En Anden saa let ej *handle* kan,
I det Samme, han *speculerer*.
Hvor er det herligt paa Børsen at gaa,
Og Vexel og Coursberegning forstaae
Og Alt, hvad i Handlen passerer.

Men dem, som engang er slaaet til Poet,
Blev aldrig i Handel en Daler;
Og blev han imellem paa Børsen set,
Var det aldrig med Capitaler.
I det høieste gik han til Schubothe hen,
Og bragte Frugten af Blæk og Pen,
Som Hr. Langhoff kontant betaler.

Poeten derfor, og Hver, som fik
Lige saa fattige Frugter,
Betragter Børsen med andet Blik,
End Han, som Profitten lugter:
Han beundrer Bygningens Architectur,
De gamle Zirater paa røde Muur
Og paa Spiret Slangornes Bugter.

Og tænker Købmanden ene paa
Imorgen og kommende Dage.
Saa lader Digteren Blikket gaae
Til de svundne Tider tilbage.
Han skuer Christian den Fjerdes Aand,
Og kysser i Tanken den Skjoldunghaand,
Hvis Værker er uden Mage.

Disse ere de første 4 Vers af Digtet, som er meget længere, nemlig paa 14 Vers, men da alle de øvrige handler om *Amor som Børsspekulant*, ere de her udeladte, som liggende udenfor vore Studier.

Selve Børssalen, hvor de daglige Sammenkomster finde Sted, er i Tidernes Løb, fra dens første Indretning i 1682, stedse bleven større, ligesom den nu fremtræder i en langt elegantere og rigere udstyret Skikkelse end nogensinde tidligere.

Naar man fra Rampen træder ind paa Børsen, kommer man først ind i *Forværelset*. Tilhøjre har man da *Fonds- og Aktiebørsens lille Kursnoteringsværelse*, som senere omtales, tilvenstre det Lokale hvori *Bedømmelses- og Voldgifts-Udvalget for Korn- og Foderstoffer* har sit Prøve og Mødested samt endvidere *Telefonselskabets* med 7 Telefonskabe forsynede tvende Rum, medens der lige for Indgangen findes tre Indgangsdøre til *Børssalen*.

Denne er nutildags 52 Alen lang og 30 Alen bred. Loftet bæres af 10 Søjler, Væggene ere beklædte med Gyldenlæders Tapet, Loftet er rigt forgyldt og Gulvet belagt med en smuk rødagtig Træsart, der vokser i Australien og kaldes »*Jarra*«. Som et Eksempel paa hvor stærk denne Træsart er, kan anføres, at den er anvendt ved Bolværkerne i Frederikshavn, paa særlig udsatte Steder, ligesom den i London anvendes til Brolægning paa Gaderne.

Paa Væggene ud mod Christianshavns Siden findes anbragt to store Kultegninger, forestillende, det ene Retfærdighedens Gudinde med Vægten, altsaa »Ret og Skæl«, det andet, »Arbejdet og Fliden«, repræsenteret ved Bjergværksfolk, som bearbejde Fjeldet og Kvinden med Tenen og imellem disse, over Kaminen, en Statue af Bygmesteren Christian IV.

Langs Siderne er der anbragt Siddepladser og Vægpladserne mellem Vinduerne — hvoraf der findes 8 paa hver Side af Salen, der vender ud baade til Kanalen og til Slotsholmsgade, da Salen optager hele Bygningens Bredde — benyttes til Opslag.

Disse Opslag omhandle: De daglige officielle Kurser paa Fonds og Aktier samt Valuta-Kurserne og Bankernes Diskontosatser, en Fortegnelse over Mæglerne i København, Navnene paa de to jourhavende Grosserere, der have Overtilsynet med Ordenen og den jourhavende Mægler, som har Inspektionen paa Børsen, et Aftryk af Børsordenen, samt Navnene paa Medlemmerne af de forskellige Bedømmelses- og Voldgifts-Udvalg og af Smør-Noterings-Udvalget, endvidere Meddelelser om Vind og Vejr samt Skibsefterretninger og endelig den saakaldte »sorte Tavle«, paa hvilken opslaas saadanne Købmænds Navne, som ved Afslutning af Handler forud ere indgaaede paa at lade det paagældende Voldgifts-udvalg afgøre eventuelt opstaaende Stridigheder ved

Handelens Opfyldelse, men som tiltrods derfor nægte, naar Kendelsen gaar dem imod, at bøje sig for Udvalgets Afgørelse.

I hvert af Salens fire Hjørner findes der et Kontor, hvori følgende Assuranceselskaber, nemlig *Det Kongelig oktroierede Sø-Assuranceselskab*, *Fjerde Søforsikrings-selskab*, *Københavns Søforsikrings-selskab* og *De private Assurandører*, have deres Børskontorer.

Gaar man nu ud af de tvende Døre mod Øst, som ses paa Billedet af Salen, da kommer man henholdsvis ind i *Læseværelset* og i *Konversationsværelset*, hvor de daglige Telegrammer til Børsen findes opslaaede.

Udenfor disse Værelser findes den *Trappe*, som fører ned til begge Midter-Ind- og Udgangene, medens Resten af Etagen er optaget af *Mæglerkontorer*, *Grosserer Societetets Kontorer* og *Komiteéns Forsamlings-sal* — i hvilket *Krøyers* almindelig bekendte *store Børs-billede* er ophængt og hvor det efter Bestemmelsen skal forblive indtil Aaret 1914, til hvilken Tid det antagelig skal flyttes ind i Børssalen — og endelig af *Privat-bankens Lokaler*

Et lignende Billede af Børsmænd, som det af Krøyer i vor Tid malede, eksisterer der ogsaa fra Tiden om 1814. Dette Billede findes gengivet i Illustreret Tidende for 26. November 1876 og nu for nylig

igen i den paa Gyldendalske Forlag udkommende Bog
»Vort Folk«.

Vende vi nu tilbage til Børssalen, og ere vi komne indenfor, inden Spærreklokken har ringet, kunne vi i Ro og Mag tage Plads paa et af Hynderne mellem Vinduerne eller langs en af de fire Endevægge, thi endnu er Salen nærmest tom.

Det varer dog ikke længe, inden Børsherrerne begynde at indfinde sig i større eller mindre Klynger eller enkeltvis, og jo nærmere Urets Viser kommer henimod Kl. 2,4, da Ringningen begynder, jo flere og jo hurtigere komme Herrerne ind, og i det Minut Ringningen vedvarer, er Indstrømningen som oftest størst.

Naar Ringningen først er ophørt, og Spærringen altsaa indtraadt, komme Folk langsommere og ikke i saa stort et Tal.

Børsen i København er jævnt godt besøgt, og de Forretningsfolk, som søge den, komme der som Regel Dag ind og Dag ud hele Aaret rundt, kun de Medlemmer af Manufakturbranchen, der søge Børsen, give egentlig kun Møde hver Fredag, og det er iøvrigt først i de senere Aar — siden 1888 — at disse Købmænd overhovedet i nogenlunde stort Antal komme tilstede.

Lidt over Kl. 2 er Børssalen for det meste godt fyldt.

Det daglige Besøg repræsenterer 600 til 650

Mennesker — om Sommeren er Børsen noget mindre besøgt end om Vinteren — naar man regner dem med, som opholde sig i Læse- og Konversationsrummene.

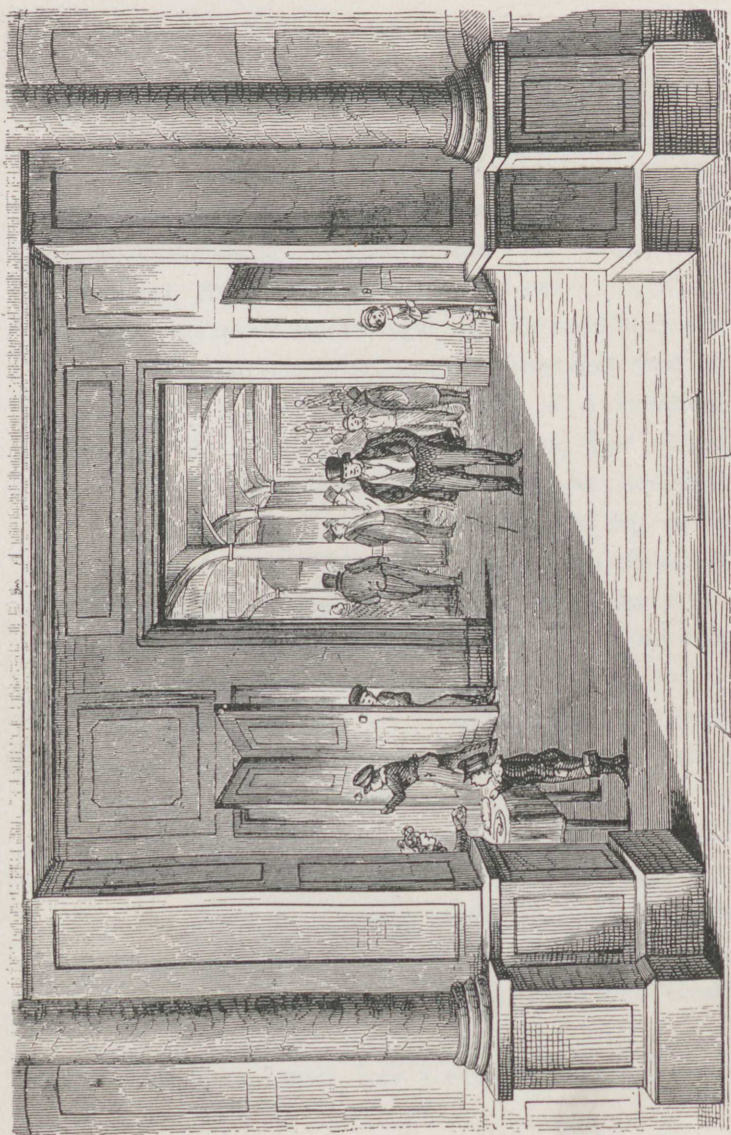
For maaske bedre at give et Billede af, hvad der menes med, at Salen er »godt fyldt«, kan man udtrykke sig anderledes og sige, at der paa det nævnte Tidspunkt og den følgende halve Time, er saamange Folk paa Børsen, at man bekvemt kan bane sig Vej imellem dem, naar man vil passere frem og tilbage i Salen eller søge ind i de andre Børslokaliteter.

Efter den Tid begynde Herrerne at forsvinde og kort efter Kl. 3 er Salen kun meget tyndt besat. Længst opholde Medlemmerne af Fonds- og Aktiebørsen sig der, idet disse holde ud til henimod Kl. 3 $\frac{1}{2}$.

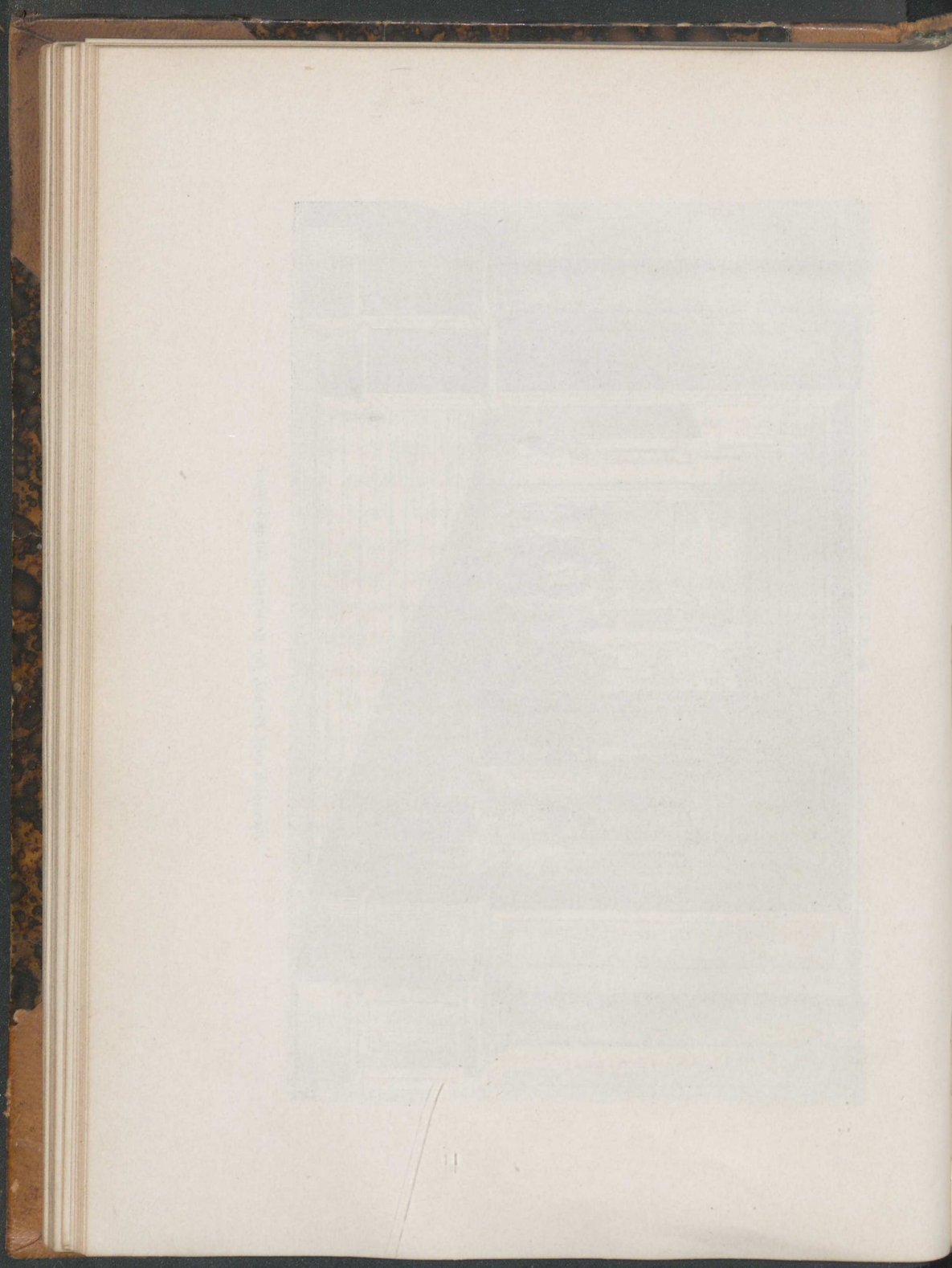
De fleste Børsbesøgende hører til Grosserernes talrige Klasse, derefter følge Mæglere og Veksellerere, Direktører for Banker og andre Aktieselskaber, Agenter, Skippere, islandske Købmænd, Budde og Privatiers, som komme der for paa nært Hold at følge Kursernes Bevægelser.

Man kan ikke om vor Børs, saaledes som om andre, f. Eks. Hamburgs sige, at alle mulige og umulige Vareartikler ere Genstand for Omsætning der.

Det turde være sandt, hvad engang en Hamburger Købmand ytrede til en fremmed, der besaa Børsen

Børssalen med Forhøi, for de seneste Forandringer.

der, at paa Hamburgs Børs kan man købe og sælge alt, selv gamle Bukser.

Der er selvfølgelig betydelig Forskel paa Livet paa Københavns Børs og det som rører sig paa de store udenlandske Børser, Verdensbørserne i Hamburg, Berlin, Frankfurt, Antwerpen, Paris, London osv.

De storartede Forretninger der dør finde Sted, den uhyre Tummel, der som mægtige Bølgeslag slaar en imøde fra den store Menneskemængde — i Hamburg andrager de Børsbesøgendes Antal 4 à 5000 — der er i uafbrudt Bevægelse, kendes jo ikke her hos os.

Vor Børs er mindre, men der hersker dog ogsaa dør baade Liv og Virksomhed og paa det Punkt af Børstiden, hvor Besøget er stærkest, hører man en uafbrudt Summen og Brummen, der hidrører fra de flere hundrede Menneskers uafbrudte samtidige Tale.

Jo mere Liv, der er i Forretningerne, jo mere summer og brummer det, og for Forretningsmanden lyder dette som god Musik.

Paa Børsen har enhver af de daglige Besøgende sin faste Plads, som han engang for alle har taget sig. Man ved altsaa, hvor man gensidig kan finde hinanden og tillige ved man, at om den paagældende ikke lige i Øjeblikket antræffes der, vil han dog snart vende tilbage til sit Stede.

Der findes Børser, hvis Gulve ere inddelte i Kva-

drater og hvor altsaa saa at sige, enhver Børsmand har sit Nummer, som man kan gaa efter, ligesom der ogsaa paa mange Børser findes langt flere Siddepladser — der ere nummererede — fordelte over en stor Del af Gulvfladen, end t. Eks. her hos os, hvor der vistnok kunde anbringes saadanne foruden langs Væggene tillige omkring Pillerne og i flere Kvadrater rundt om i Salen.

Her hos os betegnes de forskellige Børsmænds Stæde f. Eks.: Ved den første eller den sidste Pille, udfør det tredie Vindue tilhøjre, midt paa Gulvet eller lignende, men tillige ved man, at Grossererne, der jo ere de talrigste paa Børsen — af Detailhandlere indfinder der sig kun meget faa — ere fordelte over det meste af Salen, medens de dog nogenlunde ere grupperede efter deres Artikler.

Hovedartiklerne for Omsætningen paa vor Varebørs ere: *Korn og Mel. Frø og Foderstoffer, Smør og Fedt, Petroleum og Sprit, Huder og Skind, Kolonial og Hørkram, Trælast og Fisk. islandske og færøiske Produkter*, men ogsaa f. Eks. *Bygningsartikler, Farvevarer og Tobak* og i de senere Aar, *Garn, Traad og Bomuld* og enkelte andre Artikler hørende til Manufakturbranchen.

Desuden sluttet der *Fragter* og tegnes *Assurancer*, Aftaler træffes og Stridspunkter udjævnes — eller tilspidses.

Kommer man ind i Børssalen fra Slotspladsen, vil man finde »Fondsbørsen« straks i Salens højre Hjørne. Ligeoverfor, tilvenstre, hvor Efterretningerne om Vind og Vejr opslaas, holde de fragsøgende Skippere til og i Omegnen deraf, ud ad Midtergulvet til, finder man Skibsmæglerne, Fragtagenterne og Dampskibsrhederne.

I Salens modsatte Ende, ud mod Kanalen, har Kornbørsen slaaet sig ned og den øvrige Del af Salen opfyldes af Kolonial og Produktbørsens Medlemmer.

Varemæglerne svirre frem og tilbage, hente Købmændene ind i deres Kontorer for at vise dem de nyeste Prøver og komme tilbage igen for at gøre Bud eller afslutte Handel.

I det hele taget er der en uafbrudt Bevægelse og Uro tilstede, thi næsten ingen staar helt stille. Man opsøger bestandig hinanden, forlader sin Plads, for at gaa ind i et af Kontorerne, eller ind i Læseværelset eller i Konversationsværelset, for at læse de seneste Depescher eller eftersé en Avis, og kommer derefter tilbage til sin Plads.

Af Repræsentanter for den unge Handelsstand ser man kun meget faa paa vor Børs.

Dette er ganske i Modsætning til, hvad der er Tilfældet mange andre Steder, hvor den unge vordende Købmand meget tidligt gives Lejlighed til at lære Livet og Forretningerne paa Børsen at kende, idet

mange Firmachefer daglig indfinde sig ledsaget af en eller flere af deres Prokurister eller Kommisser, ja selv af Lærlinge.

Derved erhverver den unge Handelsmand sig praktiske Begreber og en Erfaring, som han ikke kan faa paa Kontoret eller i Butiken, og som selvfølgelig kan komme ham tilgode i hans senere Virksomhed.

AN kan spørge: Hvilken er den vigtigste, Varebørsen eller Fonds- og Aktiebørsen?

Og dertil maa svares: Der er Pladser, hvor Vare- eller Produktbørsen har den overvejende Betydning, og der er andre Pladser, hvor dette er Tilfældet med Fonds- og Aktiebørsen.

I *Hamburg* er saavel den ene som den anden Art af Børs af meget stor Betydning; i andre Byer, t. Eks. *Berlin, Paris, Frankfurt, Bryssel og Wien*, turde Fonds- og Aktiebørsen langt overgaa Varebørsen i Liv og Omsætning, medens t. Eks. i *Amsterdam, Antwerpen og Havre* det omvendte vistnok er Tilfældet.

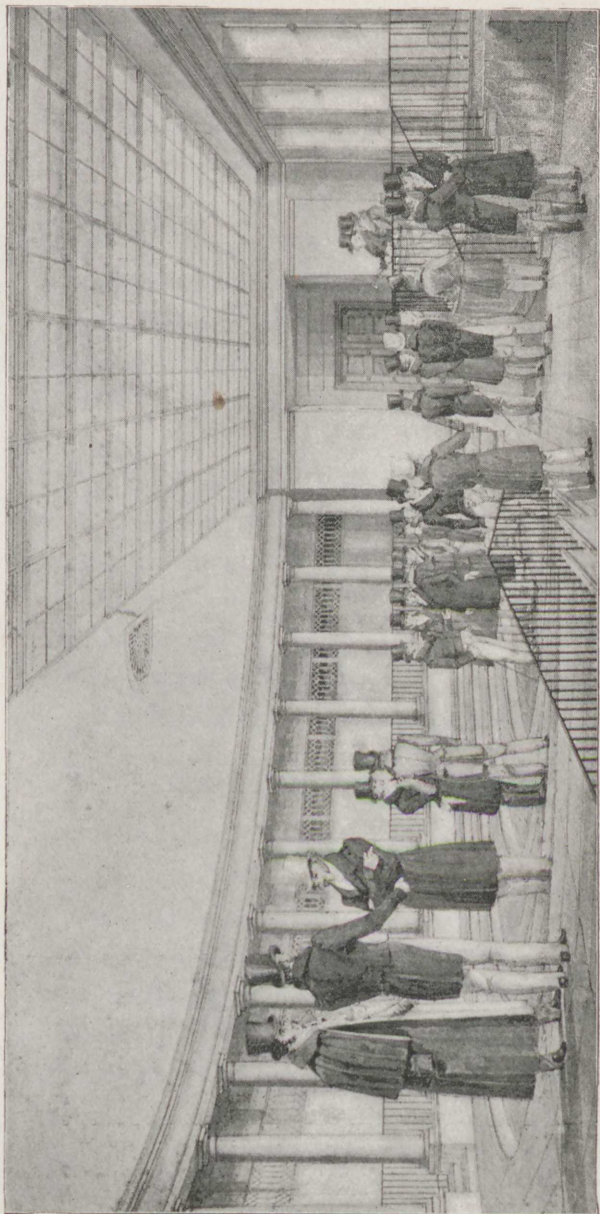
I en saadan Kæmpeby som *London* er det, som foran bemærket, ikke nok at tale om en eller to Børser, thi paa Grund af Byens Udstrækning og enorme Indbyggerantal er det ikke muligt at samle de Børsinteresserede i et Par Lokaler, Londons Stock Exchange alene tæller eksempelvis lige saa mange daglige

Besøgende som hele Hamburgerbørsen i alle dens Afdelinger.

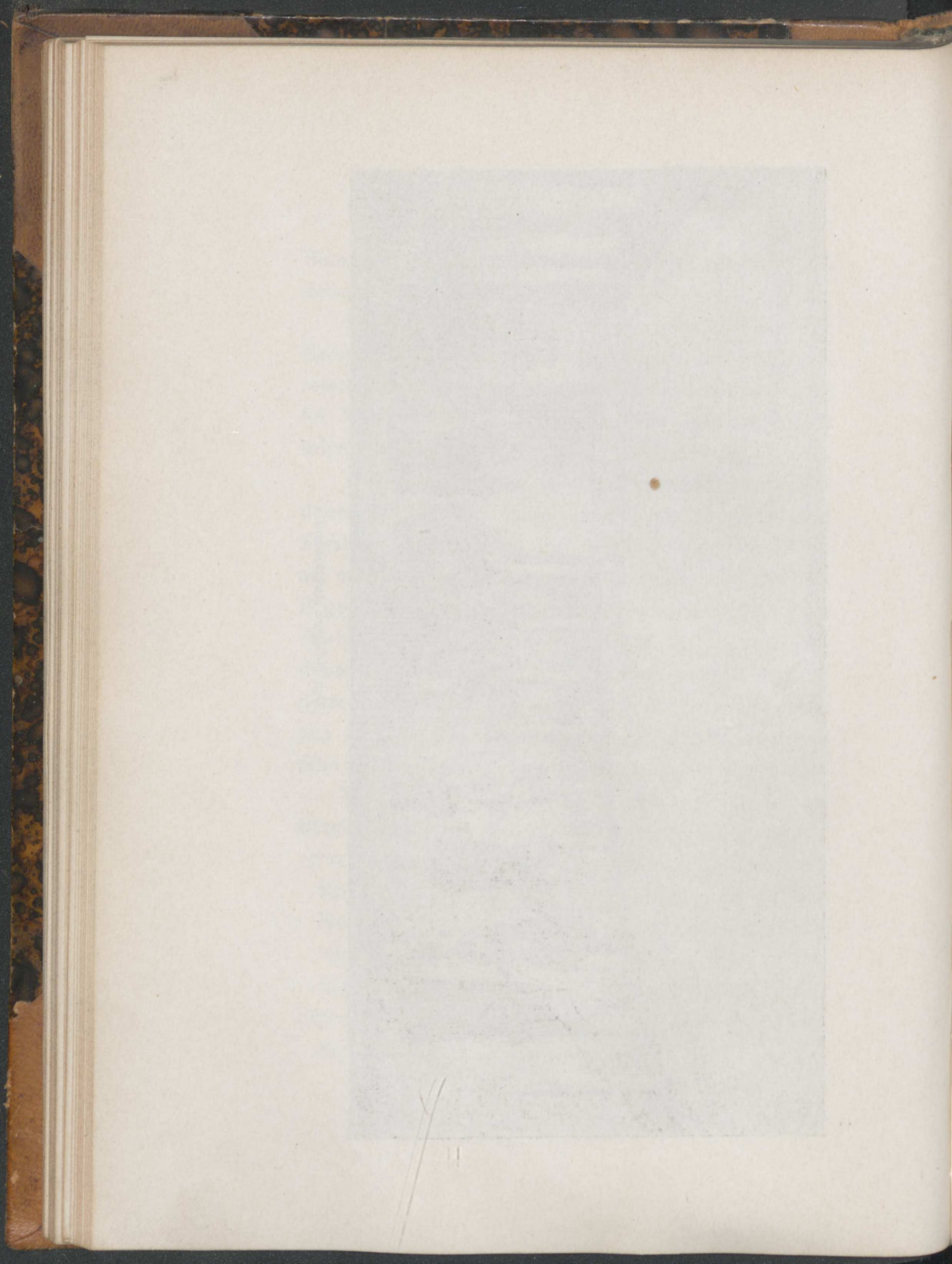
Derimod kan det siges, at saa godt som paa alle Børspladser er det Fonds- og Aktiebørsen, som interesserer det store Publikum mest, medens Interessen for Varebørsen som Regel er mere indskrænket til selve Købmandsstanden.

Hos os har Vare- og Produktbørsen fra Begyndelsen af haft et langt overvejende Omfang over Fonds- og Aktiebørsen, og det af den simple Grund, at medens der lige fra det københavnske Børslivs Begyndelse, altsaa fra Slutningen af det syttende Aarhundrede, har været fremmede og danske Produkter at handle med, er det først efter Midten af dette Aarhundrede, at Værdipapirer ere komne til Stede paa vort Marked efter en saadan Maalestok, at denne Side af Børsvirksomheden har antaget en anelig Vækst.

Vel har Aktiehandelen til Tider været af stor Betydning hos os, saaledes efter 1770, da der var stor Spekulation til Stede i »Asiatiske Kompagnis Aktier,« samtidig iøvrigt med en stor Handelstrafik paa Ost- og Vestindien og Kina, imellem hvilke Lande og Danmark aarlig over 100 Skibe bragte Handelsgods frem og tilbage, 1837—38, da Nationalbank-Aktier og de saakaldte Bankhæftelser kom frem,

Den tidligere Auktionssal.

men det er dog først efter 1857—58, at Handelen i Aktier i Privatbanken og Laanebanken og det sjællandske Jærnbaneselskab og 1866—67, at endvidere Aktier i det forenede Dampskibsselskab, Københavns Sporvejselskab og det store nordiske Telegrafelskab bragte mere Liv i Fonds- og Aktiebørsens Virksomhed.

Efterhaanden øgedes denne Virksomhed ganske antagelig.

Den første daglige Kursliste paa vor Børs hidrører vistnok fra Aaret 1823; den gjaldt da kun Nationalbankobligationer og kongelige Obligationer.

I 1837—38 omfattede Kurslisten:

- 4 pCt. kongelige Obligationer,
- Nationalbank-Obligationer,
- 4 pCt. uopsigelige Rigsbank-Obligationer,
- 4 pCt. norske Laan af forskellige Aargange,
- 3 pCt. dansk-engelske Obligationer,
- Asiatiske Kompagnis Aktier,
- Nationalbank-Aktier,
- Københavns Brand-Assurance Aktier,
- Almindelige Brand-Assurance Aktier
- og Sø-Assurance Aktier,

og hvorledes den senere har udviklet sig, fremgaar deraf, at den nuværende Kursliste indeholder c. 150

Papirer, hvoraf omtrent noget over Halvdelen er Obligationer og Resten Aktier.

Dette Antal af offentlige Værdipapirer er imidlertid kun en meget ringe Del af det Antal, som i det hele findes her i Landet, thi af rentebærende Papirer er der i Aarenes Løb emaneret over lige saa mange til, som der findes paa Kurslisten, og af danske Aktieselskaber eksisterede der i Midten af 1896 ialt 444, medens der paa Kurslisten kun findes c. 70.

Over Udviklingen af de herhenhørende Forhold siden 1877 — før den Tid foreligger der ingen Statistik — faar man et klart Begreb ved de i »*Danske Fonds og Aktier*« af 1896 meddelte Oversigter, som her gengives:

Fonds: 1877		1883	1887	1891	1896
Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Statsobl.	168,218,300	194,000,000	185,126,000	176,238,000	199,753,600
Kommuneobl. osv.	10,550,000	31,630,000	45,181,500	47,091,100	77,969,400
Kreditf. og Hypothekobl.	150,331,300	310,000,000	448,476,200	520,356,800	656,631,100
Partialobl.	13,086,000	27,000,000	39,107,900	39,182,100	49,399,400
	352,185,600	562,630,000	717,891,600	782,878,000	983,753,500
Aktier: 1877		1883	1887	1891	1896
Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bank	84,479,500	79,850,000	92,090,100	92,694,500	97,268,500
Jernbane	32,304,900	13,920,000	16,545,800	16,657,800	18,745,000
	116,784,400	93,770,000	108,635,900	109,352,300	116,013,500

Aktier: 1877		1883	1887	1891	1896
at	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
overføre	116,784,400	93,770,000	108,635,900	109,352,300	116,013,500
Telegraf og					
Telefon	27,000,000	27,500,000	27,924,300	28,150,800	30,510,300
Fabriks og					
Værfts	31,704,900	42,150,000	44,779,500	57,179,700	84,730,500
Dampskibs					
	19,181,600	26,150,000	21,617,700	25,403,600	31,671,500
Sporvejs	2,021,600	3,180,000	3,903,700	4,603,700	5,003,700
Assurance					
(indb. Kap.)					
	5,421,700	5,430,000	5,915,300	5,815,000	9,334,000
Forlystelses og					
desl.	1,373,300	2,100,000	2,718,700	3,784,400	3,042,300
Brønd og					
Bade	829,000	1,050,000	1,157,400	1,559,200	1,383,500
Byggeselskabs					
	2,124,000	2,290,000	3,131,600	3,122,800	3,114,400
Udtørrings	1,368,000	3,080,000	2,718,000	2,718,000	3,398,200
Div.	115,700	690,000	478,400	1,843,400	21,241,100
	207,924,200	207,390,000	222,980,500	243,532,900	309,443,000

Man vil heraf se, i hvilken Grad, der i de sidst forløbne 20 Aar er tilført Markedet, altsaa Fonds- og Aktiebørsen, forøget Omsætningsmateriale, idet den paalydende Sum af de offentlige rentebærende Papirer er forøget fra omkring 350 til henimod 1000 Millioner Kroner og Aktieselskabernes Kapital fra ca. 200 til ca. 300 Millioner Kroner.

Og siden den nævnte Bog udkom, har man med Hensyn til Startning af nye Aktieselskaber ikke ligget paa den lade Side. Der er siden da bleven dannet omtrent 90 nye Aktieselskaber, som op til nu i Forening med alt bestaaende Selskabers Udvidelse

have forøget den samlede danske Aktiekapital med ca. 30 Millioner, og Aktieselskabernes Partialobligationers Beløb med ca. 12 Millioner, ligesom iøvrigt ogsaa Summen af Hypothek- og Kreditforeningsobligationer er steget meget betydeligt.

Det hele Antal af danske Aktieselskaber udgør saaledes for Tiden ca. 535. Det kan derfor ogsaa siges, at Fonds- og Aktiebørsen i København nu turde have en Varebørsen sideordnet Betydning, ligesom det maa staa klart for enhver, at en saa mægtig Fremgang uden al Tvivl behøver andre Forretningsformer at virke under og en ganske anden Organisation end i tidligere Dage.

Til at begynde med bestod Fonds- og Aktiebørsen kun af nogle ganske enkelte Personer, medens der nu i Børssalens Hjørne tilhøjre for Hovedindgangen daglig vel møder henimod hundrede Mennesker: Veksellerere, Vekselmæglere, Bankdirektører og Coulisiers, kort alle iberegnete.

Det er imidlertid ikke her, at den daglige Børs i denne Branche tager sin Begyndelse, men derimod i det tidligere omtalte Lokale, der støder op til Forhallen, den saakaldte Kursnoteringssal.

Her aabnes Virksomheden!

Paa Slaget 2,5, efter at Børsklokken altsaa har ringet ind, sér man Medlemmerne skynde sig derind,

for at indtage deres Pladser ved »Noteringen«, ladende deres Hjørne i Børssalen aldeles tomt.

Kursnoteringssalen bestaar, som man vil sé paa Billedet, af 3 Afdelinger.

Den største Del af Rummet, det, som er forsynet med lange Borde og Bænke, optages af Deltagerne i Kursnoteringen.

Der findes ialt 6 Bænke med Plads til 8 i Rækken og en 7de Bænk til 10, hvilket ialt giver Plads til 58 Deltagere.

Desuden have en halv Snes Stykker Sæde rundt om i Salen.

Ved Bordet paa Forhøjningen sidde 3 af Udvalgets Medlemmer, nemlig Formanden, Lederen og en Bisidder.

Den midterste smalle Del af Lokalet er forbeholdt Bankernes Direktører, naar de ønske at overvære Noteringen, og den bagerste Del er for Publikum.

Ved at betragte dette Lokale, vil man snart komme paa det rene med, at det er temmelig indskrænket, idet det for Medlemmernes Vedkommende kun har tilladt Anbringelsen af meget smalle Borde, og kun levner et højst ringe Rum for Publikum, der ovenikøbet i den Timestid Noteringen varer, maa staa op tæt sammenstuvet. Der findes ingen Stole lige saa lidt som der er hensat et eneste Bord eller nogle Pulte for Referenter til at skrive ved.

Da vi nu imidlertid ere komne ind i Kursnoterings-salen, er det paa Tide at give en Beskrivelse af den Maade, hvorpaa Kurserne sættes og Forretningerne gøres, noget, hvorom det store Publikum rundt omkring i Landet, som køber og sælger Aktier og Obligationer, i Virkeligheden ikke har noget som helst Begreb.

I Fortsættelse deraf vil der følge en Forklaring over Kurslisten, idet der forudskikkes den Bemærkning, at ihvorvel der aldeles ingen Optegnelser findes fra Fonds- og Aktiebørsens tidligste Periode, kan der næppe være nogen Tvivl om, at »Kurserne« oprindeligt, saaledes som Mæglerforordningens § 20 bestemmer, ere blevne satte af Vekselmæglerne »efter nærmere Overensstemmelse med Stadens Handlende«, hvilket vil sige Veksellererne, der var Stadens Handlende i denne Branche.

Efterhaanden udviklede der sig imidlertid den Praksis, at Vekselmæglerne og Veksellererne ved deres daglige Sammenkomster, ved Samtale enedes om Kurserne, og at Noteringen sattes derefter, men uden nogen bestemt Form.

Imidlertid blev Antallet af Medlemmerne større, ligesom ogsaa Forretningerne tiltog, og der blev da i Tredserne indgaaet en Overenskomst imellem Veksellererne og Vekselmæglerne, der gik ud paa at begge

Parter skulde stilles lige ved Noteringen, saaledes at saavel Veksellererne som Vekselmæglerne skulde have lige Ret til at byde og til at udbyde Obligationer og Aktier, og at de indbyrdes udførte Forretningerne, uden at beregne hinanden nogen Provision eller Kurtage.

Derved dannedes der en Slags Forening imellem Vekselmæglerne og Veksellererne, som i Slutningen af 1871 førte til, at man besluttede at vælge et Udvalg, der skulde lede Kursnoteringen.

Denne Ordning bestaar endnu og højtideligholdt sit 25 Aars Jubilæum den 13. December 1896 ved en Festmiddag paa den kongelige Skydebane.

Udvalget bestaar af 7 Medlemmer, nemlig 4 Vekselmæglere og 3 Veksellerere, hvoraf et Medlem udvælges til at »lede« Noteringen, hvisaarsag han ogsaa benævnes »Lederen«.

Naar man nu tager Kurslisten i sin Haand, kan man følge Noteringen, der gennemgaaende kan siges at medtage omtrent en Timestid.

Man vil bemærke, at Kurslisten, som tidligere omtalt, indeholder ca. 150 Papirer. Saasnart Medlemmerne have indtaget deres Pladser, paabegyndes Noteringen, der foregaar paa den Maade, at Lederen, hvis Plads er den midterste ved Bordet paa Forhøjningen — medens Formanden sidder tilhøjre og Bi-

sidderen tilvenstre for ham — *efterhaanden opraaber alle de paa Kurslisten værende Papirer*, det ene efter det andet, og der gøres *da Forretninger i og sættes samtidig Kurs paa ét Papir ad Gangen*.

Man vil let forstaa, at der medgaar *megen Tid* med at opraabe 150 Papirer, og et Tidsrum af en Time, *det vil sige næsten hele Børstiden*, kan gaa tilende dermed, naar kun *ét Papir ad Gangen*, nemlig det, som er under Opraab, er *Genstand for Forretning*, og endelig, *naar hver Forretning ikkun maa dreje sig om et Beløb, som Regel, af 2000 Kr.* Akten, der altsaa er en *dobbelt*, nemlig samtidig *Kursnotering og Forretning*, sker iøvrigt saaledes, at Lederen, efter at have opraabt Papirets Navn, fra de foran ham siddende Medlemmer — eller, som de almindeligst benævnes: Deltagere — *modtager Bud og Udbud*, det vil sige, at Deltagerne udraabe de Kurser, *hvortil de ere beredt til at købe eller til at sælge* det under Opraab værende Papir.

Lederen *gentager* da disse Købs- og Salgskurser, og da de hvert Øjeblik undergaa Forandringer, *vedbliver* han dermed *indtil* der er opnaaet Enighed imellem en Køber og en Sælger. Han *nævner* da *saa vel* Køberens som Sælgerens Navn, og *fortsætter* derpaa med at gentage de *videre* Bud og Udbud, som fremkomme fra Deltagerens Side, idet han *saa ofte*

som en Køber og en Sælger blive enige om en Pris, ligesom første Gang, ved *Navns Nævnelse* konstaterer imellem hvilke Deltagere Forretningen er kommen istand.

Naar det *sluttelig* mærkes, at der ikke kan komme flere Overenskomster istand om en Forretning paa 2000 Kroner i det under Opraab værende Papir — eller dersom der overhovedet ikke er kommen nogen Enighed tilstede imellem Købere og Sælgere — udtaler Lederen Ordet: »noteres«, hvorved han tilkender, at den Køber- og den Sælgerkurs, som senest af ham er gentagen, som fremkommen ved Bud og Udbud fra Deltagernes Side, er Dagens officielle Slutningskurs for det paagældende Papir.

For yderligere at tydeliggøre Forløbet af hvert Papirs Notering og de samtidig stedfindende Forretninger, kan det foregaaende illustreres ved et Eksempel.

Vi tage et hvilket som helst Papir, t. Eks. *Nationalbank Aktier*.

Efterat Lederen har nævnt Papirets Navn, hører man straks fra de forskellige Sider af de foran ham siddende Veksellerere og Vekselmæglere Bud og Udbud.

Købere byde t. Eks. 155, Sælgere forlange 157.

Lederen siger da: 155 à 157, en eller flere Gange.

Købere lægge $\frac{1}{4}$ pCt. til, Sælgere slaa $\frac{1}{4}$ pCt. af; Lederen: $155\frac{1}{4}$ à $156\frac{3}{4}$,
 og efterhaanden som Købere og Sælgere nærme sig hinanden — hvilket gerne sker med $\frac{1}{4}$ pCt. ad Gangen, undertiden med $\frac{1}{2}$ pCt., sjældent mere — vedbliver Lederen at gentage, ofte for hvert Bud eller Udbud nævner han Tallene mere end én Gang,

$155\frac{1}{4}$ à $156\frac{3}{4}$

à $\frac{1}{2}$

$155\frac{1}{4}$ à $156\frac{1}{2}$

à $\frac{1}{4}$

$155\frac{1}{4}$ à $156\frac{1}{4}$

$\frac{1}{2}$ Køber

$155\frac{1}{2}$ à $156\frac{1}{4}$

à 6

$155\frac{1}{2}$ à 156

$\frac{3}{4}$

$155\frac{3}{4}$ à 156,

og dersom der nu blandt Sælgerne er Tilbøjelighed til Salg til sidstnævnte Køberkurs, eller blandt Køberne til Køb til sidste Sælgerkurs, da siger en saadan »To«, hvorved der gives tilkende, at der er bragt en Forretning istand for et Beløb af To Tusinde Kroner Nationalbank Aktier til en Kurs af respektive $155\frac{3}{4}$ eller 156 Kroner pr. 100 Kroner paalydende Beløb.

Lederen siger da: Gjort til $155\frac{3}{4}$ eller til 156,

og han nævner tillige saavel Køberens som Sælgerens Navn.

I det Tilfælde, som ofte indtræffer, at Køber og Sælger *paa éngang* siger »To«, fordobles enten Omsetningen til at gælde 2000 Kr. til hver Pris, saaledes at der i Virkeligheden er »gjort« 4000 Kr. til Mellempriisen af Køber- og Sælgerkursen, eller om den ene af Parterne kun vil modtage eller levere 2000 Kr., da maa Køberen betale den højeste, Sælgeren levere til den laveste Pris.

Nu sker det selvfølgelig ofte, at der paa éngang er flere Købere og Sælgere, eller flere af den ene Slags, som i samme Øjeblik melder sig til den Kurs, hvortil Forretningen om de 2000 Kr. kommer istand, og denne tilfalder da dem eller den af dem, der meldte sig, og som efter Lederens Skøn var *først*.

At der heraf opstaar en Mængde Disputer ligger i Sagens Natur, eftersom det, da meget ofte flere have meldt sig saa at sige i samme Tiendedel af et Sekund, nærmest kan siges at være *umuligt* for Lederen, saavel som iøvrigt for enhver anden, at afgøre, *hvem* der var et aldeles minimalt Tidsrum foran den anden eller de andre Købere eller Sælgere.

At disse Disputer ogsaa tage Tid giver sig af sig selv.

De ende med, at Lederens Mening er den af

gørende, dog sker det hyppigt, at denne ændres en eller flere Gange, eftersom Indvendingerne fra Deltagernes Side mod Lederens Afgørelse finder mere eller mindre stærk Understøttelse hos de andre Deltagere eller hos Formanden eller Bisidderen ved Lederens Side.

Af det, som her er sagt, vil man forhaabentlig have modtaget et klart Begreb om Fremgangsmaaden ved »Noteringen« paa Københavns Fonds- og Aktiebørs, ligesom man vistnok vil være kommen til det Resultat, at denne Metode ikke kan være, hvad man kalder tidssvarende, eller med andre Ord, at den uden al Tvivl trænger meget stærkt til en Reform, ved hvilken den bliver erstattet med en anden Fremgangsmaade, som bedre svarer til Fonds- og Aktiebørsens Virksomhed i dens nuværende Omfang, medens den meget vel kan have været brugelig dengang, da den opstod, og da Kurslisten kun indeholdt nogle faa Papirer og Deltagernes Antal ligeledes kun var ringe.

Den daglige Omsætning er naturligvis yderst forskellig.

Der kan være Dage, hvor den indskrænker sig til Tusinder, men selvfølgelig er der andre, hvor det er forholdsvis meget store Summer, hvorom det drejer sig. Man véd jo, at der er Tider, hvor Børsen er »stille«, men der er jo ogsaa Tider, hvor Stemningen

Boderne bag Børsalen (henimod Aaret 1840).

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

er, hvad man betegner ved »animeret«, ja, Tilstanden kan endda gaa højere op.

Men selv paa almindelige Forretningsdage, hvor der er Ro i Sindene, og hvor Omsætningen er »jævn«, forstaar man uden Tvivl, at den beskrevne kombinerede Noterings- og Forretnings-Maade tager længere Tid, end den burde.

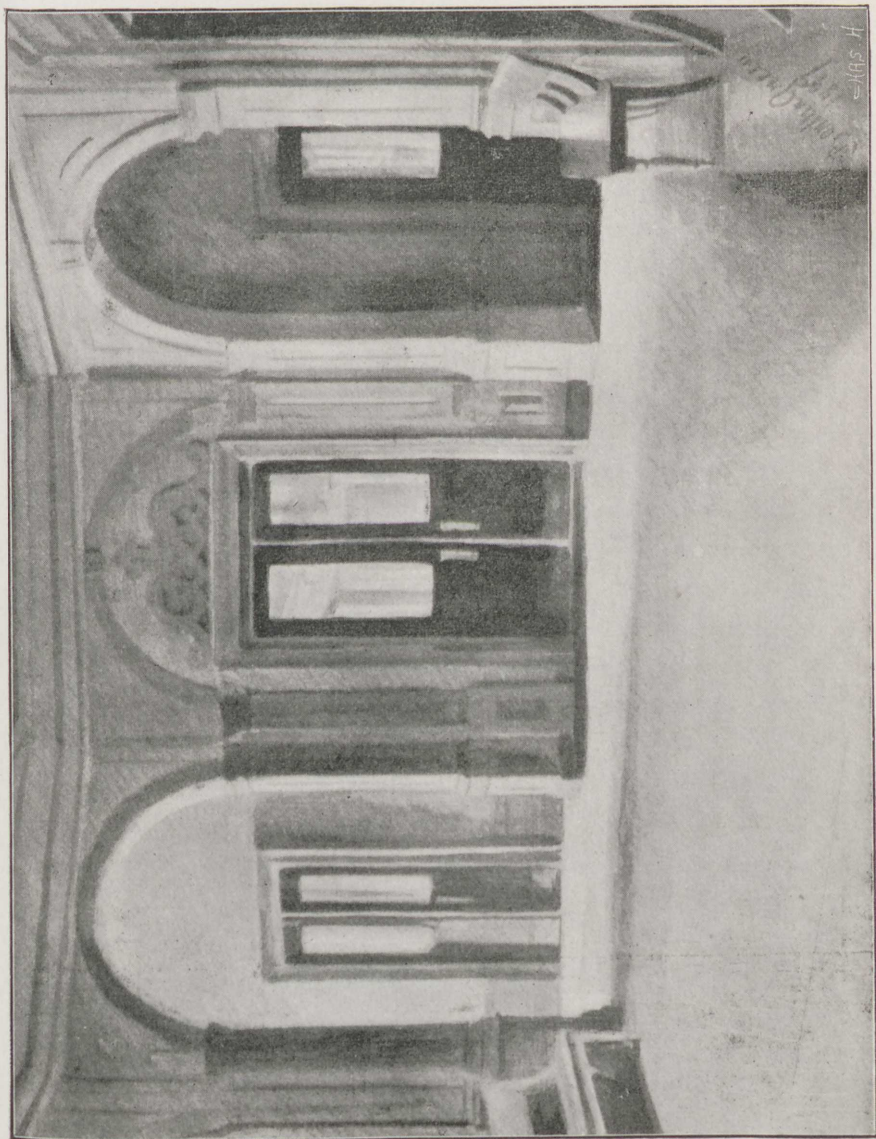
Alene det, at der i et enkelt Papir finder en Omsætning af t. Eks. 100,000 Kr. Sted er langtrukken, thi for at faa Ende paa denne jo ikke i og for sig betydelige Omsætning, behøves der ikke mindre end 50 Forretningsafslutninger; for at omsætte 200,000 Kr. er det altsaa nødvendigt at gøre 100 Forretninger, og imedens alle disse Forretningers Tilendebringelse staar paa, ligger Forretningen i *alle de andre* Papirer helt stille i et, i Forhold til Børsens daglige Varighed, altfor langt Tidsrum.

I det hele taget maa vel nok denne Handlen om 150 Artikler i 150 paa hinanden følgende Sæt, kunne betegnes som en mærkelig Indretning, og kan vel ikke heller gives Navn af Forretningsform. I Virkeligheden er den det jo ikke heller, den er jo nemlig ikke andet end slet og ret en Auktion, ved hvilken Lederen fungerer som en Art Auktionarius, der efterhaanden op-raaber alle de Genstande, der forekomme tilsalgs, ligesom han iøvrigt ogsaa, ligesom en Auktionarius, be-

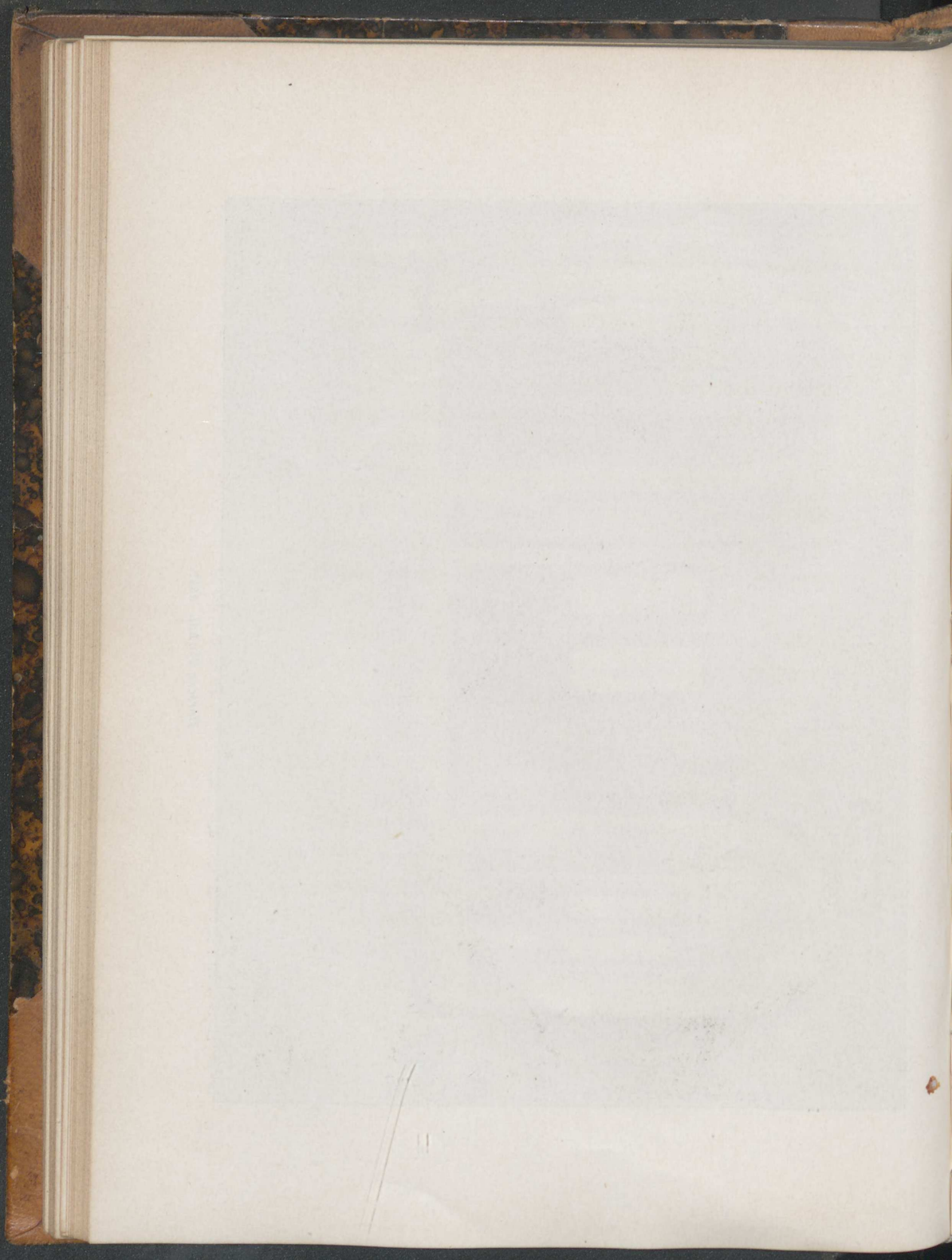
kendtgør Køberens Navn og tillige Sælgerens, saa at alle Mennesker ere fuldkommen à jour med, hvilke Forretninger hver enkelt Deltager gør, hvortil kan bemærkes, at vel skulle Kurserne være offentlige, men derfor er det ikke nødvendigt eller rigtigt, at de enkelte Købmænds Forretninger kendes af alle og enhver.

Derhos er det vel ogsaa saa, at denne Metode er baseret for meget paa en detail Forretning. Salgsportionerne, udstykket i en Mængde smaa Partikler, indvirke ofte lovligt stærkt paa Kurssætningen, og kunne iøvrigt i sidste Øjeblik let faa en for stærk Indflydelse paa Slutningskurserne, medens officielle Kursnoteringer vel nok burde fremgaa af en noget mere til en gros Forretning svarende Omsætning.

Ogsaa i en anden Henseende er den nuværende Tilstand paa Københavns Fonds- og Aktiebørs vistnok at forkaste, nemlig af Hensyn til et Krav, som absolut maa kunne stilles til »Børsen« som Midtpunkt og Støttepunkt for *hele Landets* Omsætning. Med andre Ord: Hele Landet, det offentlige Pengevæsen de offentlige Institutter, de mange Aktieselskaber og de store som de smaa Kapitalister maa kunne stille den Fordring til Pengebørsen i København, at den optræder som det, den skal være, nemlig et Mellemed for Omsætningen i Landets offentlige Værdirepræsentativer, Centralstedet,

Børsens Forhal. 1897.

hvor det tilstedeværende Behov for Tilbud og for Efter-spørgsel kan søge hen og finde Befrielse.

Der maa derfor, uden al Tvivl, kunne stilles den Fordring til den, at den træder ud af sin hidtilværende stillestaaende Position, og optager det Arbejde, som tilkommer den som Ret, men ogsaa som Pligt, at den altsaa udvider sine Rammer og yder den Hjælp til Omsætningen og derved til Erhvervslivet, som paahviler den, som Landets eneste Børs.

Og naar den skal gøre dette, da er det paa Forhaand givet, at der maa ske en Forandring i den nuværende Forretnings- og Kursnoteringsmaade, ved hvilken baade den ene og den anden gaar lettere og friere fra Haanden.

Rimeligvis kan dette bedst ske ved at nærme sig de store udenlandske Børsers Indretninger, nemlig ved:

1. At skille Forretningerne og Kursnoteringen fra hinanden.
2. At afskaffe »Lederen« og lade Forretningerne foregaa frit mellem Deltagerne.
3. At inddele den fremtidige Kursseddel i Grupper, der blive Genstand for samtidig Handel ved forskellige »Skranker«.
4. At lade Kursnoteringen foregaa i et særskilt Lokale i Henhold til stedfundne Forretninger, og at

lade denne forestaa af neutrale Embedsmænd, og endelig

5. At ophæve minimale Omsætningers Indflydelse paa Kursnoteringen.

I Modsætning til vor Børs, hvor man, saa at sige, monotont og med Besvær slider sig gennem Kurslisten, gaar Forretningerne paa de fremmede Børser rask og uafbrudt for sig, saalænge Børstiden varer, og til Noteringen mærker man intet, før Kurserne ere opslaaede foran én, baade dem, der »noteres« i Løbet af Børstiden som Begyndelseskurser, som Mellemtidskurser og som Slutningskurser.

Forretningen og Noteringen ere to af hinanden uafhængige og dog nøje forbundne Akter, som begge fuldføres med en Præcision og efter en Maalestok, som vor Metode vilde umuliggøre, thi for blot at nævne et eneste Eksempel, hvorledes vilde det være muligt for vor Børs, efter dens nuværende Metode, hver Dag, saaledes som Børsen i Berlin, at gøre Forretninger i og sætte Kurser paa over 1600 Værdipapirer?

Vi vilde aldrig blive færdige dermed!

Til Sammenligning kan iøvrigt anføres, at Londons Fonds- og Aktiebørs har 1644 daglige Noterings-Positioner, Pariserbørsen 1038 og Wienerbørsen 540.

Men alt dette turde være et Fingerpeg om, at vi ved at søge at lære af disse Børser og at tilegne os

de bedste af deres Bestemmelser og Normer, og indordne dem under vore Forhold og efter vort Behov, maatte kunne komme til en for os og for vort Lands Interesser hensigtsmæssig Ordning.

KURSLISTER have en overordentlig Betydning for hele det økonomiske Liv.

Dette ses fremfor noget andet deraf, at saagodtsom alle offentlige Blade hver Dag optage dem i deres Spalter. Der udgives Beretninger om dem og Telegrafene er i stadig Bevægelse med Meddelelser om de nyeste Kurser.

Og ikke alene gælder dette om Kurserne paa de Værdirepræsentativer, som man kan kalde Verdenspapirerne, altsaa fornemmelig de store Staters Obligationer, de store Jernbaners og Bankers Aktier, men i ligesaa høi Grad om Kurserne paa de andre Obligationer og Aktier, der ere Genstand for »Notering« paa de store Børser, som ogsaa om Kurserne paa de Papirer, der nærmest kun gaa fra Haand til Haand indenfor de enkelte Landes Omraade.

Vor Kursliste har ikke nogen særlig Betydning udenfor vort eget Land, medens dog enkelte af de Papirer, som have Plads paa den, have fundet Vej til fremmede Børser, saaledes vore *Statsobligationer*, enkelte af vore *Kreditforeningsobligationer* og ganske

særlig *det store nordiske Telegrafsekskabs Aktier*, der nu vel hovedsagelig kun findes paa franske Hænder og samme Selskabs *Obligationer*, der mest er gaaede til England; men for vort eget Land har den selvfølgelig samme Betydning, som andre mere lokale Kursansættelser have for de paagældende Landes Vedkommende.

En yderligere Forklaring af Københavns Børs-Kursliste kan derfor nok have sin store Interesse.

Tidligere var denne Kursliste af forskelligt Indhold de fleste Dage i Ugen, idet der fandtes Papirer som noteredes 5 Gange ugentlig, medens andre kun noteredes 2 Gange og atter andre kun 1 Gang om Ugen.

Paa denne uheldige Tilstand blev der gjort en Ende i 1894.

Man forbedrede Forholdet saavidt, at Kurslisten siden da fremtraadte ensartet alle Ugens Dage, med Undtagelse af om Onsdagen, paa hvilken Dag man — istedetfor at have gjort Skridtet fuldtud — bibeholdt en Afkortning af den ellers daglige Liste med en Tilføjelse af en saakaldet *ekstraordinær*.

Den nuværende Kursliste indbefatter, med Udeladelse af nogle enkelte svenske og norske Kommune Obligationer, som kun opraabes Mandag og Torsdag, følgende Obligationer og Aktier, hvilke her ledsages med forskellige praktiske Oplysninger.

Obligationer	Rente-Termin	Obligationernes Størrelse
$30/0$ Statsoblig. af 1894	$1/6$ $1/12$	Kr. 5000 = fr. 7000, 1000 = 1400 og 500 = 700
$31/2$ uops. Statsoblig.	$11/6$ $11/12$	- 5000, 2000, 1000, 500 og 200
$31/2$ do. Statsbaneoblig.	$11/6$ $11/12$	
4 amort. Statsoblig	$30/6$ $31/12$	- 5000, 4500, 2500, 2200, 560 og 400
$31/2$ Kbhvns. Laan af 1886.	$2/1$ $1/7$	- 1600 = M. 1800, 800 = 900 og $266\frac{2}{3}$ = 300
$31/2$ do. do. - 1887	$11/6$ $11/12$	- 5000, 2000, 1000 og 200
4 do. do. - 1892.	$2/1$ $1/7$	- 2000, 800 og 400
$31/2$ do. Havne - 1888.	$2/1$ $1/7$	- 5000, 2000, 1000 og 200
4 do. do. - 1892.	$2/1$ $1/7$	- 5000, 2000 og 1000
$31/2$ Husejer Kreditk.	$11/6$ $11/12$	- 2000, 1000, 400, 200 og 100, af de ældre Laan findes ogsaa Stkr. paa Kr. 50
4 n. konv. Husejer Kreditk		
4 do. do.	$11/6$ $11/12$	
$31/2$ uamort. Kbhvns. Kreditf.	$2/1$ $1/7$	- 10000, 5000, 2000, 1000, 500, 200 og 100
$31/2$ Kbhvns. Kreditf.	$2/1$ $1/7$	
4 n. konv. Kbhvns. Kreditf.	$2/1$ $1/7$	
4 n. konv. Østift. 5. Ser.	$11/6$ $11/12$	
4 do. do. 6. -		
3 Østift. 6. Ser.	$1/1$ $1/7$	
$31/2$ do. 7. -		
$31/2$ do. 6. -	$11/6$ $11/12$	- 5000, 2000, 1000, 200 og 100
$31/2$ do. 5. -		
$31/2$ do. 4. -	$11/6$ $11/12$	
$31/2$ do. 3. -		
$31/2$ do. 2. -	$1/1$ $1/7$	- 5000, 2000, 1000, 200 og 100
$31/2$ do. 1. -		
4 n. konv. Øst. Krdtk. Land 3. S.	$1/1$ $1/7$	
$31/2$ Øst. Krdtk. Land 3. S. 3 Afd		
$31/2$ do. do. 3. - 2. -	$11/6$ $11/12$	- 5000, 2000, 1000, 200 og 100
$31/2$ do. do. 2. - 2. -		
$31/2$ do. do. 2. - 1. -	$11/6$ $11/12$	
$31/2$ do. do. 1. - 2. -		
$31/2$ do. do. 1. - 1. -	$11/6$ $11/12$	- 2000, 1000, 200 og 100
4 n. konv. Fynske Krdf. 6. & 7. S		
$31/2$ Fynske Kreditf. 6. S.	$11/6$ $11/12$	
$31/2$ do. do. 5. -		
$31/2$ do. do. 3. & 4. S.	$11/6$ $11/12$	- 2000, 1000, 200 og 100
$31/2$ do. do. 1. & 2. -		
4 n. konv. Jydsk Land 5. S.	$11/6$ $11/12$	
3 do. do. 5. -		
$31/2$ Jydske Land 5. Ser.	$11/6$ $11/12$	- 5000, 2000, 1000, 200 og 100, 4. og 5. Ser. Oblig. tillige i Mk.
$31/2$ do. do. 4. -		
$31/2$ do. do. 3. -	$2/1$ $1/7$	- 2000 = M. 2250, 500 = $562\frac{1}{2}$, 400 = 450, 200 = 225, 50 = $56\frac{1}{4}$
$31/2$ do. do. 2. -		
$31/2$ do. do. 1. -	$2/1$ $1/7$	
$31/2$ Østift. Husm Kreditf.		
4 do. Købst.	$2/1$ $1/7$	
$31/2$ n. jyd. do. 3. Ser.		
$31/2$ do. do. 2. - 2. A.	$11/6$ $11/12$	- 2000, 1000, 400, 200 og tillige Mk
$31/2$ konv. do. 2. -		
$31/2$ do. do. 1. -	$11/6$ $11/12$	- 2000, 1000, 200 og 100
4 Vest sønderj. 1. Ser.		
$31/2$ do. do. 5. -	$11/6$ $11/12$	
$31/2$ konv. Vest sønderj. 2. Ser.		
$31/2$ do. do. 1. -	$11/6$ $11/12$	
4 ny do. 5. -		
4 do. do. 4. -	$11/6$ $11/12$	
4 do. do. 3. -		
4 Jyd. Grundej p. Landet	$11/6$ $11/12$	- 2000, 500, 200 og 100
$31/2$ Landm. Hyp. 1. Ser.		
4 do. do. 4. -	$2/1$ $1/7$	- 2000, 1000, 400, 200 og tillige Mk
4 do. do. 3. -		
4 do. do. 1. -	$2/1$ $1/7$	- 2000, 1000 og 200

Aktier	Udbytte i de 3 sidste Aar	Aktie- kapital Kr.	Aktiernes Størrelse Kr.	Regn- skabs- aar	General- forsamling
Nationalbank	$6\frac{6}{10}$ $6\frac{6}{10}$ $6\frac{6}{10}$	27,000,000	2000, 1000, 200	$1\frac{8}{31}$ 7	—
Privatbank	5 $7\frac{1}{2}$ $6\frac{3}{4}$	12,000,000	2000, 1000, 200	}	ind. 15. April
Laanebank	$5\frac{3}{4}$ $5\frac{1}{2}$ $5\frac{1}{2}$	4,000,000	2000, 1000, 200		ind. 31. Mrts.
Industribank	$5\frac{1}{4}$ $4\frac{3}{4}$ 5	1,000,000	1000, 500, 200, 100	}	- ult. —
Landmandsbank	6 6 6	24,000,000	2000 = 2250 M., 400 = 450 M.,		- 15. Apr.
Handelsbank	6 $6\frac{1}{2}$ 6	12,000,000	2000, 1000, 200, 100	}	Marts
Kbh. Laane- og Diskontob.	— 6 6	2,000,000	2000, 1000, 200		ind. 31. Mrts.
Fyens Diskontokasse	6 6 6	3,500,000	2000, 1000, 200	}	August
Loll.-Falst. Jernbane	4 4 4	6,246,000	2000, 1000, 200		April Kvart.
St. nord. Telegraf Selskab.	$15\frac{1}{2}$ 18 18 Kr.	27,000,000*	1800 = 100 £, 180 = 10 £.	}	April
Kbhvns. Telefon Selskab ..	7 7 7	2,500,000	500		April
Danske Sukkerfabriker ..	0 7 5	10,000,000	2000, 200	}	Juni
Burm. & Wains Fabr.	$6\frac{1}{2}$ 5 0	5,000,000	2000		Marts
Forenede Oplagspladser ..	2 $3\frac{1}{4}$ $2\frac{3}{4}$	2,600,000	2000, 1000, 200	}	—
Foren. Dampskibs Selsk.	5 5 8	10,000 000**	2000, 200		April
Dampskibss. Thingvalla ..	0 0 0	1,259,500	1000, 200	}	Marts
do. Danmark	0 $4\frac{1}{2}$ 7	1,400,000	2000		Sen i Marts
do. Norden	$8\frac{1}{2}$ 10 10	3,800,000	1000	}	- i —
do. København	$4\frac{3}{4}$ $5\frac{1}{2}$ 5	1,600,000	2000, 400		ind. ult. Mrts.
do. Carl	1 $2\frac{3}{4}$ $4\frac{1}{2}$	1,940,000	2000	}	Marts
do. Dannebrog	4 5 10	2,700,000	2000, 1000		—
do. Skjold	2 3 7	1,500,000	1000	}	—
Københavns Sporvej	$7\frac{1}{2}$ $7\frac{1}{2}$ 6	1,499,700	2000, 200		Jan. Kvart.
Forstødernes do.	16 16 16	370,000	200	}	—
Alm. Brand Assur. Ser. A.	$22\frac{1}{2}$ $23\frac{1}{2}$ $21\frac{1}{2}$ K.	2,000,000	8195 St.		December
do. do. - B.	29 $30\frac{27}{12}$ -	2,000,000	5000 -	}	—
Kongelig Søassurance ..	5 $5\frac{3}{4}$ $7\frac{1}{2}$	1,200,000	2000, 1000		Marts
Fredens Mølle	4 0 0	600,000	100	}	ind. 15. Mrts.
Crome & Goldschmidts Fbr.	7 7 7	1,600,000	2000		Sen. med. Ap.
De danske Spritfabriker ..	$7\frac{1}{2}$ $7\frac{1}{2}$ $7\frac{1}{2}$	3,000,000	1000	}	Marts
Alumina	$5\frac{3}{4}$ 7 $7\frac{1}{2}$	1,900,000	2000		April
Kastrup Glasværk	$9\frac{1}{2}$ $9\frac{1}{2}$ 10	700,000	1000	}	ind. Sl. April
Danske Dampmøller	— — —	1,000,000	1000		Marts
Københavns do.	0 $6\frac{1}{2}$ 0	800,000	1000	}	August
Danske Cikorie Fabriker ..	6 $6\frac{1}{4}$ 0	700,000	2000, 1000, 200		Marts, April
Forenede Bryggerier	$4\frac{1}{2}$ 6 8	6,000,000	1000, 100	}	Marts
Helsingør Jernsk. & Mask.	6 6 4	2,100,000	1000		September
Frederikshs. Tegl- & Kalkv.	$5\frac{1}{4}$ $5\frac{1}{4}$ 6	1,500,000	1000	}	Maj
Faxe Kalkbrud	$2\frac{1}{2}$ $2\frac{1}{2}$ 3	1,500,000	750		Jan. Kvart.
Forenede Papirfabriker ..	6 6 6	3,500,000	200	}	ind. Sl. Okt.
Carl Lunds Fabriker	10 9 7	800,000	1000		ind. Sl. April

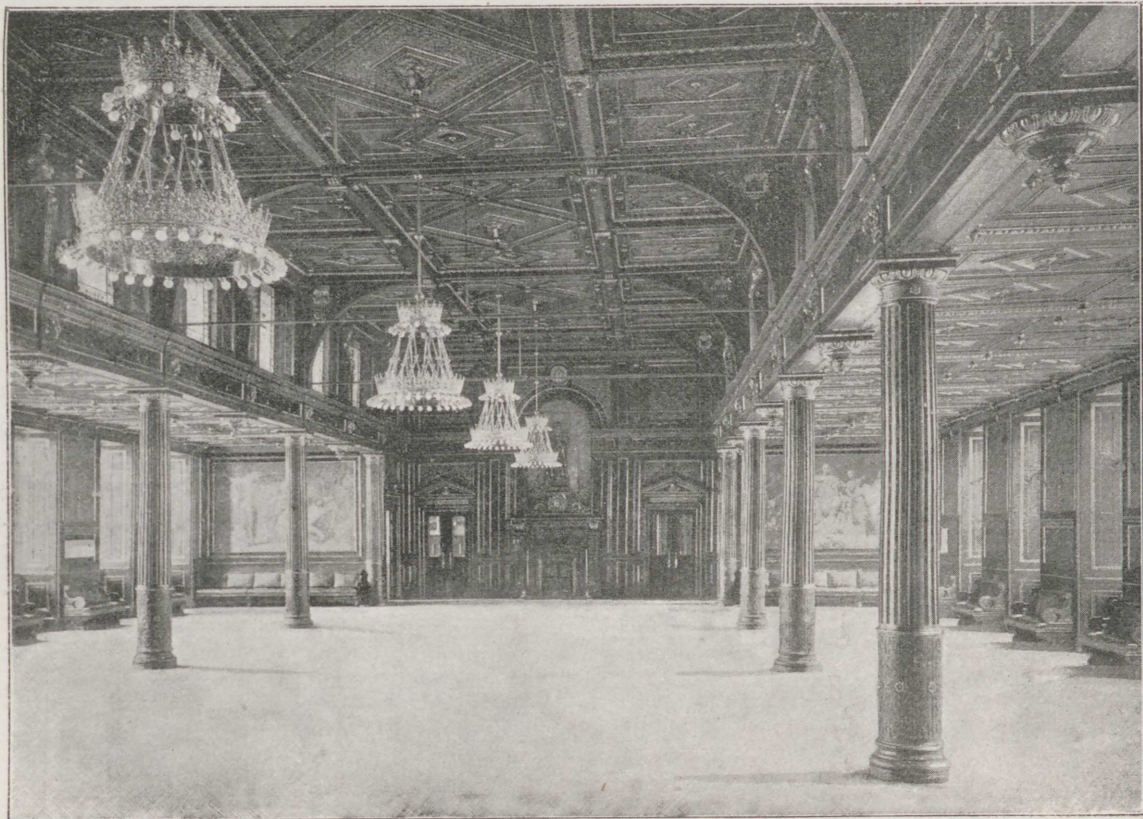
* = 1,500,000 £.

** 27. Nov. 1898 vedtaget Forhøjelse til 15,000,000 Kr.

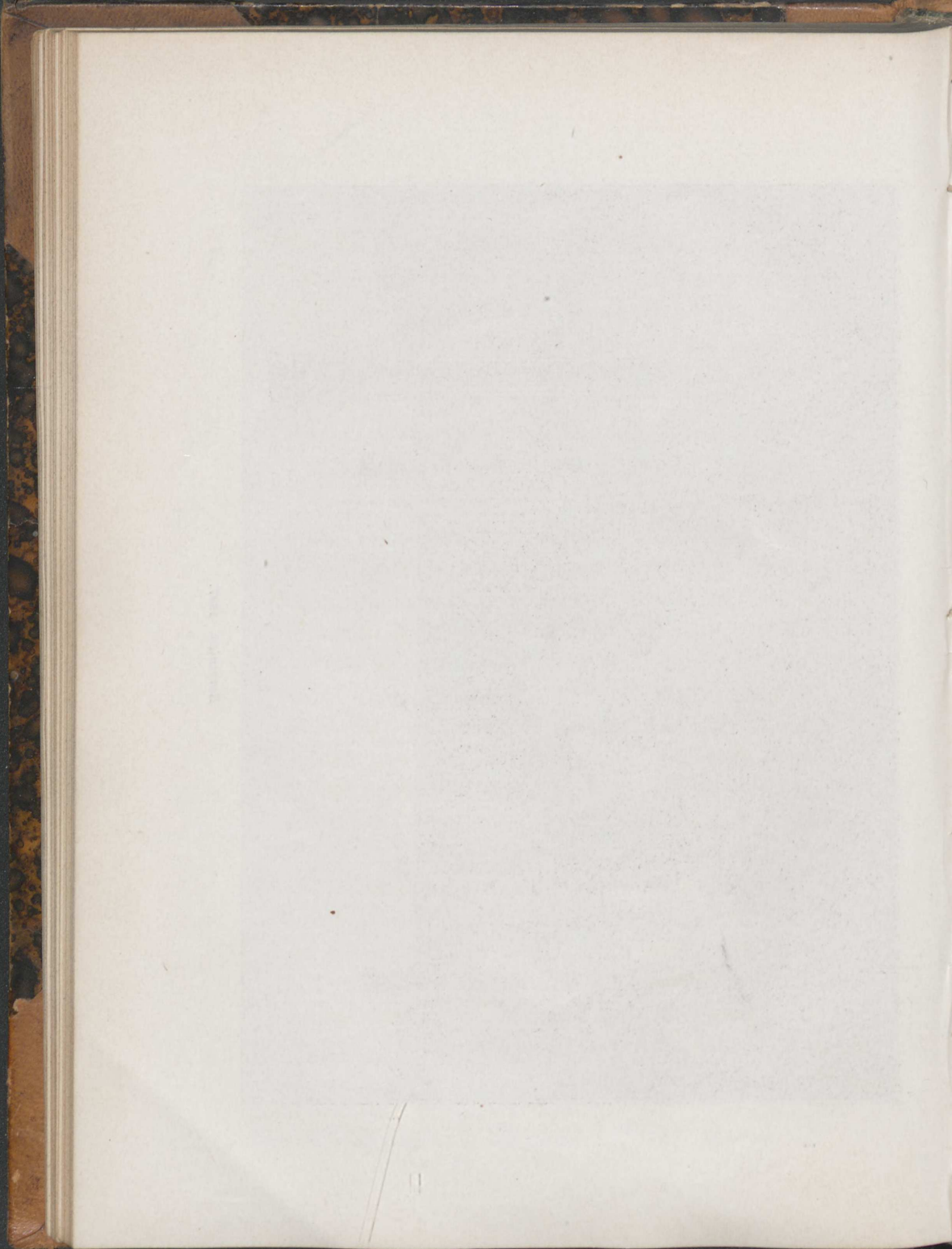
Om Onsdagen stoppes der, efter at *det forenede Dampskibsselskabs Aktier* ere oprabte, hvorved altsaa alle de øvrige *Dampskibsselskabers* og *industrielle Selskabers Aktier*, ikke paa denne Dag komme til Forretning og Notering, medens Onsdags Tilføjnngen, den ekstraordinære Kursliste, omfatter:

Obligationer	Rente-Termin	Obligationernes Størrelse
4 ⁰ / ₁₀ gar. Østsj. Jernbane	30 ¹ / ₆ 31 ¹ / ₁₂	Kr. 2000 = M. 2250, 800 = 900, 400 = 450
4 Vejle Give Jernbane	11 ¹ / ₆ 11 ¹ / ₁₂	- 2000, 1000, 4 0
5 St. nord. Telegraf Selskab	1 ¹ / ₁ 1 ¹ / ₇	- 1800 = £ 100
4 Foren. Dampskibs Selsk.	1 ¹ / ₄ 1 ¹ / ₁₀ }	- 1000 = M 1125
5 do. do. do.		
5 Thingvalla af 1880	2 ¹ / ₁ 1 ¹ / ₇ }	- 1000
5 do. - 1894		
5 Norden	15 ¹ / ₁ 15 ¹ / ₇	- 1000
4 Sukkerfabriker	1 ¹ / ₄ 1 ¹ / ₁₀	
5 Burmeister & Wain	15 ¹ / ₁ 15 ¹ / ₇	
5 Titan	1 ¹ / ₄ 1 ¹ / ₁₀	
4 Frederiksholms Teglværk	2 ¹ / ₁ 1 ¹ / ₇	- 2000, 1000 og 500
4 Forenede Papirfabriker	11 ¹ / ₆ 11 ¹ / ₁₂	- 1000
4 Carl Lunds Fabriker	1 ¹ / ₃ 1 ¹ / ₉	- 5000 og 1000
4 Københavns Dampm. af 1895	1 ¹ / ₄ 1 ¹ / ₁₀ }	- 1000
4 ¹ / ₂ Sk. Sup. & Svovls. Fabr.		
4 ¹ / ₂ Danske Spritfabr.	1 ¹ / ₁ 1 ¹ / ₇	- 1000
4 ¹ / ₂ Kbhvns. do.	15 ¹ / ₄ 15 ¹ / ₁₀	- 1000
4 ¹ / ₂ Modeweg & Søn	2 ¹ / ₁ 1 ¹ / ₇	- 1000
4 ¹ / ₂ Crome & Goldschmidt	15 ¹ / ₅ 15 ¹ / ₁₁	- 2000, 1000
4 Helsingør Jærn & Maskinb.	1 ¹ / ₁ 1 ¹ / ₇	- 4000 = M 4500, 2000 = 2250, 400 = 450
3 ¹ / ₂ Aarhus Kom. af 1897	1 ¹ / ₁ 1 ¹ / ₇	- 2000, 500, 200
3 ¹ / ₂ Frederiksberg do. af 1896	2 ¹ / ₁ 1 ¹ / ₇	- 5000, 2000, 1000
3 ³ / ₄ Københavns Frihavns		

Aktier	Udbytte for de 3 sidste Aar	Aktiekapital Kr.	Aktiernes Størrelse Kr.	Regnskabsaar	Generalforsamling
Østsjæll. gar. Jernbane	4 4 4	1,000,000	2000=2250 M., 800 = 900, 400 = 450		April
Krd f. Haandv. og Industr	0 4 5	301,000	200, 100		Marts
Helsingørske Dmps. Selsk.	0 3 0	399,900	300, 150, 30		—
Dansk-russisk do. do.	4 7 10	780,000	1000		—
Dampskibss. Østersøen	2 0 2	600,000	1000		—
do. Nord søen	3 4 6	1,100,000	1000		—
do. Torm	3 7 ¹ / ₂ 9	550,000	1000		—
do. Urania	10 10 12	1,000,000	1000, 500		—
do. Union	— 10 10	500,000	1000		—
do. Gorm	5 ¹ / ₂ 5 9	800,000	1000		—
Forenede Byggerselskab	7 5 ¹ / ₂ 6	244,800	1000, 200	1 ¹ / ₁ 31 ¹ / ₁₂	Jan. Kvart.
Kbhvns. Byggeselskab	4 4 4	2,000,000	2000		Marts
Sølvgadens Sporvej	0 0 0	700,000	1000		April
Christiansholms Fabr.	10 10 10	500,000	1000		Marts
Renovationskompagniet	8 7 7	1,000,000	500		Februar
Rosenborg Brøndanstalt	30 32 40 Kr.	160,000	160,000		April
Maglekilde do.	4 4 6	160,000	1000, 100		Jan. Kvart.
Titan	10 10 10	1,250,000	1000, 250		Marts
Hellebæk Fabrik	4 4 4 ¹ / ₂	1,000,000	1000		April
Romerske Bade	6 6 7	90,000	200		Februar
Lammefjord	0 0 0	668,000	2000		1. Halvaar
Kolindsund	0 0 0	1,350,000	2000	1 ¹ / ₅ 30 ¹ / ₄	Septb., Okt.
Søvang	0 0 0	700,000	200		Maj, Okt.
Tivoli	8 7 6 ⁵ / ₁₆	1,050,000	300	1 ¹ / ₁₁ 31 ¹ / ₁₀	November
Hyppodr.	10 8 10	92,500	200, 50	1 ¹ / ₇ 30 ¹ / ₆	Oktober
Klampenborg	5 6 7	200,000	40		Februar
Zoologisk Have	0 0 0	200,000	400	1 ¹ / ₁ 31 ¹ / ₁₂	Marts, April
Aalborg Bank	2 2 2	500,000	1000, 500, 100		September
Fortuna	6 7 6	800,000	2000	1 ¹ / ₇ 30 ¹ / ₆	Oktober
Kbhvns. Spritfabrik	— — 5	1,000,000	1000		Juni
H. E. Gosch & Co.	— 10 10	700,000	2000	1 ¹ / ₄ 31 ¹ / ₃	Maj
Danske Maltfabriker	— 4 ¹ / ₂ 9	400,000	1000	1 ¹ / ₉ 31 ¹ / ₈	Novb., Decb.
Glud & Marstrand	— 10 9 ¹ / ₂	800,000	2000, 1000		April
Dansk Elektricitetskomp.	6 6 4 ¹ / ₂	400,000	1000	1 ¹ / ₁ 31 ¹ / ₁₂	—

Børsalen. 1897.

Foruden *Navnene* paa de Papirer, som paa Listen altsaa ere optagne til offentlig Kursnotering, indeholder denne 4 *Rubrikker*,

Papirernes Navne	Gjort til	Køber	Sælger

nemlig *to*, hvori de Kurser — høieste og laveste — anføres, hvortil der den paagældende Dag *er gjort Forretning* medens Noteringen stod paa, samt *tvende* andre, der udfyldes med de Kurser, hvortil der samme Dag *forblev Købere og Sælgere* i Markedet, da Noteringen sluttede.

I det Tilfælde at der i et Papir ingen Forretning fandt Sted, da finder man i de to forreste Rubriker simpelthen *Streger*, hvilket ogsaa er Tilfældet med de to andre Rubrikker:

1. Dersom ingen Købere og Sælgere melde sig.
2. Dersom der kun melde sig en af Delene.
3. Dersom der er et større Spring imellem de Kurser, hvortil Købere og Sælgere melde sig end *2 pCt.* for *fremmede Sedler* og for de *Papirers* Vedkommende, som findes paa den almindelige daglige — den ordinære — Kursliste, og *5 pCt.*

for de Papirers Vedkommende, som have Plads paa den ekstraordinære Liste, eller

4. ved de Papirer, der noteres pr. Styk:

4 Kroner pr. Styk for *Aktier i Det store nord. Telegrafsekskab, Fredens Mølle, Tivoli, Hippodromen, Klampenborg og Maglekilde,*

10 Kroner for *Brandassurance-Aktier,*

50 Kroner for *Rosenborgs Brøndanstalts-Aktier*

og *100 Kroner* for *Kgl. Sø-Assurance-Aktier.*

Disse Streger, som hensættes i de to sidste Rubriker i de angivne Tilfælde — selv ogsaa om der den Dag har funden Forretning Sted i det paagældende Papir og Omsætningskurserne følgelig ere angivne i de første Rubriker, ere meget kedelige at sé paa, eftersom de jo *ingen Oplysning* give til det store Publikum, der borte fra Børsen, dels af Nødvendighed og dels af særlig Interesse, følge Bevægelserne paa Børsen.

Det skulde derfor synes rigtigere, om saadanne Streger kun fandtes paa Kurslisten i Tilfælde af, at hverken Køber eller Sælger overhovedet har meldt sig, medens det burde noteres, om en af Delene har været tilstede — hvilket ogsaa sker paa udenlandske Kurslister — ligesom det hidtil foran beskrevne Spillerum imellem Slutningskurserne til Efterretning for Publikum udentvivl kunde udvides betydeligt.

Saa vel Obligationer som Aktier ere lettest om-

sættelige i Summer, hvori de gøres ved Noteringen, eller selvfølgelig Multiplum deraf, altsaa t. Eks. Kr. 2000—4000—6000 o. s. v. eller 10—20—30—40 Stykker o. s. v.

Mindre eller mellemliggende Summer ere ikke altid lette at købe eller sælge og Ordre paa saadanne Beløb kunne undertiden medtage flere Dage at udføre.

Til videre Forstaaelse af det foran sagte, meddeles her de derom gældende og dermed i Forbindelse staaende Bestemmelser:

Den ordinære Notering:

Fremmede Sedler.

(Findes paa Kurslisten Tirsdag og Fredag.)

Norske og svenske Sedler: Omsætning Kr. 2000 ad Gangen.

Rigsmark Sedler: Omsætning M. 2000 ad Gangen.

Kurserne noteres procentvis.

Bud og Udbud ske med mindst $\frac{1}{4}$ pCt. op eller ned.

Norske og svenske Sedler kunne leveres saavel i smaa som i store Sedler, svenske Sedler, saavel i Enskilda Bankers som i Sverrigs Rigsbanks Sedler.

Mark Sedler kunne kun leveres i Sedler der ere udstedte af Reichsbank.

Obligationer.

3 og $3\frac{1}{2}$ pCt. *uopsigelige Stats- og Statsbane-Obligationer*, samt 4 pCt. *amortisable Stats-Obligationer* omsættes i Portioner à Kr. 5000.

$3\frac{1}{2}$ pCt. norske Hypotek Obl., $3\frac{1}{2}$ pCt. Stockholm Kom. Obl. og $3\frac{1}{2}$ pCt. Københavns Laan Obl. af 1886 omsættes i Portioner à Kr. 4000.

Alle andre Obligationer omsættes i Portioner à Kr. 2000.

Kurserne noteres procentvis.

Bud og Udbud ske med mindst $\frac{1}{4}$ pCt. ad Gangen op eller ned.

Obligationer solgte ved et Opraab — hvert Opraab gælder én Omsætning — kunne ikke leveres med forskellig Rentetermin.

Sælgere af *fynske Kreditforeningsobligationer* ere berettigede til at levere blandede Serier indenfor de ved Opraabet betegnede Serier.

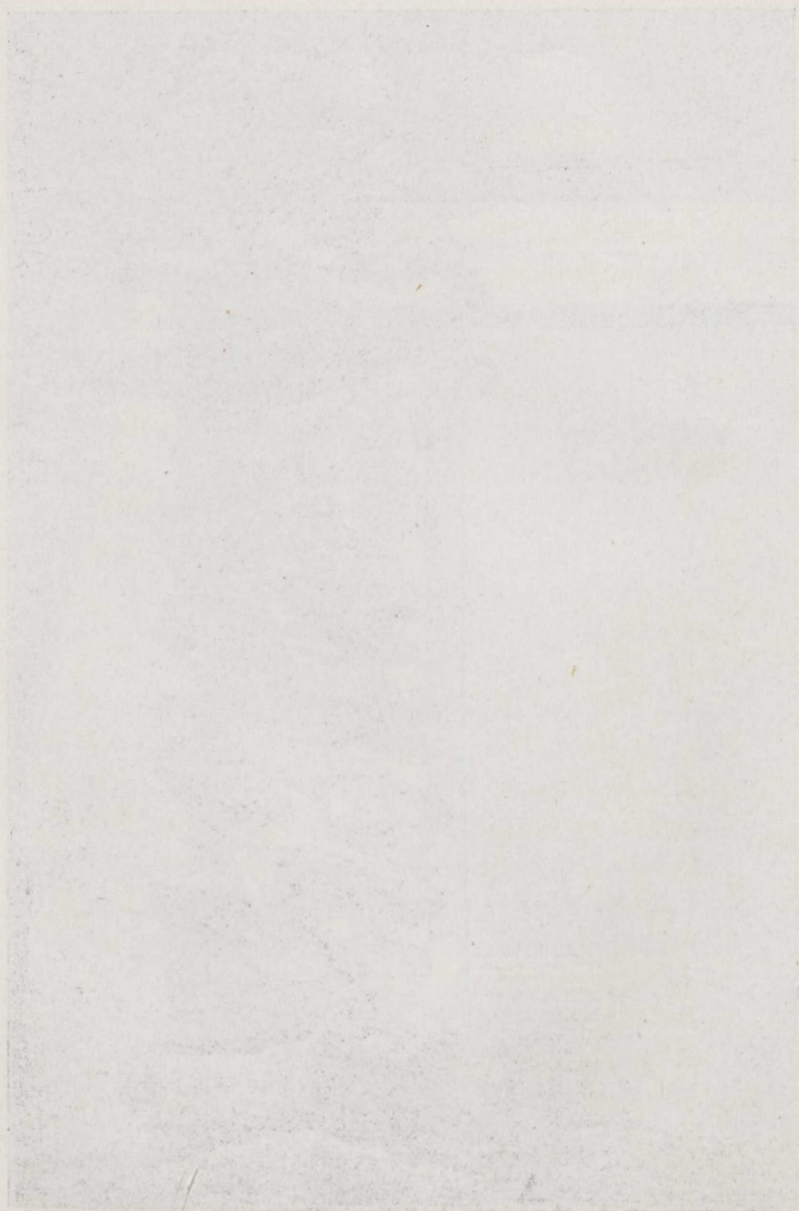
Den løbende Rente af Obligationer, der have Rentekupons pr. 2. Januar og 1. Juli, beregnes fra 1. Januar og 1. Juli.

Aktier.

Kurserne noteres ligeledes i Procent og med mindst samme *Opbud for Købere og Afslag for Sælgere*, som nævnt ved Obligationer.

Skipperhjernet. 1897.

Hver *Omsætning* gælder Kr. 2000, ved *Faxe Kalkbruds Aktier* dog kun Kr. 1500, med følgende *Undtagelser*:

Aktier i *Store nord. Telegraf-selskab* og i *Fredens Mølle* omsættes med 10 Stykker ad Gangen.
 — i *Almindelig Brandassurance Selskab, Serie A.* omsættes med 5 Stykker ad Gangen, og *Serie B.* omsættes med 4 Stykker ad Gangen ved *Bud eller Udbud* af mindst $\frac{1}{2}$ Krone op eller ned ad Gangen.

I *Kgl. Sø-Assurance Aktier* omsættes 1 Stykke ad Gangen og *Budene* maa gøres med et *Tillæg* af mindst 5 Kroner, *Udbudene* med mindst et *Afslag* af 5 Kroner for hvert.

Den ekstraordinære Notering.

Obligationer.

Kurserne noteres procentvis.

Bud og Udbud foregaa med mindst $\frac{1}{2}$ pCt. op eller ned ad Gangen.

Omsætning: Kr. 2000 for hver Gang, med *Undtagelse* af *Store nord. Telegraf-Obligationer*, for hvilke hver *Omsætning* gælder £ 100 med *Omregning* £ 1 = Kr. 18 og $3\frac{1}{2}\%$ Aarhus Kom. Obl. af 1897, der omsættes med Kr. 4000 ad Gangen.

Ved *Forretninger* i de enkelte *Obligationer*, der

findes paa den ekstraordinære Onsdagsliste, og som alle ere industrielle, saakaldte Partial-Obligationer, og som i Følge Stempeloven skulle lyde paa Navn, betales Transportstemplet med Kr. 1,65 Øre pr. 1000 Kr. af Køberen.

Aktier.

Kurserne noteres procentvis med Bud og Udbud af mindst $\frac{1}{2}$ pCt.

Omsætning: Kr. 2000 ad Gangen med følgende Undtagelser:

Aktier i <i>Dansk Arbejderbank</i>	}	Hver Omsætning Kr. 1000.
— - <i>Kreditf. for Haandværkere og Industridrivende,</i>		
— - <i>Det forenede Bugserelskab,</i>		
— - <i>De romerske Bade.</i>	}	Hver Omsætning Kr. 1200.
— - <i>Det helsingørske Dampskibs- selskab.</i>		
— - <i>Zoologisk Have.</i>	}	Hver Omsætning Kr. 400.
— - <i>Christianshavns Under- støttelsesf.</i>		
— - <i>Arbejderboliger.</i>		

I *Aktier* i *Rosenborg Brøndanstalt* er *Omsætningen* 1 Stykke ad Gangen, med mindst 5 Kr. højere eller lavere Bud og Udbud.

Aktier i *Københavns Sommer Tivoli* omsættes 5 Stykker

Aktier i *Københavns Hippodrom,*

— - *Klampenborg Brønd- og
Vandkur-Anstalt* og

— - *Maglekilde og Frederiks-
berg Brøndanstalt*

omsættes 10 Stykker
ad Gangen. *Kurserne* noteres i Kroner pr. Styk med
mindst $\frac{1}{2}$ Krone højere eller lavere Bud og Udbud.

DE *Regler*, som i det hele taget nu gælde ved Kursnoteringen paa Københavns Fonds- og Aktiebørs, hidrøre fra Tiden omkring Syvtierne og ere siden undergaaede forskellige Forandringer, men da det for alle, der have Interesse af denne Børs's Gerning, er af Betydning at være bekendt med dem, meddeles de her i deres nuværende Skikkelse:

Regler

for

den offentlige Kursnotering paa Københavns Børs.

Deltagerne.

Rettighed til at byde og udbyde ved den offentlige Kursnotering, selvfølgelig under Iagttagelse af de til enhver Tid gældende Regler, kan kun tilstaa dem, der have Bestalling som Vekselmæglere og dem, der have Borgerskab som Veksellerere, dog kun forsaavidt nævnte Stilling kan betragtes som Vedkommendes Hovedvirksomhed. Naar Andre end de, der alt nu deltage i Kursnoteringen, fremtidig maatte ønske denne Berettigelse, have de derom at henvende sig med deres Begæring til Kursnoteringsudvalget, der i Tilfælde af, at Begæringen opfyldes, foruden at underrette ved-

kommende Andrager, derom, kundgør dette for de andre Deltagere i Kursnoteringen.

I Tilfælde af, at Begæringen afslaaes, paahviler det dog ikke Udvalget at gøre Vedkommende bekendt med Grundene til et saadant Afslag.

Naar en Deltager i Noteringen paa Grund af indtraadt Konkurs i nogen Tid har været udelukket fra Børsen og derved ligeledes fra Noteringen, ved sit Bos Ekstradition til fri Raadighed igen erholder Adgang til Børsen, maa han af Udvalget erhverve fornyet Tilladelse til Deltagelse i Noteringen.

I Tilfælde af Forandring i en Deltagers Stilling maa Meddelelse herom ske til Udvalget, der da beslutter, om den tidligere tilstaaede Ret til Deltagelse i Noteringen er endelig bortfalden, eller om samme paa Andragende derom kan meddeles paany.

Noteringen ledes af én for et Tidsrum af ét Aar af Udvalget valgt Mand, som vælges paa det første efter Generalforsamlingen afholdte Møde af Udvalgets Midte eller udenfor samme.

Lederen.

De forskellige Bydere eller Udbydere have at henvende sig til Lederen paa en tydelig og klar Maade; den, som ved de forskellige Opraab betegnes som første Køber og Sælger, maa af Deltagerne respekteres som saadan uden nogen som helst Indvending under Noteringen.

Lederen har, forsaavidt han er Vekselmægler eller

Veksellerer, Krav paa, ved det første Opraab af et Papir, at kunne være første Køber eller Sælger, men træder senere i Rækkefølge med de andre Deltagere.

Bud eller Udbud, der ere rettede til Lederen inden Opraabet, komme ikke i Betragtning. Naar en Forretning i et Papir er kommet i Stand, har vedkommende Køber og Sælger derefter Fortrinet til Bud og Udbud til den Kurs, som ifølge de for vedkommende Papir vedtagne Regler ligger nærmest den afsluttede Handels Kurs; dog maa denne Ret straks gøres gældende.

Naar efter Lederens Skøn ingen eller videre Om sætning i et Papir er sandsynlig, er han berettiget til uden Indvending at slutte Noteringen af vedkommende Papir.

Naar Noteringen af et Papir er sluttet, kan Opraabet ikke genoptages.

Orden.

For at tilvejebringe den fornødne Ro, er al Tale, som er Noteringen uvedkommende, ikke tilladt, ligesom heller ikke Nogen under Noteringen tør passere den Strækning, som er mellem Lederens Plads og de foran ham anbragte Siddepladser.

Ingen, der har faaet tildelt Siddeplads, maa uden Udvalgets Samtykke overlade Pladsen til en anden Deltager. Bliver en Siddeplads ledig, kan den ikke tildeles en af de senest optagne Deltagere, men skal forinden tilbydes de ældre Deltagere i Noteringen,

saafremt en saadan skulde ønske at bytte sin Plads med den ledigblevne. Af et Firma, der bestaar af flere Deltagere, der ere berettigede til at byde og udbyde ved Noteringen, kan kun en enkelt samme Dag optræde som Byder og Udbyder.

Udvalget kan paa derom indgivet Andragende tilstaa Deltagerne Ret til i Sygdomstilfælde eller under andet længere Forfald at lade en i deres Tjeneste staaende paa deres Vegne og under deres Ansvar byde og udbyde ved Kursnoteringen. Forinden vedkommende kan gøre Brug af en saadan Ret, maa der af ham indgives til Udvalget, en af ham underskreven Erklæring om, at han er ansvarlig for den rigtige Opfyldelse af alle de af hans befuldmægtigede paa Børsen ved og udenfor Noteringen afsluttede Handeler.

En Prokurist for en Deltager i Noteringen har ved sin Prokura ikke derved erholdt Berettigelse til at være Deltagerens Repræsentant ved Noteringen.

Noteringen skal indtil videre hver Dag begynde straks efter Ringningen Kl. 2⁵ m.

Det er utilstedeligt, at en Deltager, efter at have afgivet Erklæring ved Noteringen om ikke at kunne betale højere Pris eller sælge til billigere Pris, handler herimod, inden Noteringen er sluttet, og Udvalget er berettiget til at træffe nødvendige Forholdsregler for at forhindre Gentagelse.

Handelers
Opfyldelse.

Handeler, der ere afsluttede ved den offentlige Kursnotering, skulle være opfyldte senest Kl. 12 Middag den paafølgende Søgnedag. Naar Modtagelsen sker inden Kl. 10 Formiddag, beregnes den faste Rente-godtgjørelse til Salgsdagen, i modsat Fald erlægges Renter til Modtagelsesdagen.

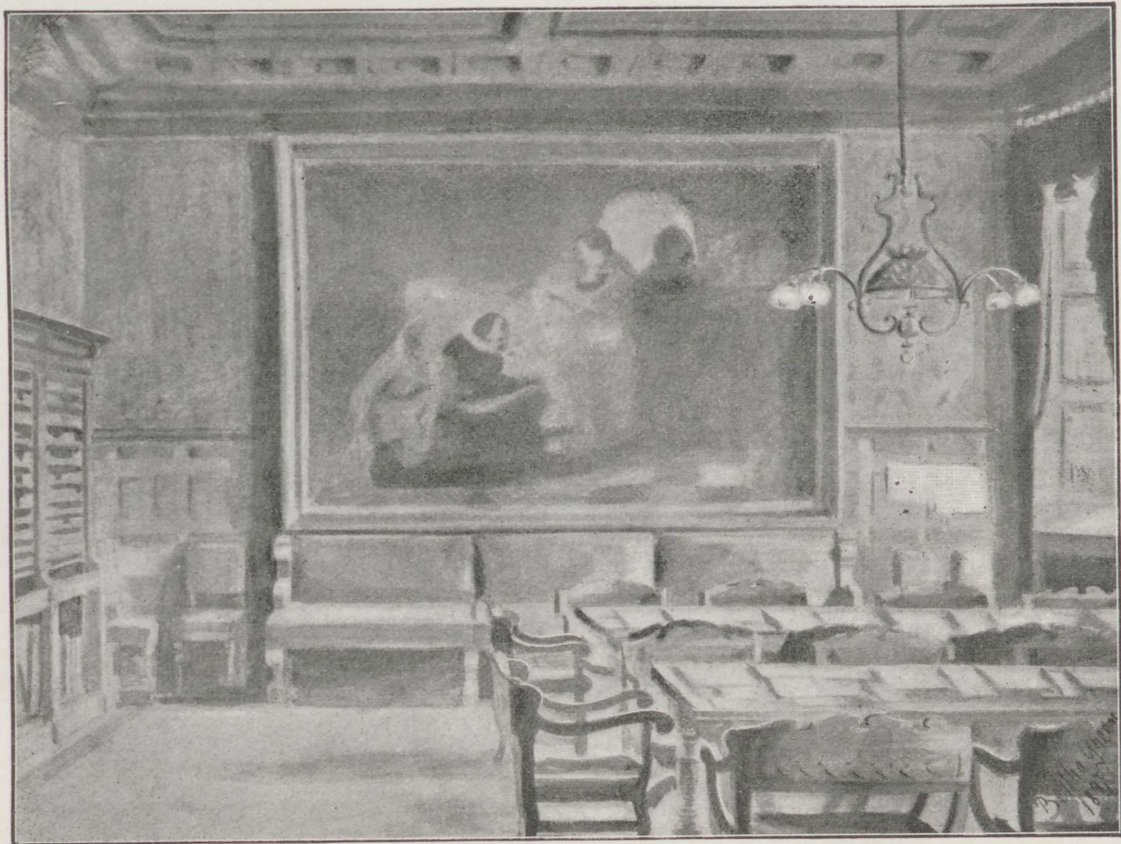
Køberen har at afhente det købte hos Sælgeren. De solgte Effekter skulle leveres i fuldstændig Orden med eventuelle Transporter i noteret Stand (forsaavidt Papirerne kunne lyde paa Ihændeoveren). Sælgeren er derhos pligtig, om forlanges, for Ægtheden af alle Transporter at give Køberen skriftlig Indestaaelse, gældende indtil den lovbestemte Vindikationsfrists Udløb (Forordn. 21. Juni 1844).

Udtrukne og
opsagte
Papirer.

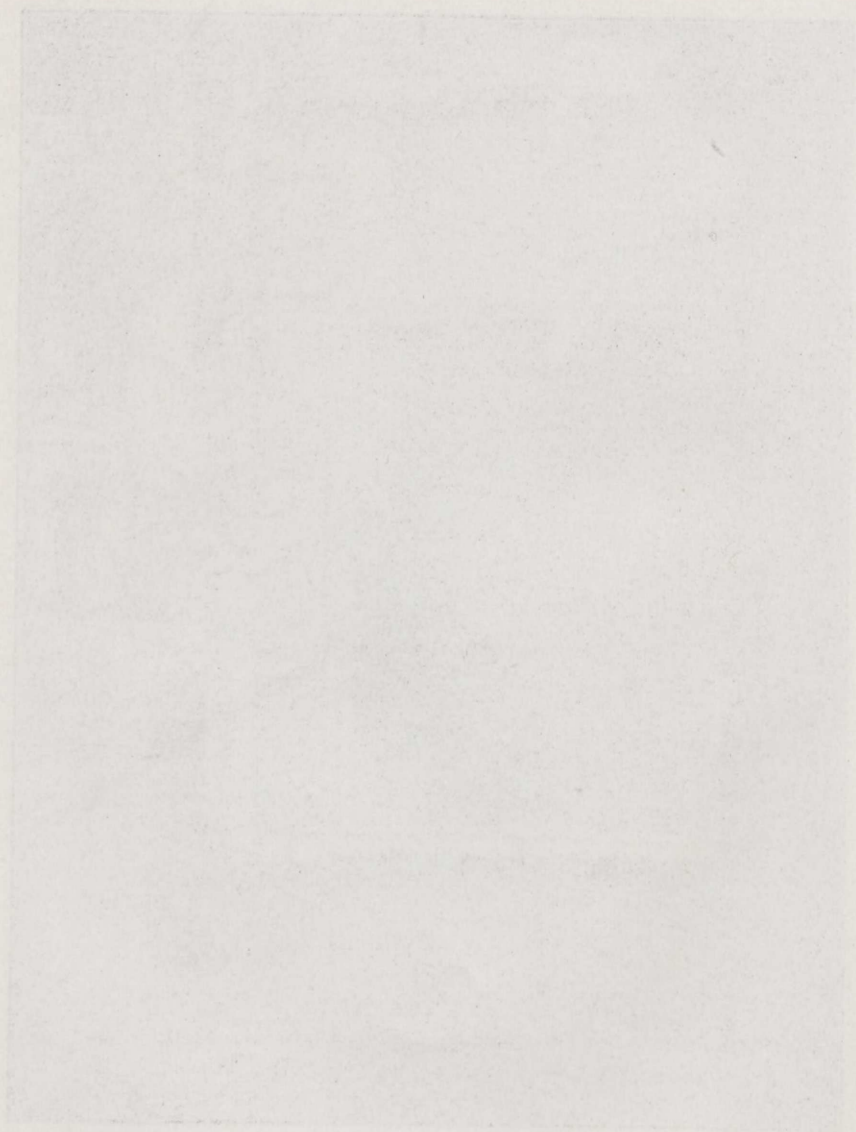
Et Værdipapir, der er udtrukket eller opsagt til Indfrielse, er Køberen ikke pligtig at modtage.

I det Tilfælde at et saadant desuagtet er modtaget, er Køber og Sælger gensidig saavel berettiget som forpligtet til senest inden 3 Søgnedage efter den skete Opfordring at ombytte det paagældende Effekt med et tilsvarende ikke udtrukket eller opsagt.

Fristen for at kunne gøre denne gensidige Ret til Ombytning gældende udløber én Maaned efter Begyndelsen af den Salgsdagen nærmest paafølgende Rentetermin. Det mulige Rentetab fra Salgsdagen indtil Ombytningen bæres af Køber og Sælger, hver

Læseværelset. 1897.

11

med det halve, hvorimod alt videre Rentetab falder Sælgeren tillast.

Et *indenlandsk* Værdipapir bliver at betragte og behandle som udtrukket fra den Dag Trækningen finder Sted; hvor denne imidlertid ikke tilendebringes paa én Dag, regnes den Dag Trækningen begynder sin Trækningsdag, med mindre det af den officielle Bekendtgørelse kan ses, hvilken Dag de enkelte Obligationer ere udtrukne.

I det Tidsrum der forløber imellem Trækningsdagen og Offentliggørelsen af den officielle Trækningsliste er Sælgeren forpligtet til, samtidig med Leveringen, at give Køberen en Nummerfortegnelse over de denne leverede Effekter.

Et *udenlandsk* Værdipapir bliver derimod først at betragte og behandle som udtrukket fra den Dag, dets Udtrækning er bleven bekendt her i et udenlandsk Blad, der holdes i Børsens Læseværelse, eller hvis en officiel Trækningsliste er her forinden, da fra den Dag, denne bevislig var tilstede her.

Ved Afgørelsen af, om et Papir, saavel indenlandsk som udenlandsk, allerede ved Modtagelsen var udtrukket, betragtes Salgsdagen som Modtagelsesdag, selv om Leveringen ifølge bestaaende Regler først har fundet Sted Dagen efter. Et indenlandsk Papir, der er solgt Dagen forinden det udtrækkes, er altsaa

leveringsmæssigt, uagtet det muligen først leveres paa selve Trækningsdagen, og et udenlandsk, der sælges Dagen forinden dets Udtrækning er bekendt her, er ligeledes leveringsmæssigt, selv om det først leveres paa den Dag Udtrækningen er bleven bekendt her.

Udelukkelse. Saafremt Besværing maatte fremkomme over, at Nogen ikke har opfyldt de af ham ved Noteringen afsluttede Handeler i Overensstemmelse med de gældende Bestemmelser, kan han af Kursnoteringsudvalget udelukkes fra Deltagelse i Noteringen for et saadant Tidsrum, som Udvalget efter alle de foreliggende Omstændigheder maatte finde passende.

Regler

for

den ekstraordinære Notering.

Hver Onsdag afholdes umiddelbart efter Slutningen af den ordinære Notering, af Deltagerne i denne en ekstraordinær Notering.

Til Opraab ved denne Notering kan anmeldes de i den af Udvalget forfattede Liste nævnte Værdipapirer: ønskes andre indenlandske Papirer opraabte, har vedkommende Køber eller Sælger derom at indgive skriftlig Begæring til Udvalget.

Varetagelsen af de med denne Notering forbundne

Arbejder besørges paa Omgang af det af Udvalgets Medlemmer, som den paagældende Maaned fungerer ved den daglige Kursnotering. Lederen af Noteringen er fritaget for denne Pligt.

Vedkommende, som ønsker Papirer opraabte, afleverer til det fungerende Udvalgsmedlem senest Kl. 12 den foregaaende Søgnedag en skriftlig Opgave over de Papirer, hvortil han agter at melde sig som Køber eller Sælger, forsynet med Navns Underskrift, og er, naar Anmeldelse har fundet Sted, pligtig til ved Noteringen at optræde som Køber eller Sælger.

Ved Opslag i Kursnoteringsværelset bekendtgøres den foregaaende Søgnedag forinden Noteringens Begyndelse hvilke Papirer, der ville blive opraabte.

De for Handeler afsluttede ved den ordinære Notering gældende Regler for Modtagelse og Levering finde ogsaa Anvendelse paa de Handeler, der finde Sted ved den ekstraordinære Notering.

Købere af Papirer, som kun kunne lyde paa Navn, ere pligtige paa Forlangende at opgive, paa hvilket Navn de skulle lyde og have at afholde de dermed forbundne Udgifter.

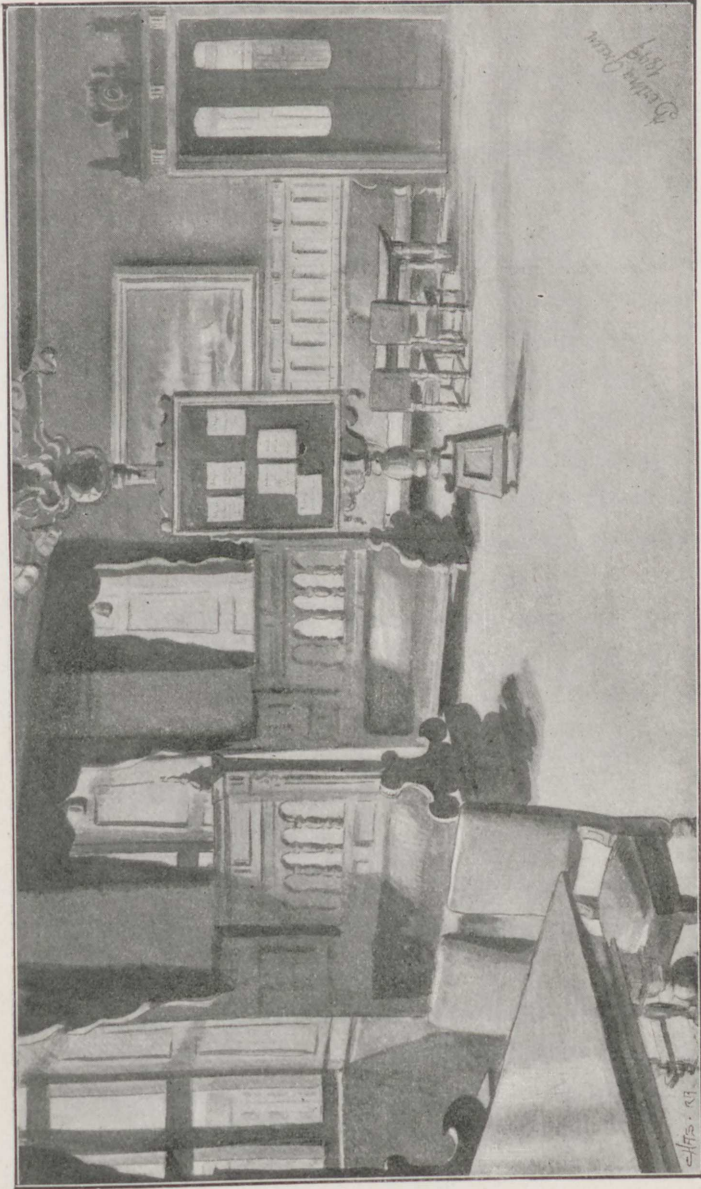
Der er forskellige af Bestemmelserne i disse Regler, som ikke før ere omtalte, og paa hvilke det er nødvendigt at komme ind, naar der bliver Tale om en

ny Organisation, medens det derimod her, hvor det gælder om at forstaa den daglige Kursseddel og hvad dermed staar i Forbindelse, nærmest er Anledning til at fæste Opmærksomheden paa:

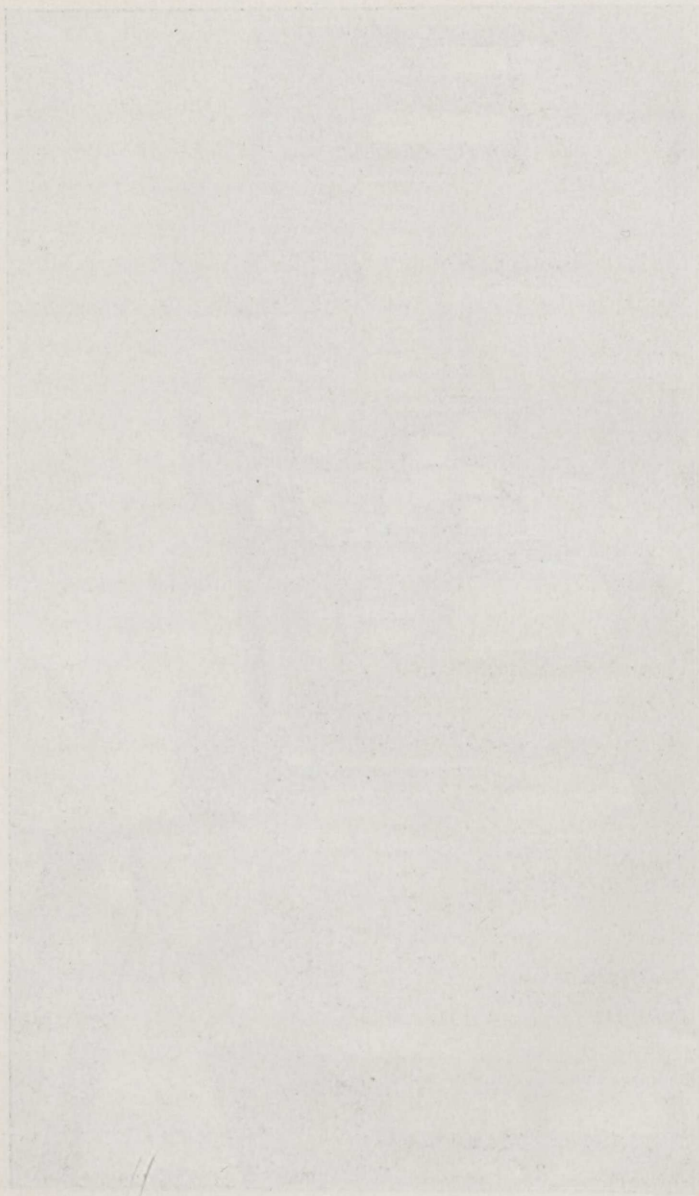
1) Hvad der indeholdes i disse Regler angaaende Adgangen til at blive Deltager i den daglige Kursnotering og dermed tillige i de daglige Omsætninger. Man vil da af de Bestemmelser, som ere markerede i Marginen, med Ordet »Deltagerne« forstaa, at det ikke er nogen let Sag at blive optaget blandt disse.

2) Vil man af de Bestemmelser der findes under »Lederen« faa en yderligere Forklaring paa den tidligere givne Beskrivelse af, hvorledes det gaar til med Forretningernes Istandbringelse og hvor »smaat«, kan man sige, det hele er skaaret, og hvor upraktisk det iøvrigt maa siges at være.

Lederen er ingen neutral Person, men tvertimod Parthaver i Bud og Udbud, og det er ikke nok med, hvorvidt en af Deltagerne kan siges at være *den allerførste*, som har budt eller udbudt til den Kurs, som akcepteres af en anden Deltager, der ogsaa paa sin Side skal være den allerførste, men Lederen har *fremfor nogen anden* Fortrinet, dog kun ved det *første Opraab*, ikke ved de følgende, og endelig reserveres der den, som *af Lederen erklæres som den allerførste*, Retten til den følgende Omsætning, forsaavidt den

Konversationsvervelset.

skulde finde Sted til $\frac{1}{4}$ pCt. ved den ordinære Notering og $\frac{1}{2}$ pCt. ved den ekstraordinære Notering, lavere Kurs for Køberen eller samme Procent højere Kurs for Sælgeren.

3) Endvidere fremgaar det af Bestemmelserne som findes under »*Handelers Opfyldelse*«, at hele Omsætningen sker pr. Kontant og at alle Forretninger blive at afvikle inden den følgende Dag Kl. 12 Middag.

Der er altsaa ingen Kredit og ingen Respit, hvad der ikke kan andet end give hele Omsætningen et meget solidt Grundlag, men paa den anden Side maa det ligge i Sagens Natur, at der dermed er forbunden adskillige mindre gode Omstændigheder

Paa alle fremmede Børser handler man ikke alene pr. Kontant, men tillige paa Levering midt i Maaneden eller sidst i Maaneden, hvorved store Forretninger komme istand, som ikke vilde finde Sted pr. absolut næste Dag, og dernæst gives der de fleste Steder i Udlandet en Respit af 2 à 3 Dage — nogle Steder endnu længere — til at modtage og levere, hvilket ogsaa i mangfoldige Tilfælde letter Forretningerne, navnlig naar de solgte Effekter skulle komme fra Provindserne eller fra Udlandet.

4) Køberen skal afhente det købte hos Sælgeren! Det omvendte vilde uden Tvivl være hensigtsmæssigere, thi derved fritoges Køberen ofte for at gaa

forgæves, hvis Sælgeren nemlig endnu ikke har faaet Papirerne ind, noget, som meget hyppigt sker og giver Anledning til megen Tidsspilde.

I det hele taget giver den Maade, hvorpaa Forretningerne hos os afvikles, Anledning til uhyre Arbejde for alle Parter — Arbejde, som er til ingen Nytte og som hidrører derfra, at vi fuldstændig mangler andre Børsers Afviklings-Hjælpemidler, der bestaa i Giro-Effekt-Depoter, Kassa-Foreninger eller Clearinghouses, hvorved Aktier og Obligationer behandles paa samme Maade, som t. Ex. Penge paa Folio. Der skrives til og fra, medens en Forretning, der den ene Dag gøres paa vor Børs, den næste Dag bevirker en Omflytning af de paagældende Effekter af en saadan Beskaffenhed, at den næppe kan staa for en nærmere Betragtning. Ja, man kan sige, at de samme Effekter Dag ind og Dag ud hele Aaret igennem hentes og bringes og ufladelig flyttes omkring i hele Byen, hvorved det ikke alene ofte hænder, men endog kan siges at være Reglen, at en og samme Aktie eller Obligation i Dagens Løb gaar igennem 5 à 6 eller flere Hænder, for derefter inden Aften at blive lagt til Hvile akkurat paa det samme Sted, hvorfra den blev taget om Morgen.

Det gaar saaledes til: En Mand har solgt en Aktie, som han har belaant t. Ex. i en Bank. Der

henter han den og indfrier altsaa Laanet. Han bringer den til det Medlem af Fondsbørsen, som har solgt den for ham og modtager der Betaling for den. Hos denne bliver den kort Tid derefter afhentet af det andet Fondsbørs-Medlem, til hvem den den foregaaende Dag blev solgt og da atter udlignet med Valuta. Derpaa leverer dette sidst omtalte Medlem Aktien til sin Klient og faar af ham igen Betaling for den. Endelig tager denne Klient Aktien og bringer den muligvis hen nøjagtig paa samme Sted, hvor den om Morgenen blev afhentet og belaaner den rimeligvis med samme Sum, hvormed den da blev indfriet.

Med andre Ord: Aktien har 5 Gange skiftet Haand — og ligger saa igen, hvor den oprindelg laa!

Man maa vel nok spørge: Hvorfor har man dog ikke ladet den ligge i Ro?

Hvorfor har man ikke forlængst indrettet sig paa anden Maade, saa at hele dette vidtløftige og unyttige Arbejde og den dermed forbundne Spild af Tid undgaas?

Naturligvis er det ikke alle Forretninger, der have en saa besværlig Afvikling, men muligvis nok de fleste, thi selv om de købte Papirer af vedkommende Medlems Klient blive deponerede hos ham indtil Salg igen finder Sted, saaledes som Skik og Brug er mod Sikkerhedsstillelse af 10 à 20 % af det indkøbtes

Værdi, skal Papirerne dog næsten gennemgaa den samme Proces.

Der er en Ting, som man ikke maa undlade at erindre, naar Talen er om Levering af Papirer, nemlig den, at Leveringsmæssigheden af saadanne er afhængig af, at de ikke ere beklippede. Man bør aldrig røre med en Saks ved en Obligation eller Aktie — undtagen selvfølgelig ved Fraklipning af Kuponer — thi dersom der findes saameget klippet af, at man derpaa kunde tænke sig en Transport, bliver Papiret erklæret for ikke leveringsmæssigt og vedkommende skal da have Ulejlighed med at fremskaffe et nyt Eksemplar.

Heller ikke Paategninger i Kanten af et Papir ere tilladelige, Papirerne bør holdes saa rene og hele som muligt, og kun virkelige Ejendomsmaatagninger med legale Transporter bør man i det hele taget indlade sig paa at skrive paa dem.

Af *Reglerne* for den ekstraordinære Notering vil man bemærke, at det ikke engang er noget der er *regelmæssigt*, at de Obligationer og Aktier, som engang ere optagne paa denne Liste, *hver* Onsdag blive Genstand for Forretning og Notering, men at dette meget mere afhænger af, at de af en af Deltagerne *anmeldes*, hvilket næppe er nogen virkelig formaalstjenlig Bestemmelse, da Anmeldelsen for det første hyppigt glemmes og det obligatoriske Opraab selvfølge-

lig ofte vilde give Anledning til baade Forretning og Notering, medens det ikke anmeldte Papir bringes i Forglemmelse og sættes ud af Kurs; men iøvrigt er det naturligt, at alle Papirer, som overhovedet findes paa en Kursliste *hver Dag* bør kunne omsættes og følgelig ogsaa kursnoteres, ligesaavist som ingen Købmand ellers nogensinde nægter hver Dag i Ugen at sælge sine Varer til dem, der ville købe.

Forhaabentlig ville de ærede Læsere af det, som foran er sagt, have faaet et tilstrækkeligt Billede af det, der daglig foregaar i Kursnoteringssalen, saavel som ogsaa af Kurslisten, og hvad der knytter sig til den.

Læseren har fulgt Forretningerne og Noteringen fra Kl. 2,5 til c. Kl. 3, han har hørt, hvorledes alle de rentebærende Papirer, et for et, ere blevne opraaede af Lederen, uden at der har fundet nogen videre Forretning Sted, saa at der som en Følge deraf vil findes Streger i Rubrikerne, »gjort til«, næsten for alle de nogle og syvti Papirers Vedkommende, og da dette er noget, der i de senere Aar næsten hver Dag finder Sted, vil han muligvis tænke, at hele denne Akt maatte kunne foregaa paa en anden Maade, der reserverede den halve Times Tid, som medgaar dertil, til mere lukrativt Børsarbejde.

Tidligere var Forholdet anderledes, navnlig i Juni og December Terminer fandt der en meget livlig

Omsætning Sted i Fonds ved den daglige Notering, og ogsaa udenfor disse Terminer var Forretningen jævn, men i de senere Aar har hele denne Forretning skiftet Fysiognomi og de fleste Omsætninger finde nu Sted *udenfor Noteringen*, ligesom ogsaa 11. Juni og 11. December ikke længere ere de eneste Terminer. En Mængde Rente-Kuponer forfalde til andre Tider paa Aaret, saaledes navnlig 2. Januar og 1. Juli, og de Forretninger, der opstaa af Kupons-Hævninger, ere derfor nu mere spredte end tidligere.

Efter rentebærende Papirer er Turen til Aktier. Der er da kommen mere Liv i Deltagerne, mere Sving i Forretningen. Slag i Slag have vi hørt Bud-dene og Udbuddene summe os om Ørene, og Lederens monotone og evige Gentagelse deraf, Debatterne om, hvem der var »først« og Lederens Erklæringer om hvem Køberen og hvem Sælgeren var.

Noteringen er forbi, og man vil muligvis nok finde, at uagtet man har gjort sit bedste for at følge, hvad der er foregaaet, har man dog ikke rigtig rede paa alt. Sagen er den, at om Akten end er langtrukken, falder Bud og Udbud dog hyppigt hurtigt og tæt, saa at der skal Øvelse til at følge med.

Den fremmede vil derfor ofte gaa bort uden noget egentligt Indtryk, uden andet Indtryk ialfald end at han har været et Sted, hvor der blev raabt

og skreget en Del, og hvor man mærkede, at det drejede sig om at købe og sælge.

Nogen Dom om selve Akten vil han derimod naturligvis ikke kunne give, og en saadan vilde maaske heller ikke have nogen videre Betydning, ialfald ikke en saadan Betydning, som naar den fremsættes fra en Autoritets Side.

Og en saadan Autoritets-Dom foreligger netop, idet Formanden for Kursnoteringsudvalget, Hr. Vekselmægler Ludvig Henriques, i et Foredrag, som han holdt paa Handelsmødet i København 1. September 1885 om denne Sag udtalte:

»Spørger man om min Mening om vor Notering, vil jeg sige, at set fra Deltagernes Synspunkt har den adskillige Ulemper; den er trættende og den tager megen Tid, som kunde anvendes til at tale med forskellige Folk paa Børsen. Man maa egentlig slet ikke tænke paa, hvor megen Tid den tager, saa bliver man ganske melankolsk.«

Der skal vel ret meget til at gøre en melankolsk, men er ens Forretninger af den Natur, at de stemme til Melankoli, saa er dette vistnok et stærkt Fingerpeg om at søge at tilvejebringe en Forandring.

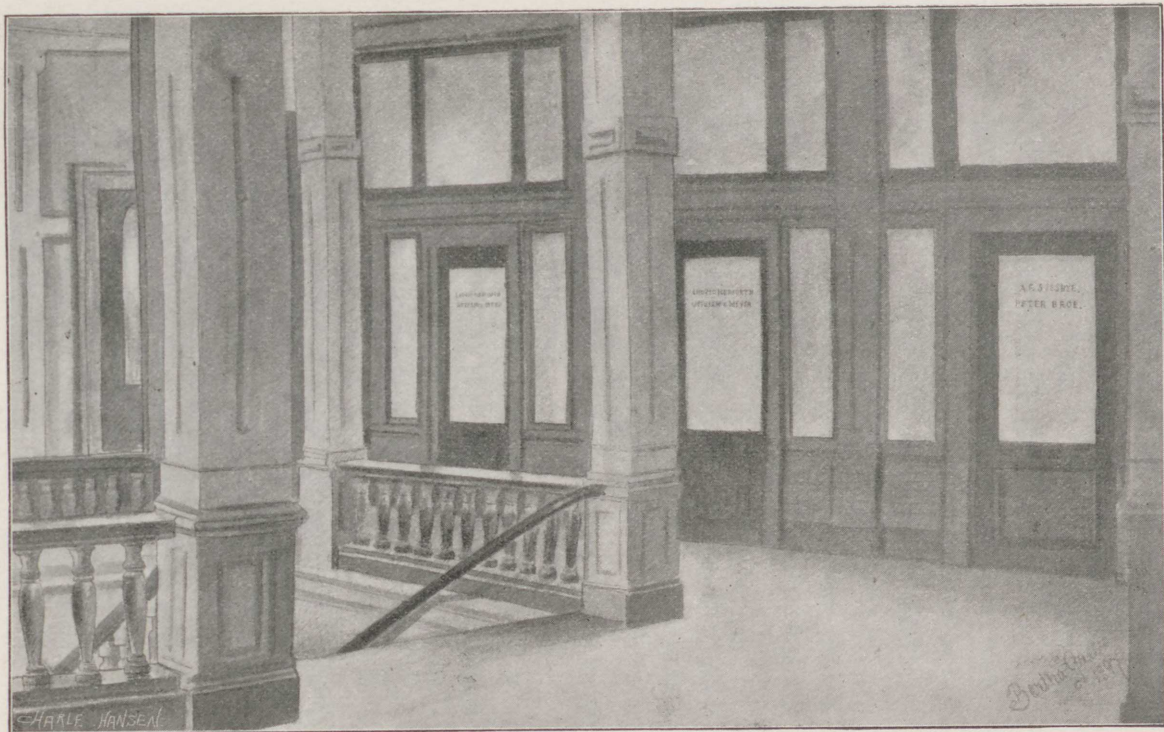
Der er mange, som ere af den Mening, at naar et Papir t. Ex. i Kurslisten staar 101 à 103, da er Meningen dermed den, at man kan købe til 101 og

sælge til 103; men dette er naturligvis en stor Fejltagelse.

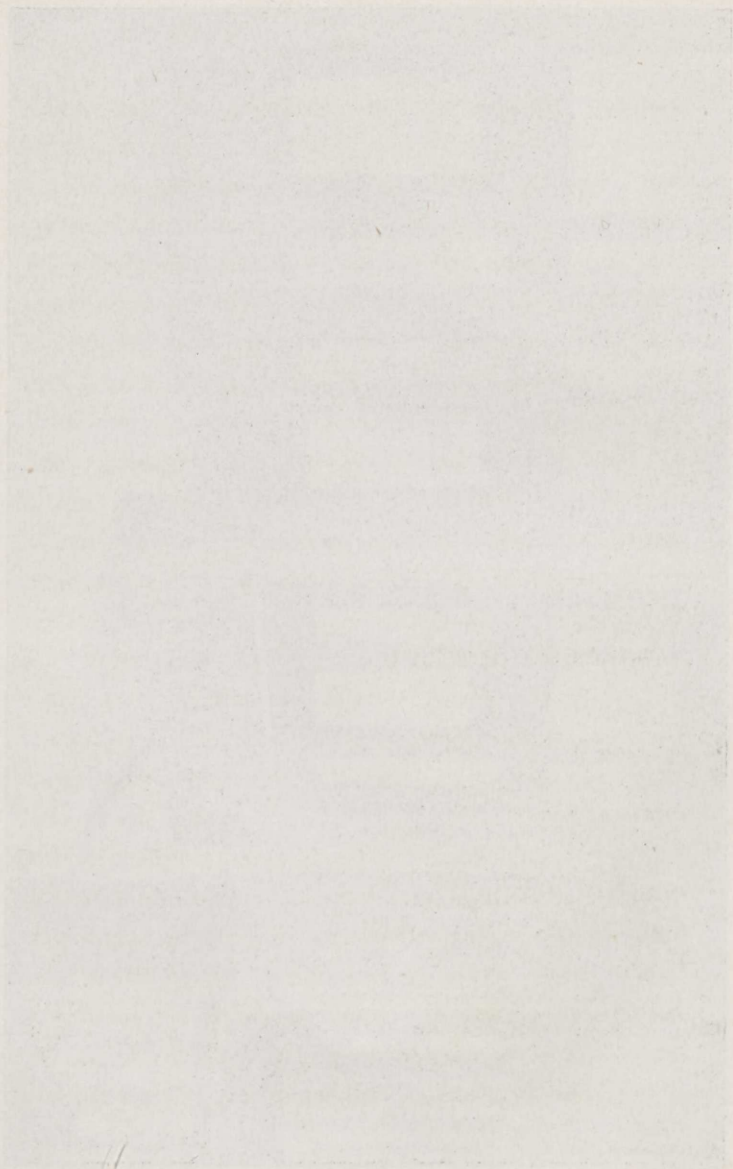
Meningen er den, at der ved Slutningen af Noteringen er bleven budt 101 og udbudt til 103 og at følgelig rimeligvis Købere og Sælgere maa begge give noget efter for at Forretning kan komme istand.

Og i Virkeligheden bliver der jo ogsaa ofte udført Ordre til mellemliggende Priser; thi det er ikke altid muligt at udføre de Ordre, der fra Publikums Side gives til Deltagerne i Kursnoteringen, til de Priser, hvortil Omsætning i de dertil indrettede Rubriker opføres, ialfald ikke alle Ordrene eller hele Ordren. Dette kommer ganske simpelt deraf, at de Bud og de Udbud som gøres, ifølge den foran givne Forklaring, kun kunne finde en successiv og følgelig pro rata Opfyldelse. Muligvis er der 10, som paa samme Tid byde den samme Kurs og dersom der da t. Ex. kun er Sælgere til denne Kurs af 10,000 Kroner, bliver disse jo tildelte de 5 af Byderne, men de andre faa ingen.

Det er derfor meget ofte Tilfældet, især dersom en Ordre er limiteret med Hensyn til Kursen, at man selv om der er gjort til den limiterede Kurs, ikke er istand til at udføre den, enten helt eller delvis, og selv om der ikke er opstillet noget Limitum, kan man ofte ikke udføre Ordren helt ved Noteringen, fordi

Midtertrappen.

denne i mangfoldige Tilfælde bliver sat for tidligt. Dette kan vel være paa Grund af en Fejl fra Ledere's Side, at han mulig er for hurtig til at slutte, eller at han ikke i det Virvar, der opstaar af mange Bud og Udbud, vælger det rigtigste Tidspunkt for Forretningens Afslutning i det paagældende Papir, men det kan ogsaa hidrøre fra den hele Methodes Mangel paa Hensigtsmæssighed i Forhold til Forretningernes Omfang.

Det forekommer ogsaa, at Ordre indløber *efter* at et Papir allerede er noteret og følgelig er det jo umuligt at udføre den ved Noteringen.

I alle disse Tilfælde er man derfor henvist til at handle *efter Noteringen*.

Forinden der imidlertid i næste Afsnit gaas over til en Omtale heraf, er det nødvendigt med nogle Ord at omtale Noteringen af *Vekselkurserne*, der i Tidernes Løb er undergaaet meget væsentlige Forandringer.

Oprindelig havde *Vekselmæglerne* hele Omsætningen i Veksler paa Udlandet her paa Pladsen, idet de besørgede Købet af disse for Købmændene, som behøvede saadanne til Remisse for modtagne Varer osv. Sælgerne vare da naturligvis hovedsagelig Banker og Bankiers.

Mæglerforordningen tillægger dem denne Forret-

ning og paalægger dem tillige i sin § 20 den Pligt éngang om Ugen at *notere* Kursen paa fremmede Veksler. Ved senere *Plakater* og *Reskripter* blev der fastsat særlige Bestemmelser og foretaget Forandringer og ved den sidste »*Bekendtgørelse*« om dette Emne, nemlig den af 6. November 1880, blev Noteringen helt frataget Vekselmæglerne og overgivet til den ved tidligere Plakater indsatte *Kursnoteringskomité*, bestaaende af 2 *Grosserere* og 1 *Nationalbankdirektor*, efter modtagen skriftlig *Anmeldelse* fra Bankerne og solide Bankiers om de Kurser, hvortil de den samme *Noteringsdag* forpligtede sig til at sælge visse Beløb af Rigsmark (100,000), Sterling (5000), Gylden (50,000) og Francs (100,000) forsaavidt Kursen *noteres* i *Overensstemmelse* med den afgivne *Anmeldelse*.

Denne Notering foregaar ganske stille omkring Bordet i *Kursnoteringsværelset* efter en forudgaaet kort *Konference*.

I *Udlandet* sker Noteringen af *Vekselkurserne* efter *Forretningernes Tilendebringelse*, og til Grund for Noteringen lægges de Kurser, hvortil *Forretninger* ere udførte.

Hos os sker Noteringen *forinden* *Forretningen* har fundet *Sted*, og Kursen sættes efter de *Priser*, som enkelte, navnlig Bankerne, ville have for deres *Varer*.

I Udlandet noteres Købs- og Salgs-Kurser, eller hvor der kun er Køber eller Sælger tilstede tilføjes dette som t. Ex. i Tyskland ved et B, der betyder Brief = Sælger eller et G, Geld = Køber, eller der noteres bez. = bezahlt = Forretning gjort.

Her noteres *avista* Kurserne kun *som Salgskurser* — uden Købskurser, 10 Dage og 3 Maaneders Kurserne kun *som Købskurser* — uden Salgskurser, hvilket i og for sig er højst uregelmæssigt og forvirrende, medens i øvrigt de noterede Kurser ikke ere dem, hvortil Forretningerne egentlig gøres i det aabne Marked, hvor der handles med Fradrag eller Tillæg af saa og saa meget.

Det naturligste vilde vel være, at Vekselkurserne sættes efter de Forretninger, som finde Sted, og en Forandring i denne Retning vil uden Tvivl ogsaa komme, da den nuværende Maade fra alle Sider betragtes som uhensigtsmæssig.

Der skal i denne Henseende anføres et Par Udtalelser, som vistnok ville give Læseren Forklaring herpaa.

I det Foredrag af Kursnoteringsudvalgets Formand, som før omtaltes, paa Handelsmødet i 1885, udtalte han, at de noterede *avista* Kurser hovedsagelig kun benyttedes som Inkassationskurser, og om 10 Dages og 3 Maaneders Kurserne yttrede han: »Jeg

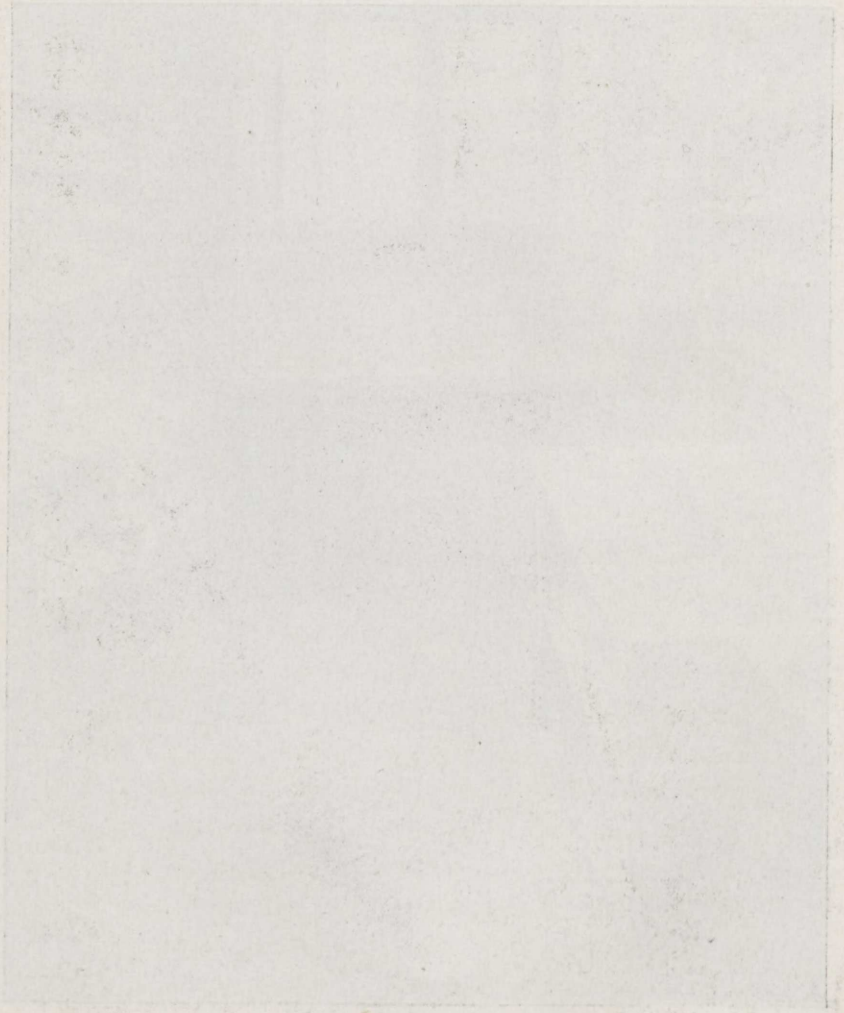
véd ikke ret, hvad jeg skal kalde dem — en ubekendt Størrelse, et X. . . . Det er en speciel københavnsk Opfindelse, som jeg ikke tror, der findes Mage til i det øvrige Europa.«

Og i en privat Samtale udtalte en Nationalbankdirektør nogle Aar senere, i 1890: »Det er en underlig Kursnotering. Meningen er at notere efter de laveste Tilbud, naar de gøres paa det foreskrevne Kvantum; men derved opnaas jo saa ikke engang, hvad Meningen dog idetmindste skulde være, at nemlig Behovet den Dag og til næste Kursnotering kunde tilfredsstilles til den satte Kurs, thi *ellers* er den jo aldeles illusorisk, hvilket netop er Tilfældet, da kun den eller de, der have villet afgive til denne Kurs, ere bundne for et Beløb op til det normerede Kvantum — de andre ikke, og da dette Kvantum jo er saa ringe, at det er uden Betydning, kan det jo aldeles ikke afgive nogensomhelst Norm.

Et Mæglerkontor. 1897.

NAAR Noteringen er tilende, rømmes Kursnoteringsværelset temmeligt hurtigt.

Ikke alene Medlemmerne eller Deltagerne, men ogsaa Tilhørerne gaa tilbage til Børsalen og forsamle sig paany i deres Hjørne af denne, og kort Tid derpaa ser man dem staa i en Klump eller Rundkreds, hvorfra man uafbrudt hører Bud og Udbud paa alle Slags Obligationer og Aktier.

Saaledes som de staa der og handle, kunde man tro sig hensat til en udenlandsk Børs, dersom Antallet af de tilstedeværende var større og Handelen gik livligere.

Her er ingen »Leder«, som siger, hvilket Papir Forretningen nu gælder og som bestemmer, hvem Køberen og Sælgeren er i det givne Øjeblik; her handles frit mellem Parterne, paa samme Maade som ved de saakaldte Ultimo-Skranker paa de store udenlandske Børser.

Men paa den anden Side, medens Forretningen ved Noteringen kunde kaldes »ordnet«, er Forretningen her i Børssalen nærmest *uordnet*; thi alle mulige Papirer, ogsaa saadanne, som ikke findes paa Kurslisten, handles paa engang og Tilstanden kan paa travle Dage nok betegnes som et Virvar.

Paa fremmede Børser ere Papirerne delte efter deres Art, og hver Art har sit bestemte Sted, forsynet med en saakaldet Skranke, ved hvilken denne Art af Papirer omsættes. Man véd da, hvor man skal søge hen for at møde Køber og Sælger af hvert Papir og paa Skrankerne finder man Opslag om Kurserne paa de paagældende Papirer, de Kurser nemlig, til hvilke Omsætning den Dag først har fundet Sted, altsaa *Aabningskurserne*, de som have været de dominerende *en Time senere* o. s. v.

Det vilde naturligvis være hensigtsmæssigt at søge at bringe en vis Orden tilveje i Forretningerne efter Noteringen, hvilke gerne vedvare til Kl. 3^{1/2}, og det saameget mere, som det i de senere Aar har stillet sig saaledes, at disse have faaet større Betydning, end Forretningerne ved selve Noteringen, ligesom det ogsaa er her, at fremmede Papirer købes og sælges og nye Aktie-Emissioner først blive Genstand for Omsætning.

Udenom denne Kreds af Fonds- og Aktiebørsens

Medlemmer finder man, hvad man i Frankrig kalder »Kulisen«, det vil sige her hos os, enkelte Veksellerere og Vekselmæglere, som ikke — eller ialfald endnu ikke — have Adgang til Noteringen samt endvidere en Del Medborgere, som daglig besøge Børsen og gøre Spekulations-Forretninger i Aktier.

At Kulisen i Frankrig og ogsaa andetsteds er af et ganske andet Omfang og en ganske anden Betydning, er det ikke her Stedet at komme nærmere ind paa, men skal forbeholdes en anden Lejlighed.

Der er til en Begyndelse efter at denne Klump, denne Rundkreds, har dannet sig, ligesom et Pust af Stilhed og Ro, men snart efter hører man hist og her et Papir nævnt og en Kurs raabt.

En *Kurs* er en meget divergerende Ting. Der kan selvfølgelig ved Noteringen ske Omsætning til meget forskellige Kurser, men ofte ere Dønningerne stærkere efter Noteringen. Det er ganske rimeligt, at man her til en Begyndelse gaar ud fra de Kurser, som nys bleve satte i Noteringssalen, men ofte ere disse et Øjeblik efter, eller dog i Løbet af »Efterbørsen«, forsvundne og have givet Plads for ganske andre Kurser, ja, der kan paa den ene Side af Kredsen meget godt blive handlet til én Kurs, paa den anden til en anden.

Kurserne svinge uafadeligt, de gaa op og de gaa ned, paavirkede af alle mulige Forhold.

Der er først naturligvis saadanne Ting, som direkte berører det paagældende Papir t. Ex. Raaprodukters Stigning eller Fald, Høstudsigter og Høstudfald, Konkurrenceforhold, som forringe Virksomhedens Resultater, Fragternes Tilstand, Uheld og Havarier, Tab ved Falliter eller paa anden Maade, Pengeknaphed og Pengerigelighed o. s. v., dernæst Tvangs-Salg eller -Køb, forcerede Salg eller Køb, Blanco Salg og Køb ved Inddækning af saadanne o. m. m. Men ogsaa de politiske Forhold, Udsigt til Krig eller Fred, have en overordentlig Indflydelse paa Kurserne, som Regel endog i Tilfælde, hvor de paagældende Begivenheder faktisk ikke berøre eller kunne komme til at berøre Papiret. I saadanne Tilfælde og t. Ex., hvor der forekommer store nationale Begivenheder, er Op- eller Nedgangen af Kurserne en ren Stemningssag, fremkaldt af Frygt eller Haab eller stor Forsigtighed i Dispositionerne eller af Beregning om andres Betragtninger og hvad deraf vil følge

Ofte fremkommer Rygter, og rene Manøvre finde naturligvis ogsaa Sted. Dette er ikke alene Tilfældet med Hensyn til Obligationer og Aktier, men ogsaa med Kaffe og Sukker, Petroleum og Korn og en Mængde andre Varer, ogsaa *Ringe* danner der sig om Fonds og Aktier som om Varer og disse kunne, som

man véd, have en meget betydelig Indflydelse paa Kurserne.

At sige, om en Kurs den ene Dag er højere eller lavere end den anden, er ofte ikke saa ganske let for den mindre befarne, thi faktisk er det jo, at Kursen igrunder aldrig staar stille, men er i uafbrudt Bevægelse, $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ højere eller lavere, det er den næsten altid.

I Beretninger om Kurssvingninger er det derfor ikke saa let at give et virkeligt Billede af disse, og det gaar ikke an i sine Betragtninger derom alene at tage Hensyn til den paagældende Dags i Sammenligning med den foregaaende Dags noterede Købskurser, hvad der ofte sker, forsaavidt man vil have et korrekt Indtryk deraf.

Dette vil fremgaa bl. a. af følgende Exempel:

Et Papir noteres den ene Dag, efterat der er gjort Forretning til $107\frac{1}{2}$ $107\frac{1}{2}$ à 109.
Den næste Dag omsættes det til 108 og

Noteringen slutter..... 107 à 109, medens der efter Noteringen finder Forretning Sted til $108\frac{1}{4}$. Da hedder det om dette Papir, at det var » $\frac{1}{2}$ pCt. lavere«; men enhver vil dog indrømme, at dette ikke er Tilfældet, idet Papiret jo endog er omsat til $\frac{3}{4}$ pCt. højere Kurs end den foregaaende Dag, hvormed Sammenligningen anstilles. Hvad der der-

imod er sandt, er at Papiret *ved Noteringen* er endt med at blive ansat $1/2$ pCt. lavere for *Køberkursens* Vedkommende, medens *Sælgerkursen* hverken var lavere eller højere; men i Virkeligheden er dette uden Betydning ved Bedømmelsen af Kursens Op- eller Nedgang, tværtimod maa en Betragtning, som den ovennævnte, at dette Papir er » $1/2$ 0/0 lavere« kaldes forkert.

Veksellererne og Mæglerne forlade Kredsen og gaa ud i Børssalen eller ind i Værelserne ved Siden af for at tale med deres Klienter, og komme tilbage for at udføre nye Ordre. Grosserere, Skibsredere og andre indfinde sig i det højre Hjørne, studere den der opslaaede nys tilendebragte Kursliste og søge deres Veksellerere eller Mæglere.

Som sagt, Forretningen gaar her ret livlig efter vore Forhold, men hvor stor Omsætningen er, derom har man hidtil ikke nogen *Statistik*. Der findes enkelte, som frivillig eller til Brug for Bladene eller Aarsberetninger optælle den Omsætning i de enkelte Arter Obligationer og Aktier, som daglig finder Sted ved Noteringen; ganske korrekt er den muligvis ikke altid, men dog ialfald tilnærmende rigtig, men det vil let forstaaes, at denne Statistik ikke har nogensomhelst egentlig Betydning, eftersom den jo kun angiver Brudstykker af de virkelige Forhold og da, som om-

talt, Omsætningen efter Noteringen i det hele og store er langt mere omfattende end den, der sker ved Noteringen, maa det, som bør tilstræbes, om en Statistik i denne Retning skal fremskaffes, selvfølgelig være at træffe saadanne Foranstaltninger, at den kan blive helstøbt, og overensstemmende med de virkelige Forhold.

Da det derhos forholder sig saaledes, at det store Publikum aldeles ikke reflekterer over, ej heller er kendt med de herhenhørende Forhold, maa det jo endog siges, at en Statistik, som den vi nu har, endog kan være *misledende istedetfor vejledende*, medens en rigtig Statistik med stor Lethed maa kunne iværksættes, idet der dertil ikkun behøves, at Kursnoteringsudvalget til alle vedkommende leverer dertil indrettede trykte Blanketter, som disse da i udfyldt Stand og indeholdende hele deres Omsætning den paa-gældende Dag, inden de forlade Børsen, daglig aflevere til Formanden eller nedlægge i en dertil anbragt Kasse.

Er vor Fonds- og Aktiebørs end kun lille i Sammenligning med de store udenlandske, den er dog en Børs, en levende Børs, den eneste i hele Norden.

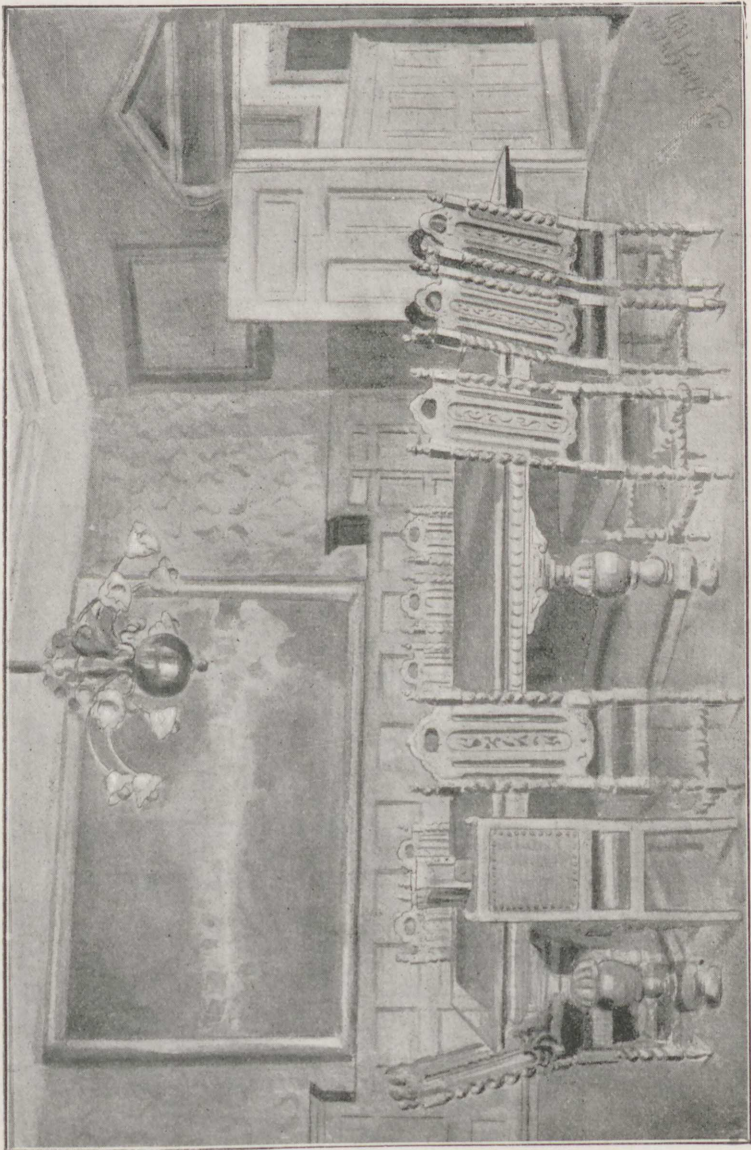
Det er naturligt, at jo mere Deltagelse, der fra Publikums Side finder Sted i Børsens Operationer,

med andre Ord, jo mere dens Opland udvides, jo mere Interesse har det for hele den store Offenlighed at være bekendt med dens Virksomhed og med Resultaterne af denne, og paa den anden Side, jo mere Kendskab Publikum har til Børsen og dens Liv, jo mere vil det tage Del i Virksomheden. Det tør maaske haabes, at dette Arbejde vil afgive et Bidrag i saa Henseende og at det baade skal være til Nytte for dem, som allerede interesserer sig for Børsen, og bidrage til at vække Interessen for den i endnu videre Kredse.

Den nationale Formue anslaas, saavidt erindres, til omtrent 7 Milliarder, og som man vil have sét af den i det forrige givne Statistik om de i Fonds og Aktier anbragte Kapitaler, løber disse op til omkring $1\frac{1}{2}$ Milliard.

Det ligger da ligefor, da alle disse Værdipapirer ere fordelte over hele Landet og i alle Samfundsklasser, at Fonds- og Aktiebørsens Virksomhed angaar saa at sige *hele Landet* og alle dets Indvaanere og at de Værdiforandringer, som Papirerne undergaa, ere af den største Betydning.

For at give et Billede heraf, fremsættes nogle faa Eksempler, der ville være tilstrækkelige til at illustrere Sagen:

Grosserer Societets Komitets Værelse, 1897.

4 ^o Østifternes Kreditforenings Obligationer IV.	1878	84	0/0
»	1887	102	»
Nu konverteret til 3 ¹ / ₂ 0/0	1897	98	»
Nationalbank Aktier	Novbr.	1877	149
»	1887	176	»
»	1897	150	»
Privatbank Aktier	Januar	1873	149
»	1878	64 ¹ / ₂	»
»	1897	124 ¹ / ₂	»
Landmandsbank Aktier	»	1873	102 ¹ / ₂
»	1878	70	»
»	1897	127	»
Store Nordiske Telegrafskabs Aktier. .	»	1873	102 Kr.
»	1874	89	»
»	1885	264	»
»	1897	450	»
Sukkerfabrik Aktier	»	1873	115 0/0
»	1876	96	»
»	1882	133	»
»	1886	75	»
»	1886	33	»
»	1897	98	»
Burmeister & Wains Aktier	»	1873	120
»	1878	59 ¹ / ₂	»
»	1882	125 ¹ / ₂	»
»	1897	107	»
Forenede Oplagspladsers Aktier	»	1875	106 ³ / ₄
»	1897	78	»
Fredens Mølles Aktier	»	1873	101
»	1875	190	»
»	1887	105	»
»	1897	59	»
Aluminias Aktier	Januar	1873	106 ¹ / ₂
»	1878	35	»
»	1897	151	»
Cikoriefabriks Aktier	Januar	1874	100

Cikoriefabriks Aktier	Januar	1879	30	0/0
»	»	1897	72	»
Danske Spritfabriks Aktier	»	1882	98 ¹ / ₂	»
»	»	1886	68 ³ / ₄	»
»	»	1897	121	»
Forenede Dampskibsselskabs Aktier	»	1873	129	»
»	»	1878	87	»
»	»	1886	66 ¹ / ₂	»
»	»	1897	109 ¹ / ₂	»
Dampskibsselskabet Thingvallas Aktier	»	1883	100	»
»	»	1886	29	»
»	»	1889	113 ¹ / ₂	»
»	Novbr.	1897	3 ¹ / ₂	»
»	Danmarks	Januar	1873	140 ¹ / ₂
»	»	»	1877	78 ¹ / ₂
»	»	»	1886	48 ¹ / ₂
»	»	»	1897	90 ¹ / ₂
»	Københavns	»	1874	125
»	»	»	1886	14 ¹ / ₂
»	»	»	1897	103
»	Carls	»	1879	65
»	»	»	1881	88
»	»	»	1886	18
»	»	»	1897	64 ¹ / ₂
Københavns Sporvejsselskabs Aktier	»	1874	122 ¹ / ₂	Kr.
»	»	1875	273 ¹ / ₂	»
»	»	1891	220	»
»	»	1897	130 ⁰ / ₁₀	234

Som man ser, er det ganske voldsomme Kurs-svingninger, som foregaa i danske Papirer, Svingninger af 100 0/0 og derover.

I denne Henseende staa vi ikke tilbage for Ulandet, hvilket forresten ikke er underligt, da vort

Land naturligvis ligesaalidt som andre Lande kan undrage sig de uophørlige Forandringer og Omvæltninger, der ere en Følge af Tidens rastløse og evig bevægelige Strøm og som gør sin Indflydelse gældende ligesaavel paa Aktier og Obligationer, som paa alt andet i Verden.

Og jo flere *nye Emissioner* der fremkomme af *Obligationer*, jo flere *Aktieselskaber der startes*, jo mere Materiale, der saaledes bliver bragt paa Markedet, jo mere svinger Kursens Pendul, fordi det ene nødvendigvis griber ind i det andet og forøger Uroen.

Naar vi se hen til, at medens den samlede Sum af offentlige Fonds i 1877 udgjorde c. 350 Millioner og i 1897 c. 1 Milliard og at der af Aktieselskaber i 1877 fandtes c. 150, medens der nu er c. 535, da er disse Forøgelser vel intet, mod hvad der har fundet Sted i andre Lande, men efter vore Forhold er det dog ganske anseligt.

Alle disse Laan og alle disse Aktieforetagender ere vel ikke ved deres Begyndelse fuldt anbragte blandt Publikum. Det kommer naturligvis der, som man kan forstaa, meget an paa, hvem der indbyder og hvem der fremlægger Laanene eller Aktietegningerne.

Et lille solidt Aktieforetagende bliver maaske slet ikke tegnet, fordi det fremlægges af et mindre Firma

eller fordi Indbyderne ere mindre bekendte Mænd; et stort Rabalderforetagende derimod, fremlagt af et Hus i Vælten, overtegnes utallige Gange.

Et slaaende Eksempel derpaa afgav Subskriptionen i 1889 paa *Rothschilds Exploration Company*. Udenfor det mægtige Firmas Kontor stod Folk paa Rad, ligesom naar en ny Tenor skal optræde paa den store Opera — eller paa det kongelige Teater — og næsten i samme Øjeblik som Dørene vare blevne aabnede var ogsaa Subskriptionen forbi. Overtegningen var saa kolossal, at der i en Fart betaltes indtil 175 % Opgæld for at komme i Besiddelse af en af disse Aktier — og det uagtet Formalet for det ny Aktieselskab lød saaledes: At undersøge, udforske, prøve og besigtige Miner og Land, der kunne antages at gemme Metaller eller ædle Stene og overhovedet at skaffe sig Underretninger af alle Slags om Miner, Mineejendomme og Minedistrikter.

Et elastisk Formaal, omfattende hele Verden!

Men det var Rothschild, der fremlagde Tegningen!

Ogsaa hos os har der været Tider, da enhver Subskription paa Laan eller Aktieforetagender førte til de mest glimrende Resultater, baade i Syvtierne, i Ottitierne og Nitierne have vi haft saadanne mer eller

mindre store Perioder; til andre Tider gaar det derimod sløjere og netop i det sidste Aarstid ere Tegningerne ikke gaaede saa glat fra Haanden, saa at Indbyderne og Emissionshusene vel nok selv have taget større Poster, og alle disse nye Emissioner ere ikke fri for at hvile lidt tungt paa vort Marked.

Naar Talen nu ved Siden af de almindelige Forretninger, der finde Sted paa en Fonds- og Aktiebørs og som drejer sig om Fonds og Aktier, om Veksler og fremmede Penge eller Pengerepræsentativer, om Laan og Diskontering, Rembourser og Inkassationer osv. osv., henledes paa det, som man kalder *Tidsforretninger*, altsaa Afslutninger af Handeler pr. medio eller ultimo Maaneden eller paa Levering om to, tre Maaneder, kort sagt det, som man almindelig betegner som Ultimo- eller Termins-Forretninger, da vil man snart komme paa det rene med, at saadanne Forretninger nu ere sjældne paa vor Børs.

Naturligvis forekomme de, ja, der har været Tider, hvor der saa at sige uafbrudt og i Mængde blev afsluttet Forretninger paa Tid.

Saadanne have mest drejet sig om Telegraf-Aktier, Sukkerfabrik-Aktier og Forenede Dampskibs-Aktier, kort sagt om de største Selskabers Aktier, men det er ikke for meget sagt, at de allerfleste af

vore officielt noterede Aktier have været Genstand for Forretninger paa Tid.

Det har som sagt været Tilfældet periodevis, men selv da mærker man i det hele taget ikke meget til, at saadanne Forretninger gøres.

Og det kommer deraf, at de gaa saa stille af.

Hos os har man til alle Tider haft en stor Skræk for de Ord: *Ultimo-* og *Termins-Forretning*.

Der er faldet Udtalelser om, at »det vilde være Synd at indføre dem paa vor Børs«, man har i Bladartikler kaldt dem: »En Udvækst paa Børslivet« og lovet Vorherre, »at man hidtil herhjemme har været forskaanet for dette Spil« osv.

I den allernyeste Tid synes man imidlertid at stile henimod andre Anskuelser.

Dette fremgaar i Særdeleshed af den Forhandling, som fandt Sted paa Handelsmødet her i København i 1896 og deraf, at der siden den Tid fra forskellige Sider har været Bestræbelser oppe for at fremme Spørgsmaalet om Tidsforretningers officielle Indførelse paa vor Børs.

Dette gælder muligvis nærmest om Varer, t. Ex. *Kaffe* og *Korn*, hvilket ogsaa fremgaar af Grosserer-Komitéens Handelsberetning fra 1896, hvori det hedder, at der af Sagkyndige i Kornhandelsbranchen er nedsat et Udvalg, der har det Hverv at indsamle

nærmere Oplysninger, medens der iøvrigt ogsaa i denne Beretning under Afdelingen om *Pengemarkedet* bemærkes, at vel er det givet, at der ved Terminsforretning af og til finder Udskejelser Sted, men at man maa erindre, at der ikke findes den Institution i Verden, som ikke lader sig misbruge, og at Tidsforretninger, hvad enten de finde Sted under den ene eller den anden Form, altid ville vedblive at eksistere, og at det vil være rimeligt at have Blikket henvendt paa ved given Lejlighed, indenfor passende Grænser, at søge at tilvejebringe en ordnet Terminsforretning ogsaa hos os.

Den Stilhed, som nu i længere Tid har hersket hos os i Retning af Tidsforretninger i Aktier, vil selvfølgelig heller ikke vare ved, der vil komme nye Situationer paa Aktiemarkedet, som af sig selv og ganske naturligt vil bevirke nye livlige Perioder i denne Henseende og de ville da foregaa som hidtil, enten saaledes at man ligefrem køber og sælger et vist Beløb i det og det Papir til at modtage og levere til den og den Tid eller saaledes at man, dersom Talen er om at gaa i Baissen, eller som det ogsaa kaldes »at fikse«, hjælper sig — imod en vis Afgift — ved at laane Stykkerne, c : de paagældende Papirer, hvilke da realiseres pr. kontant og senere, naar man

vil gaa ud af Baissespekulationen igen indkøbes og afleveres til Laangiveren.

Iøvrigt forholder det sig vistnok saaledes, at man maa skelne imellem Terminsforretninger og andre Tidsforretninger.

De store og udstrakte Terminsforretninger, som nu finde Sted paa alle Børser over hele Verden, og som understøttes og ledes af de største Banker og fineste Firmaer, tilhøre vel nærmest Varebranchen, og finde navnlig Sted i de store Artikler, i hvilke de have deres Berettigelse som et uhyre Hjælpemiddel til Omsætningens Regulering. I Værdipapirer er Tidsforretningen vel derimod overalt af en anden Art, idet Forretningerne der næsten altid kun gøres paa 1, højst 2 à 3 Maaneder — de saakaldte Ultimo-Forretninger —, hvorved de faa en ganske anden Overskuelighed og paa langt nær ikke ere saa resikante som de egentlige Terminsforretninger, der spænde over endog et helt Aar, og det, som der derfor vistnok bør arbejdes hen til, er at søge at indordne Ultimo-Forretninger paa vor Fonds- og Aktiebørs under regelbundne Normer, hvilket uden al Tvivl kun kan blive til Gavn — istedetfor til Skade — for Omsætningen.

Den Skræk, som hidtil har hersket her hos os for disse Ord — Termins- og Ultimo-Forretning — og det smalle Syn, der opstiller dem som Skræmme-

billeder for Handelsverdenen og som nu muligvis er ifærd med at forsvinde, hidrøre vel ogsaa kun fra Ukendskab og er kun bygget paa Teori.

Den ligner den Skræk, som man ofte træffer blandt Haandværkere for at sætte deres Navn som Akceptant paa en Veksel, naar en saadan forlanges af dem som Betaling for en modtagen Varepost, som skal afgøres paa et bestemt Tidspunkt, altsaa t. Eks. 3 Maaneder efter Fakturaens Dato, og som Køberen iøvrigt ikke alene er gaet ind paa, men ogsaa er klar over at kunne opfylde, men som han af Uvidenhed eller Fejlsyn vægrer sig ved at stadfæste ved sin Underskrift.

Nej, ordnede Tidsforretninger ere saavist ikke nogen Kræftskade paa det moderne Samfund — saaledes som man ofte hører udtalt —, en saadan kan derimod de Ringe kaldes, som dannes af samvittighedsløse Mænd af alle Samfundsklasser, og som ofte kunne true hele Erhverv med Ruin, medens det dog ogsaa forekommer, at de, der have gravet Graven, selv ere faldne deri, og endvidere kan det slaas fast, naar Talen er om Spekulationshandel, at det at spekulere *over sin Evne* er i højeste Grad uklogt og derfor forkasteligt og kan naturligvis som oftest have de sørgeligste Følger for de vedkommende.

Men det maa jo forresten blive enhvers egen Sag,

om han vil handle efter fornuftige Principper eller ikke, og det er sikkert meningsløst at stille sig op som Mentor for andre.

Der er dem, som ruinere sig ved at købe t. Ex. for mange Vareladninger mod 3 Maaneders Veksler og der er dem, der gøre det ved lignende Kvanta paa Tid.

Det er hip som hap.

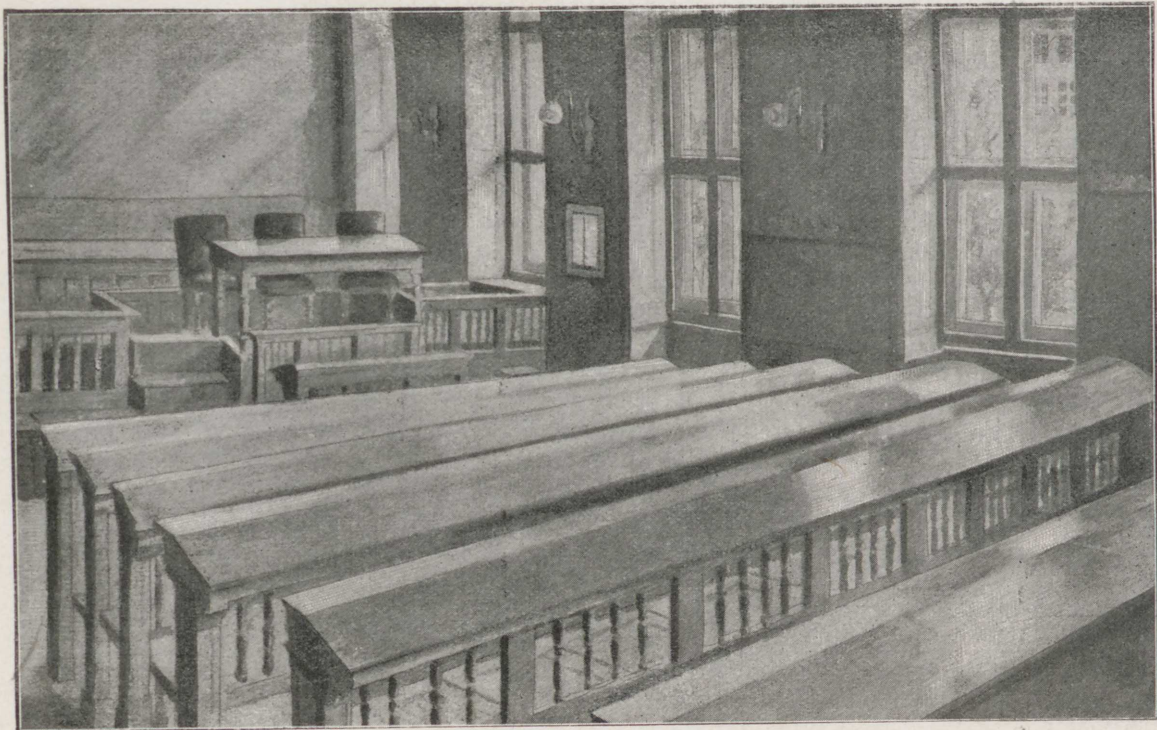
Men alt sligt kan ikke forhindres, det vil finde Sted til alle Tider og i alle Lande og det hvad enten man har en ordnet Afvikling paa Tidsforretninger, eller som hos os gør Tidsforretninger til alle mulige ubestemte Tider.

Spekulationen vil evigt bestaa!

Og uden Spekulation ingen Handel!

Thi dersom Omsætningen indskrænkede sig til det rene Kapitalanlæg eller i Varer til den virkelige Konsum, med andre Ord, dersom ingen turde købe udover det virkelige Behov, da vilde det hele jo ikke være andet end en Skillingsforretning.

Handel er noget ganske andet, den findes ikke i en Sæbekælder; Handelen er det, som giver Omsætningen Sving. Handelen er den store Trafiks Sjæl, men Handelen er saa uadskillelig forbunden med Spekulationen, det vil sige, med den sunde Spekulation — ikke den vilde — det vil igen sige, med den Speku-

Fonds- og Aktieborsens Kursnoteringsværelse. 1897.

tion, som har Forstanden og Fornuften til Baggrund, og som derfor aldrig gaar ud over Evnen — uadskillelig forbunden som Synet med Øjet og som Tanken med Hjernen.

Det er Spekulationen, som giver Handelen Liv, og uden den vilde der ikke være Fragt at faa for de talløse Skuder over Havene, hverken Jernbanerne eller Telegraferne kunde bestaa, og om Spekulationen manglede i Fonds og Aktier, da vilde hverken Statterne eller Kommunerne kunne faa deres Laan og de store Aktieselskaber kunde hverken opstaa eller trives. Men Spekulationen har jo ogsaa stedse været tilstede paa vor Fonds- og Aktiebørs ligesom dens Begyndelse og til vore Dage — saavel som ogsaa paa vor Varebørs —. Det er endog ikke overdrevent at sige, at de fleste af de Forretninger, som daglig finde Sted i Aktier, ere rene Spekulationsforretninger, de gøres kun uden at man egentlig tilstaar dem dette Navn og de indgaas og afvikles besværlig, uden de nyere Hjælpemidler og Lettelser, som kendes paa andre Børs, ja endog uden *ensartede Betingelser*.

Forhaabentlig maa det være en nærmere Fremtid forbeholdt at bringe Orden og System tilveje heri.

DER er før i denne Bog spurgt om Varebørsernes og om Fonds- og Aktiebørsernes Betydning, om en Sammenligning derimellem og om de tvende Børsers særlige Betydning for de forskellige Pladser, hvor de findes.

Ved Siden deraf kan man ogsaa i sin Almindelighed spørge: *Hvad er en Børs?*

I et af de mangfoldige tyske Værker (R. Siegfried) som uafbrudt fremkomme om Børsen og dens Gerning og som sælges i tusendevis hele Verden over, hvilket iøvrigt er et Bevis paa den overordentlige Betydning som de store tyske Børser, have naaaet ved deres Medlemmers Energi og store Forretningsdygtighed, finder man følgende Definition:

Børsen er Stedet, hvor Efterspørgsel og Tilbud — de mægtige Faktorer for Tilblivelsen af Priserne — mødes. Børsen er Centralpunktet for Forretningslivet, hvor Forretningsmændene afgøre Forretningerne ved mundtlige Aftaler.

Den Virksomhed, som Europas store Hovedbørser udfolde som Marked for Produkthandlen træder fuldstændig i Baggrunden, naar Talen er om Børsen som Penge- og Effektmarked. Funktionerne, som Børserne udøve paa disse Gebeter staa i indbyrdes Vekselvirkning.

Hele Landets opsparede Kapital, ligesom ogsaa de i Handel og Industri anbragte disponible Midler tilflyde Børsen, for der at finde kortvarigere eller langvarigere, men i alle Tilfælde indbringende Anvendelse.

De store Statslaan, Pantebrevs Emmissionerne o. s. v. komme frem ved Hjælp af Børsen, og Pengebehovet til Nutidens kolossale Foretagender bliver der tilfredsstillt. Uden Børsen kunde de store Jærnbanner ikke være blevne anlagte i deres nuværende Udstrækning.

Børsen sørger ogsaa for Kursernes Stabilitet, idet Spekulationen ved foreløbig at optage et stærkt udbudt Papir saaledes forhindrer, at Kursen yderligere svækkes.

Man ser, at denne Forfatter tillægger Penge- og Effektbørsen (Fonds- og Aktiebørsen) en større almindelig Betydning end Varebørsen.

Et andet Sted findes følgende Definition af Fondsbørsen:

Den er Centralpunktet for den samlede Handel, det Sted, hvor alle Forretninger finde deres endelige Afslutning, hvori hele Verdens Omsætning afspejler sig, og som tjener som Regulator og Udligningssted, ikke

alene for Mellemlhandlen, men for al Trafik, kort sagt, saavel for Importen som Eksporten.

Den nye tyske Børslov og Agrarpartiets uafbrudte Angreb paa Børserne og deres Virksomhed, har fremkaldt forskellige Definitioner af *Begrebet »Børs»*, der imidlertid langtfra ere saa indgaaende som ovenstaaende og desuden selvfølgelig ikke upaavirkede.

Gehejmeregeringsraad Wermuth har saaledes i en Kommentar til den ny tyske Børslov udtalt:

Det vigtigste Moment for Begrebet Børsen, ligger i Sammenkomsternes økonomiske Betydning, navnlig i disses Indvirkning paa Prisdannelserne i videre Omfang udover Deltagernes snævrere Kreds.

Dette anses almindeligt for en fuldstændig ny Definition paa en Børs. Forfatteren anser den selv for en saadan, men stiller den over alle andre som den rigtigste og mest fyldestgørende.

Fra andre Sider siger man herimod: Hidtil har man ved Betydningen af Begrebet Børsen holdt sig til bestemte Kendetegn, saaledes navnlig Sammenkomsternes Regelmæssighed, Statens Opsyn, Foreningens juridiske Karakter, Maaden hvorpaa Kurserne sættes og disses Offentliggørelse, samt at Wermuths Definition lige saa godt passer paa Karteller og Syndikater, hvis Virksomhed sætter Priserne over hele Lande, ligesom de ogsaa offentliggør dem, og at man saglig snarere maa sige:

Børserne ere Handelens og Omsætningens Centrere og paa Priserne eller Kurserne paa Børserne indvirke hurtigst og mest umiddelbart saadanne Ting som t. Eks. Høstresultater, Lagerforraad, politiske Forhold, de enkelte Landes Toldforholdsregler o. s. v.

Men hvorom alting er, enten man giver en stor og almindelig Definition af »Børsen« eller man taler om Begrebet i snævrere Forstand, saa er Børsen og dens Virksomhed af den mest udstrakte Betydning og har en afgørende Indflydelse paa hele det økonomiske Liv.

Paa *Varebørsen* gaar alting langt roligere for sig end paa Fondsbørsen. Der er ingen Raaben og Skrigen og der kommer heller aldrig Stemningen saaledes til Udtryk eller Gennembrud som paa Fonds- og Aktiebørsen.

Det kan hænde, at en eller anden Begivenhed dér bliver hilst med lydelig Jubel, saaledes t. Eks. naar Kursen paa et Papir, der i lang Tid har været nedadgaende og under pari, en Dag paany hæver sig til at blive gjort til 100, thi da kan det endog gaa saa vidt, at dette sker med et tordnende Hurra fra Forsamlingens Side. Ja, paa Fondsbørsen hengiver man sig endog til lidt Løjer, det kan forekomme, at en eller anden, mest fremmede, uventet føler et Slag ovenpaa sin Hat

eller paa sin Ryg, uden at det selv ved en hurtig Drejning, er muligt at opdage den skyldige.

Noget saadant kender man ikke paa Varebørsen, hvor Forretningerne ej heller afgøres med den Hast som paa Fondsbørsen, hvor Bud og Udbud straks maa mødes med Akcept, dersom man vil gøre Forretningen, ellers er enten en anden ved Haanden og slaar til, eller ogsaa er Forpligtelsen borte.

Iblandt Herrerne paa Varebørsen ser man vel ofte Mæglerne ile om med megen Hurtighed, men Forretningerne afgøres ikke i samme Fart. Man ser paa Prøverne, overvejer og afventer, og læser imens sine i Løbet af Børstiden ankommende Depescher.

Paa Varebørsen beskæftiger man sig ogsaa en Del med andre Ting end netop Forretninger, hvad der ikke er Tid til paa Fondsbørsen, men alligevel, det forholder sig ikke saa, som man af og til kan høre udtalt af Folk, der ikke komme paa Børsen, at denne skulde være et Sted til Tidsfordriv og lun Passiar, tvertimod, det som det ogsaa paa Varebørsen drejer sig om er Forretning.

Paa vor Børs finder der store Omsætninger Sted i Hovedartiklerne, som tidligere ere nævnte.

I Modsætning til Fondsbørsen, hvor alle Forretninger afgøres »Kontant paa Bordet« er den almindelige Salgsmaade, naar Talen er om Varer mod en vis Kredit.

Der sælges vel en Del pr. Kontant og paa en Maanedes Regning, men Hovedomsætningen sker uden tvivl mod 3 Maaneders Akcept.

Handelen i Varer drejer sig ikke alene om saadanne Afslutninger, som gaa ud paa Levering i Løbet af kortere Tid, næste Dag, enkelte, eller 8 à 14 Dage, men tillige og i udstrakt Maalestok om Levering paa længere Tid, med andre Ord, paa Varebørsen her er Tidsforretninger forholdsvis lige saa almindelige som Tidsforretninger ude.

Saalangt som man kan huske tilbage, har der her hos os været gjort Forretninger paa Tid i saadanne Artikler som Petroleum, Sukker, Kaffe, Ris, Tran og Korn, og mange af disse Forretninger kunne netop tillægges Navnet »Terminsforretninger«, thi hvad er det andet, naar der t. Eks. afsluttes Salg til Levering gennem 9 à 12 Maaneder med saa og saa stort et Kvantum at modtage først eller sidst i hver Maaned, og Afslutningen af saadanne Forretninger have lange Tidens Hævd.

Iøvrigt kan man ikke nægte sig den Fornøjelse at konstatere i hvor høj en Grad Rolighed og Besindighed i Dispositionerne har hjemme paa vor Børs. *En solid og fornuftig Tankegang turde være den danske Handelstands Særkende*, hvilket noksom fremgaar af den Stabilitet, der er tilstede i næsten alle Brancher og

det forholdsvis ringere Antal af Betalingsstandsninger, der i Aarenes Løb finde Sted — Verdensbegivenheder, Kriser, i det hele Tilfælde af force majeure selvfølgelig ikke tagne med i Betragtning.

I Varehandelen spiller Mellemanden endnu en betydelig Rolle, og en stor Del af Omsætningen i Varer foregaar stadig gennem Mægler eller Kommissionær.

Dog heller ikke Varemægleren er i vor Tid fri for Konkurrence.

Der staar nok i den gamle Mæglerforordning af 22. December 1808 § 8:

»Skulde nogen Uberettiget befindes at befatte sig med Mæglerforretninger, da straffes han for første Gang med en Mulkt af 20 Rdlr., anden Gang med 40 Rdlr. og saa fremdeles, ved hver igentagen Forseelse med det dobbelte«; men ikke destomindre er der mange Købmænd, der befatte sig med deslige mæglende Forretninger og gaa andre Købmænd tilhaande ved at gaa fra den ene til den anden og afslutte Handeler imellem dem.

Antallet af deslige Kommissionærer eller Agenter er i Aarenes Løb ikke uvæsentlig forøget, og man fandt derfor ogsaa i Maj 1891 et Opslag paa Børsen, hvori Formanden for Mæglerne indskærpede Mæglerforordningens § 8; men nogen Nytte har dette ikke gjort, thi da Næringslovens § 36 tillader enhver at drive »den saakaldte Kommisionshandel med de samme Varer

og i de samme Kvantiteter, som han for egen Regning maa købe og sælge«, er der næppe noget ved denne Sag at gøre, da de vedkommende ikke afgive Mægler-Slutsedler til Parterne, men ved Brev eller paa anden Maade konstatere Afslutningen af de Handeler, ved hvilke de have været Mellemmænd.

Mæglerforordningen inddeler Mæglerne i 4 Klasser, nemlig Assurance-, Veksel-, Vare- og Skibsmæglere.

De første ere forlængst forsvundne, af Vekselmæglerforretninger er der i Virkeligheden heller ingen tilbage, Vare- og Skibsmæglere bestaa ganske vist fremdeles, men ikke alene de første, men ogsaa flere af de sidstes Forretninger udføres ogsaa af andre.

Børstiden er imidlertid nu tilende! Klokken har ringet ud, og dersom vi ikke skynde os, naa vi ikke at komme ud af Hovedindgangen, thi den store Dør ud mod Christiansborg lukkes præcis paa Slaget 3^{1/2}.

Vi befinde os derfor nu igen paa Rampen, men forinden vi forlade denne, ville vi endnu engang vende os om og betragte den prægtige Indgang med Bygmesterens kongelige Navn, tænke over, hvad vi have hørt og set om og af hele det Liv, der Dag ud og Dag ind rører sig der indenfor til »Købmændenes Bedste og Handelens Tarv«.

Det er ganske sikkert, at der er uhyre mange Ting endnu, mangfoldige Enkeltheder, som ikke findes berørte

paa disse Sider, men Bogen prætenderer jo heller ikke at være andet end det, den er udgiven for, nemlig en populær Fremstilling af hele dette store og vigtige Stof, som Børsen indeholder.

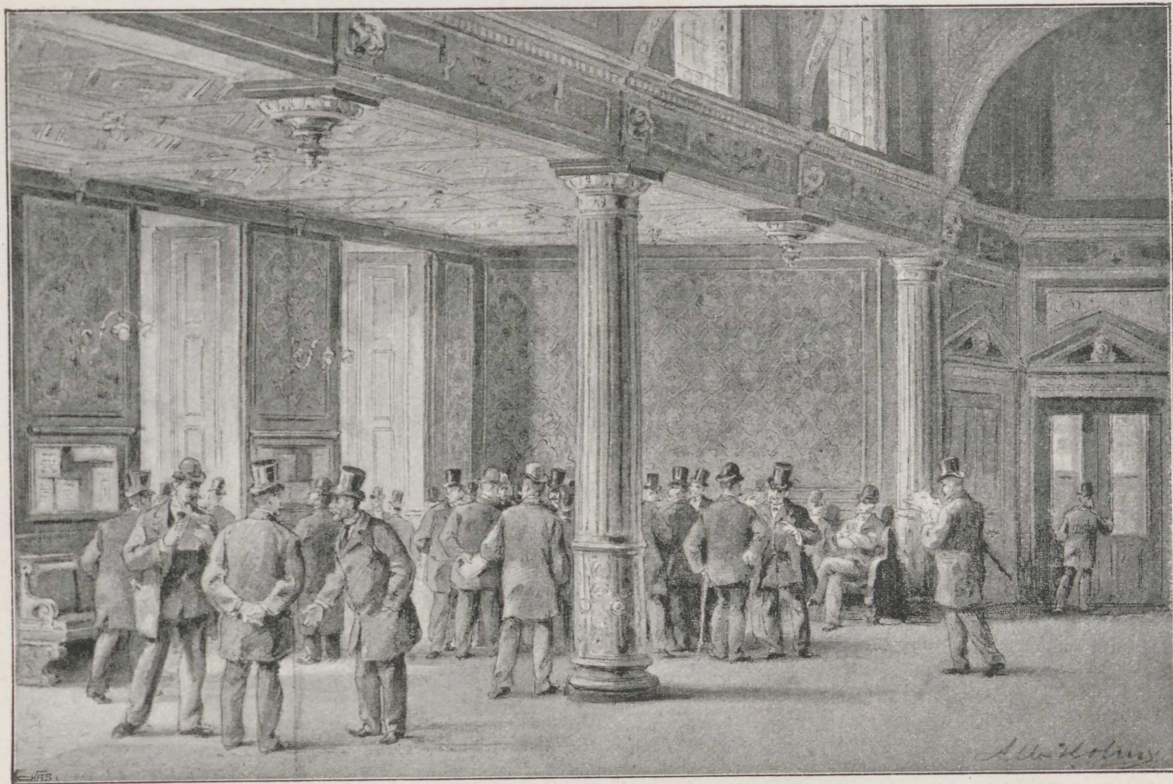
Om end den danske Børs staar langt tilbage i Indretning og Virksomhed for de store kontinentale Børser, tør det dog haabes, at man af disse Blade vil have faaet det rette Indtryk af, at der baade er Liv og Virksomhed tilstede, og ligeledes at dette Arbejde vil bidrage sit til at bøde endel paa det temmelig store Ukendskab til Børsen og dens Gerning, som almindeligvis hersker hos os.

Man vil vel ogsaa nok være kommet paa det rene med, at Livet paa Børsen har mange interessante Sider, men det gaar selvfølgelig ikke anderledes med det end med Livet alle andre Steder, der er overalt snart lige saa mange Meninger, som der er Mennesker.

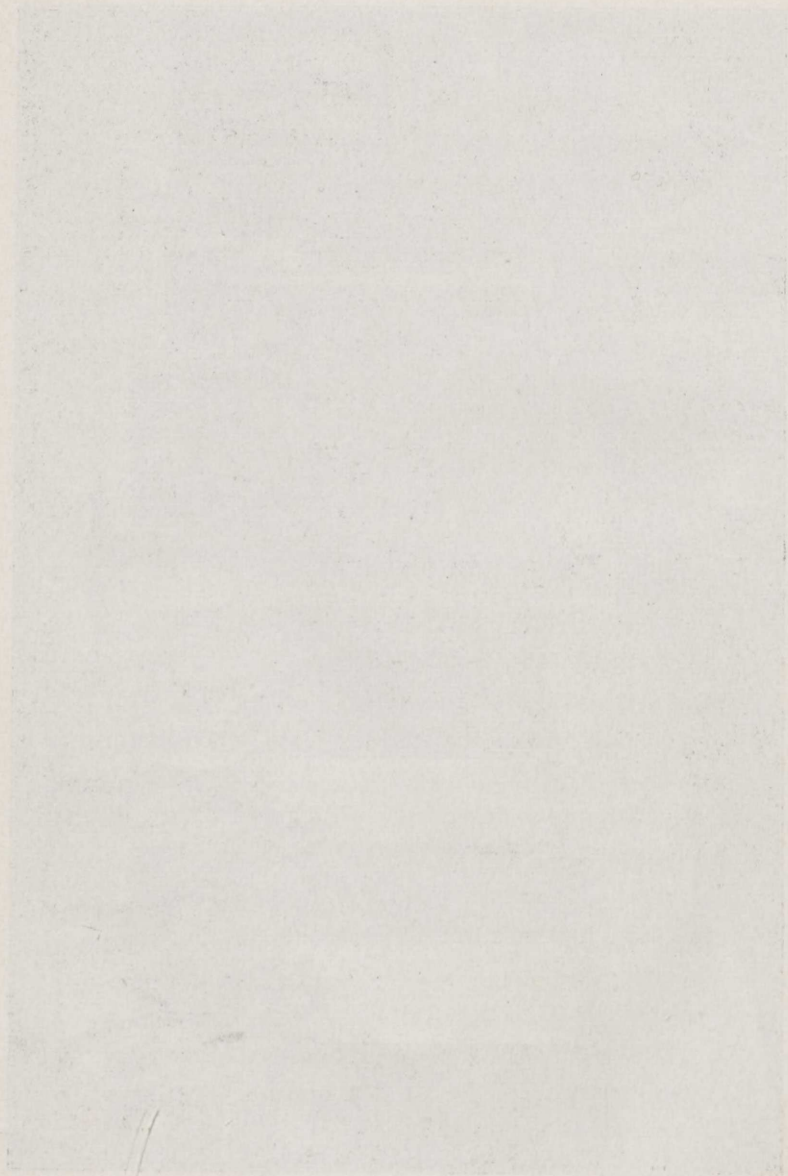
Det ejendommelige ved *Livet paa Børsen* er denne daglige Sammenkomst af saamange, som baade kende og ikke kende hverandre, kende hverandre, forsaavidt som de ses hver Dag og ofte tales ved, men alligevel dog staa fremmede for hverandre, og hvis Interesser i alle Tilfælde kun enkeltvis falde sammen.

Hver staar paa sin Interesse!

Der er vist intet Sted, hvor den menneskelige Egoisme træder mere og skarpere frem end paa Børsen.

Børsalen. Efter Noteringen. Fonds- og Aktiebørsens Hjørne. 1897.

Bagved den udsøgte Venlighed, den behagelige og lyttende Mine, stikker dog Egoismen og Beregningen frem, og dette er jo ganske naturligt, thi man maa erindre, at Folk ikke komme paa Børsen for gensidig Adspredelse eller Morskabs Skyld, men opfyldt af Tanken om at købe saa billigt og sælge saa dyrt som muligt.

Af alt dette følger tillige, at Livet paa Børsen saa at sige til alle Tider er bevæget.

Telegrafen og Telefonen bringer uafbrudt nye og skiftende Efterretninger

Priserne gaa ustanselig op og ned.

Penge vindes, og Penge tabes.

Forbindelser sluttet, og Forbindelser hæves.

Huse stige, og Huse falde.

Nye Medlemmer komme ind, og gamle blive borte!

Kort sagt: Livet paa Børsen er fuldt af Held og fuldt af Skuffelser.

Det er et støjende Liv, som føres paa Børsen, og det er desuden et alvorligt Liv — men det er aldrig kedeligt.

Sat i Glas og Ramme er Formaalet for Børslivet:
Penge og atter Penge — at tjene saa mange Penge som muligt!

Og at dette avler mange skiftende Følelser er let at forstaa!

Særlig ved Indtrædelsen af store Begivenheder bliver Børslivet, hvad Tyskerne kalde »aufgeregt«.

Er det et Krach der melder sig, da ser Børsen ud som en forstyrret Bikube!

Og for Krach ere jo alle Børser og alle Lande udsatte.

Vi ere ikke heller gaaede fri.

Hvem husker ikke Krisen i 1857?

Og i 1886 bleve vi heller ikke ganske forskaanede.

Det største Krach i vor Børs's Historie ligger dog længere tilbage i Tiden; det hidrørte fra den almindelige Statsbankerot, som fandt Sted i 1813, da man gik over fra »Courant-Mønt« til »Rigmønt«. Statsbanksedlerne, som efter Krigen med England i 1807 vare blevne talløse som Himlens Fugle indløstes, sagde man, med $\frac{1}{6}$ af deres Værdi, men det var i Virkeligheden kun med $\frac{1}{10}$, som man fik i andre Sedler, der imidlertid stod saameget under pari, at alt, hvad der reddedes, var et Par Procent, saa at, saa at sige, alle bleve ruinerede, hvilket naturligvis havde en stor Indflydelse paa Børsen.

Men trods Krach og trods alt, rettede Børsen sig igen.

Børsens Valgsprog maa altid være: Fremad gennem alle Hindringer.

Og som mægtige Led til Gennemførelsen heraf hører stadig *nye og dygtige Kræfter*.

Derfor bør de unge Købmænd ved Siden af den praktiske Gerning tilegne sig saamange som muligt af de Kundskaber, der have Betydning for denne; men ikke nok hermed, de maa ogsaa i saa stort et Antal som muligt søge ud til fremmede Pladser, for at øge deres Erfaring og bringe Udbyttet med hjem. Derved skabes bestandig nye Rekrutter til Støtte og yderligere Fremgang for Børsen og for Handelen.

Thi Kundskab er vel Magt, som det gamle Ord siger, men *Penge er en endnu større Magt*, og er det derfor end godt for den unge Købmand at erhverve sig al den Theori, som han kan, endnu nødvendigere er det for ham at lære at tjene Penge, og Evnen dertil erhverves mest ved den praktiske Gerning, helst paa de store Pladser.

Den kundskabsrige Købmand kan vel af og til komme frem, men det er dog det Rygstød, som haves i Penge, der fremfor alt bringer Forretningen Sukces, og selv den mindre kundskabsrige, men mere pengelige vil altid gaa foran den mere kundskabs- men mindre pengelige Købmand.

Dette gælder iøvrigt næppe alene i Købmandsstanden, men i hele det sociale Liv og det nutildags

maaske i højere Grad end tidligere, da Livet ikke pulserede nær saa stærkt, som nu.

Den umaadelige Konkurrence, som breder sig nutildags i alle Fag, øger betydeligt Pengenes Magt i Forretningslivet, hvad der tilstrækkeligt tydeligt fremgaar af de cooperative Selskabers Virksomhed.

Pengene tillader billigere Indkøb, bedre Materiel, hurtigere Følgen med paa alle Omraader, større Omkostninger, raskere Afgørelse af ny Foretagender, mere Imødekommen overfor Kunderne osv. osv. og derfor bliver Kampen dobbelt svær for den om end mere kundskabsrige dog mindre pengelige Mand.

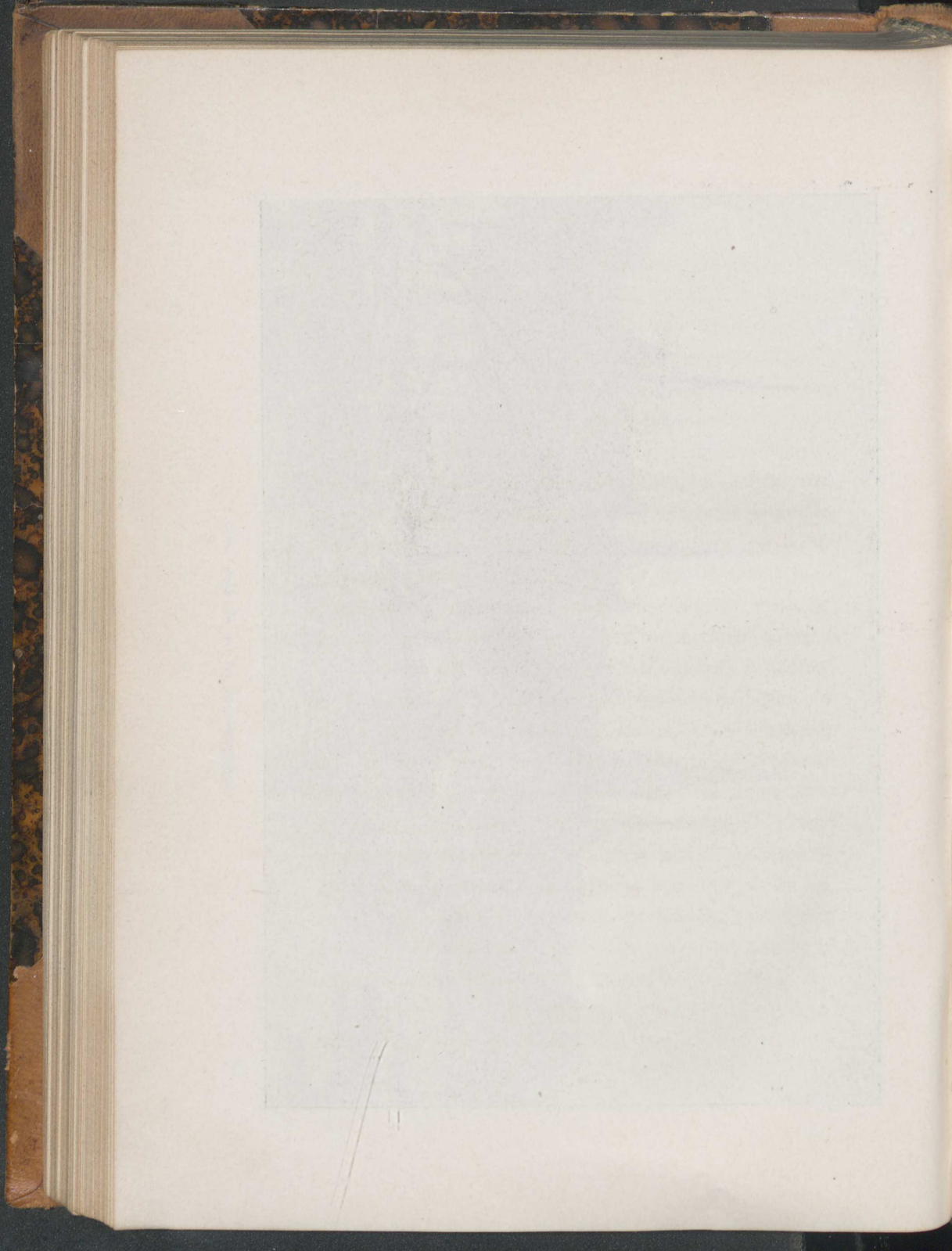
Megen Kundskab bliver vel prist, men i næste Øjeblik har Rigdommen besejret Kundskaben, baade i Folks Omdømme og i Virkelighedens forskelligste Afskygninger, den kundskabsrige kan slide Livet igennem anspændt og anstrængt, uden at høste noget mærkbart Udbytte for sig eller sine, medens den rige, uden synderligt aandeligt eller legemligt Arbejde, bringer Sejren hjem, baade i Form af flere Penge, menneskelig Hæder og Samfundsværdigheder.

Naar Talen derfor er om Forretning, da gælder Penge mere end Kundskab.

Børsbygningen, set fra Kanalen. 1897.

fterat vi nu saaledes have besøgt Københavns Børs fra den ene Ende til den anden og betragtet dens Virksomhed og daglige Liv, synes det os at maatte staa klart, at det Tidspunkt allerede længe har været forhaanden, da der burde sættes et Arbejde igang for at frembringe en tidsvarende Organisation og bryde nye Baner.

En Børs er et stort Samfund, sammensat af de forskelligste Elementer, af Korporationer og af enkelte Personer, og er der noget Sted, hvor vor Tids hastige Rørelser faa deres snarligste og mest gennemgribende Udtryk, da er det vistnok paa Børsen, der er Stedet for den lokale, den nationale og den internationale Omsætning, der er af den højeste Betydning for Handelen, Skibsfarten og Industrien, og paa intetsted turde det derfor mere end paa Børsen gælde om at følge med, saavel hvad Ledelsen som Organisationen og Virksomheden angaar.

At der ogsaa i Tidernes Løb har været Stem-

ninger oppe i denne Retning, fremgaar navnlig af to Omstændigheder, nemlig for det første af det *Andragende, som af Grosserer Societetets Komité under 2. Juni 1881* blev indgivet til Indenrigsministeriet og var Resultatet af de Anskuelser, som kom til Orde paa Societetets Generalforsamling den 24. Marts s. A. og for det andet, af det Lovforslag om Kursnoteringen paa Københavns Børs, som i Rigsdagssamlingen 1887—88 blev indbragt i Landstinget af daværende Indenrigsminister Ingerslev.

Andragendet fra Grosserer Societetet vedrører hele Børsen, Lovforslaget om Kursnoteringen særlig Fonds- og Aktiebørsen.

Med Interesse vil man følge de Bevægelser, som have været oppe for at tilvejebringe Reforme i de forældede og ikke tidssvarende Forhold, som raade paa Københavns Børs. og som have faaet deres Udslag i de to fornævnte Aktstykker.

Naturligvis maa man ikke misforstaa dette saaledes, som om der ikke i Tidernes Løb skulde være sket nogetsomhelst til Nytte og Fremgang for Børsen og dens Forhold. Tværtimod, man kan saaledes pege paa de af Grosserer Societetets Komité oprettede forskellige særlige *Bedømmelses- og Voldgifts-Udvalg*, nemlig et for Kornhandelen, et for Foderstof, et for Frø- og et for Smør-Handelen, hvilke alle have opnaaet høj Be-

tydning, navnlig vistnok de to førstnævnte, til hvilke endog udenlandske Købmænd henvende sig med Tvi- stigheder, der ikke berøre vor Plads.

Endvidere er det jo bekendt, at Grosserer Socie- tetets Komite allerede nu i adskillige Aar hvert Aar lader udarbejde en virkelig aarlig *Handelsberetning*, og endelig maa det ikke glemmes hvad der ved Hjælp af de *Brockske Legater* er udrettet ved Op- førelsen af den store *Handelsskole* paa Sankt Annæ Plads, og hvad særlig Fonds- og Aktiebørsen angaar, da skete der, som tidligere omtalt, i Marts 1894 det Fremskridt, at den officielle Kursnotering, der hidtil næsten hver Dag havde omfattet forskellige Papirer, forandredes til de 5 Dage af Ugen at omfatte alle de paa den officielle Liste opførte indenlandske Obliga- tioner og Aktier, medens kun den ene Dag om Ugen — Onsdag — blev Stedbarn.

I det store og hele derimod er det, at Trangen til virkelig indgaaende og tidssvarende Reforme er tilstede, men beklagelsesvis have de Bestræbelser, der have været oppe, ikke endnu ført til noget — endsige til det rette — Resultat.

Andragendet af 1881 til Indenrigsministeriet an- gaar netop Toppunktet, nemlig *Handelsstandens Re- præsentation* og *Børsens Organisation*, om hvilket der i øvrigt allerede i 1875 paa Societetets Generalforsam-

ling den 18. Marts fremkom Udtalelser samt *Forslag* fra nogle og tredsindstyve Grosserere om Nedsættelse af et Udvalg af Medlemmer i og udenfor Komitéen, hvis Hverv det skulde være at fremkomme med Forslag i denne Henseende.

Det er altsaa ikke noget nyt, tvertimod det er noget allerede meget gammelt, hvorom der her tales, noget, som har begyndt at røre sig for over 20 Aar siden og som i 1881, altsaa for allerede 16 Aar siden, fik Liv og Udtryk i Møder og Andragender.

Man kan ganske vist spørge, hvorledes det er muligt at saa lange Tider som 16—20 Aar kunne gaa hen, uden at saadanne Bestræbelser som de, der have været oppe, have baaret nogensomhelst Frugt.

Og man kan vel sagtens svare, at her hos os pleje vi altid at bruge længere Tid end andetsteds, selv om det drejer sig om Ting, hvis Gennemførelse kan siges at ligge lige for, det vil sige at være formaalstjenlig og nyttig og som derfor burde gøres færdig saa hurtigt som muligt; men istedetfor trækkes Sagen i Langdrag, og det uagtet, som i nærværende Tilfælde, Opinionen har været med.

Ved Siden deraf kan det iøvrigt gerne være, at der i det foreliggende Tilfælde i Mellemtiden har gjort sig anden Indflydelse gældende, som har bragt Sagen i Stilstand.

Det Andragende, som Grosserer Komiteen under 2. Juni 1881 sendte til Indenrigsministeriet, begyndte med at fremhæve, at medens der andetsteds findes oprettet *Centralorganer for Handel, Skibsfart og Industri*, med den dobbelte Opgave, dels at være Talsmand for Handelens og Industriens Interesser og at bistaa ved Tilvejebringelsen af saadanne Oplysninger om kommercielle og industrielle Forhold, der have almindelig Interesse, dels at være Regeringens Raadgivere ved Lovgivningsarbejder og Regeringsforanstaltninger, til hvis Forberedelse der kræves kommerciel Indsigt, er Danmark, trods de senere Tidens kraftige Udvikling, blevet tilbage i denne Henseende.

Dertil kommer yderligere, at der hverken i Regeringen eller i Departementerne vides at være Mænd, hvis Hovedopgave det er at være nøje fortrolig med Udviklingen paa Handelens, Søfartens og Industriens Omraader, samt endvidere at Forholdene, saavel paa Børsen som i Handelen i det hele, nu er af et ganske andet Tilsnit end dengang, da den nuværende Form for Grosserer Societetet og dets Komité oprettedes ved Forordningen af 23. April 1817 og Plakat af 10. Februar 1818, idet Societetet tæller mange Medlemmer, der i Virkeligheden ikke have noget med Storhandelen at skaffe, medens Tiderne paa den anden Side have ført det med sig, at der er mangfoldige

Handlende, Veksellerere, Ledere af større Bank- og Penge-Instituter, Skibsredere, Fabrikanter eller Ledere af større industrielle Forretninger, som uden at have taget eller ville tage Borgerskab som Grosserere, dog i høj Grad ere knyttede til og interesserede i den store Handel og Omsætning, som Grosserer Komitéen repræsenterer, og alle disse Mænd, hvis Virksomhed er af omfattende Betydning for Omsætningerne paa Børsen, ere hverken Vælgere eller valgbare til Komitéen.

Fra det Udvalg, som blev nedsat paa Børsmødet den 23. Juni 1880 fremkom der følgende Udtalelser:

En Omordning af vor Handelsstands Repræsentation bør formentlig have følgende 3 Opgaver for Øje:

At udvide Handelsstandens Repræsentation til at blive en Repræsentation ikke alene for de egentlige saakaldte Grosserere, men for den hele større Handel og Industri.

At gøre Repræsentationen fyldigere ved at tilføre den et forøget Medlemsantal og ved at give den videre Opgaver.

At styrke dens Indflydelse derved, at det bliver obligatorisk for Regeringen at indhente Repræsentationens Betænkning i alle Sager, som vedrøre Handel, Industri og Skibsfart.

Med disse Formaal for Øje har Udvalget tænkt

sig den *fremtidige Form for Handelsstandens Repræsentation* dannet omtrent paa følgende Grundlag:

1. Det nuværende Grosserer Societet foreslaas forandret til en *Børsforening* med lignende Rettigheder og Forpligtelser som Grosserer-Societetet. Grosserer-Borgerskabet foreslaas forandret til et Købmands-Borgerskab.
2. Børsforeningen skulde da omfatte de nuværende Medlemmer af Grosserer-Societetet, samt enhver, der fremtidig erhverver Købmandsborgerskab og desuden skulde deri kunne optages som ordinært Medlem enhver Købmand eller Industridrivende — ogsaa udenbysboende — som har andet Borgerkab end det, der forpligter til at være Medlem af Foreningen, eller som staar i Spidsen for større Pengeinstituter eller industrielle Foretagender (s: Skibsredere, Veksellerere, Bankdirektører, Fabrikanter og Industridrivende), saaledes at Foreningen vilde komme til at omfatte Repræsentanter for den større Handel og Industri.
3. Børsforeningen skulde repræsenteres af et Handelskammer, hvis Grundlag skulde være den nuværende Grosserer Komité med et udvidet Medlemsantal — t. Ex. 21 — og udvidede Rettigheder og Forpligtelser, og hvis Medlemmer skulde vælges af Børsforeningens Generalforsamling.

Dette er Hovedtrækkene i den Bevægelse, som i 1875 begyndte at gøre sig gældende paa Børsen, og som altsaa 5 à 6 Aar senere igennem disse Udtalelser fik Udtryk.

Grosserer Komiteen sluttede sig i Hovedsagen dertil og indsendte Forslag i saa Henseende til Indenrigsministeriet, med Anmodning om at der maatte blive forelagt Rigsdagen et Forslag til Lov, der ordnede disse Forhold i antydet Retning.

Indenrigsministeriet stillede sig imidlertid ikke villigt til Sagen, idet det kun var villigt til at medvirke til Gennemførelsen af nogle mindre Ændringer i den hidtidige Organisation, som formentlig kunde iværksættes ad administrativ Vej.

Det er rimeligt at Ministeriet, paa Grund af den Mangel paa Sagkundskab, der stedse har været tilstede i Statsraadet, hvad Handel og Industri og særlig ogsaa hvad Børsen angaar, ikke har magtet at forstaa og vurdere Betydningen af Børsens Reformforslag.

Grosserer Komiteen fastholdt imidlertid sit Standpunkt, hvilket ses af en ny Skrivelse af 19. Novbr. 1881 til Indenrigsministeriet, i hvilken Komiteen, næst at udtale en levende Beklagelse af Ministeriets Stilling til Sagen, siger, at dens Forslag er fremkommen af »Overbevisningen om den paatrængende Nødvendighed

af gennem en i det hele tidssvarende Ordning at skabe et i størst mulig Grad nyttigt og virksomt Organ for en Række nærbeslægtede Erhverv, hvis Betydning og Omfang vokse med hvert Aar, og til hvis frodige Udvikling et hvilket som helst Samfunds økonomiske Velvære og finansielle Styrke paa det nøjeste er knyttet.«

Komiteen slutter med at sige, at naar den har gjort sig til Talsmand for sin egen Organisation, da er det sket »i den Selverkendelse, at Komiteen, i sin hidtidige Skikkelse, ikke længere formaar i et for den selv og for de Interesser den repræsenterer, fyldestgørende Omfang at varetage de mangeartede Opgaver, som Nutidens Udvikling stiller et økonomisk Hovedorgan«.

Imidlertid kom der ikke noget ud af Sagen, Ministeriet blev ved sit, og siden den Tid ere nye Bestræbelser ikke traadte frem for Offentligheden, medens der udentvivi af og til indenfor Komiteen selv er bleven rørt ved Sagen, saaledes navnlig i 1892, hvilket erfarede af Udtalelserne paa Grosserernes Generalforsamling i Marts 1893.

Det andet Aktstykke, som foran er nævnt, angik Kursnoteringen paa Københavns Børs, og bestod i et af daværende Indenrigsminister *Ingerslev* i Landstinget

indbragt Forslag til at ordne de derhen hørende Forhold ved Lov.

At dette Lovforslag, efter at være bleven vedtagen af Landstinget i en noget ændret Skikkelse, helt og holdent blev forkastet af Folkethinget og saaledes ikke blev til noget, maatte alene af den Grund bifaldes, at en Lov alene til Ordning af Kursnoteringen af Fonds og Aktier jo kun vilde have været en Stump af den ny og tidssvarende Lovordning for Børsen i det hele, om hvilken der fra Handelstandens Side havde været fremsat Begæring. Men dernæst var Lovforslaget i sig selv af en saadan Beskaffenhed, at det vilde have skabt Tilstande paa Børsen, der kun kunde have givet Anledning til stadig Utilfredshed, uden at det skabte noget som helst godt nyt.

Dette fik ogsaa sit Udtryk i det Røre, som det bevirkede og i den Enstemmighed, hvormed det blev angrebet fra Fonds- og Aktiebørsens Side.

Naar der imidlertid skulde være Tale om en ny og tidssvarende lovhjemlet Ordning og Organisation af Børsen i København, da kan man snart komme paa det rene med, at har Varebørsen kun enkelte Punkter i sin Tilværelse, der bestaa ifølge Lov, da har Fonds- og Aktiebørsen derimod slet ingen, og trænger Varebørsen, som den selv erkender, til en tidssvarende Reform, da turde Fonds- og Aktiebørsen dog udentvivel i

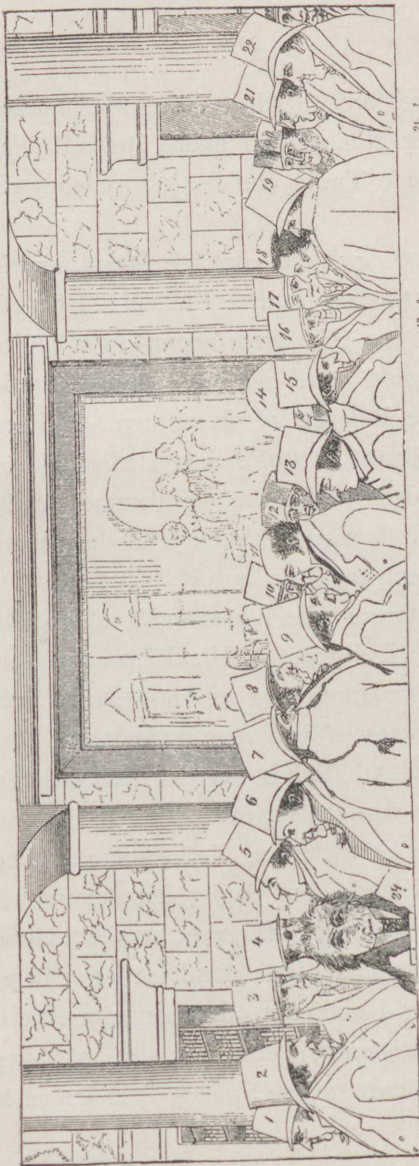
endnu højere Grad i denne Henseende være nødlidende, thi medens Varebørsen har sin Bestyrelse — Grosserer Societetets Komité — sit Domicil, Bureau, Arkiv osv., har Fonds- og Aktiebørsen i Virkeligheden ingen af Delene. Den har kun et Udvalg, som staar for Noteringen, men intetsomhelst andet og ligesaafuldt som Varebørsen indrømmer, at dens Organisaton ofte maa siges at være forældet ligefuldt maa Fonds- og Aktiebørsen indrømme det samme for sit vedkommende.

Saaledes som Forholdene have udviklet sig paa vor Børs i Tidernes Løb, vilde det vistnok være urigtigt, naar der skal være Tale om Reformer, Organisation osv. at tænke paa en anden Ordning end den, der netop har fundet en Talsmand i Grosserer Komitéen og det i 1880 nedsatte Udvalg, nemlig at *forene Vare- og Fonds- og Aktiebørsen i en Forening*, i én Børs, under én Bestyrelse og iøvrigt at give denne Børs, med eller uden Lov, en Forfatning, der svarer til, hvad de fleste udentvivel helde til, nemlig en konstitutionel eller saakaldet fri Forfatning, hvor altsaa ikke hele Magten er lagt i Bestyrelsens Haand, men hvor den øverste Magt er hos Generalforsamlingen, medens Bestyrelsen er Administrationen.

Det er jo nu over 200 Aar siden, at der paa Københavns Børs indrettedes daglige Sammenkomster, ved hvilke hovedsagelig Grosserere, Veksellerere, Mæg-

Paa Kopenhavns Bors. 1814.

1. Cascelliraad Cobbergen.	17. ?	21. ?
2. Didrik Tutou.	18. Agent Bohrens.	22. ?
3. Andrea Sjösten	19. Eintraad Erichen (C)	23. ?
4. Ragnad.	20. ?	24. Westoby.
5. Walter.		
6. Westöten.		
7. Cascelliraad Sjösten v. Schmidt.		
8. Eintraad Hamro		
9. Collirop.		
10. ?		
11. Margus Bjellsted		
12. ?		
13. Kiseerp.		
14. Cascelliraad Myhlanstich		
15. Tutou.		
16. Södrup.		

Navnefortegnelse til foranstaaende Billedet.

lere, Bankdirektører, Skibsredere, Assurandører og Skippere gave Møde, med andre Ord »Købmændene og de fremmede Trafiquerende« og saaledes er det jo endnu.

I over 200 Aar er de daglige Børssammenkomster vedligeholdte paa det samme Sted og til den fastsatte Tid, og det kan ikke være nogen Tvivl underkastet, at det ikke vilde være til nogensomhelst Baade, ved en kommende Reform, at frembringe en Forandring deri, eller at danne et større Skel imellem de to Børsbrancher, medens en fuldstændig Sammenslutning derimod kun kan tænkes at bidrage til de mange fælles Interessers Fremgang.

Ved af forene alle Børmænd i ét Societet eller én Forening, vil formentlig Handelen i det hele blive given en Repræsentation af en langt større Betydning end den Grosserernes Bestyrelse nu indtager, og Fonds- og Aktiebørsen vil derhos faa den Bestyrelse og det Hjemsted som den saa haardt savner.

Næst efter Grosserere og Veksellerere er Mæglernes den talrigste Stand, som daglig kommer paa Børsen, ligesom den selvfølgelig danner et særdeles vigtigt Led i Børsens Virksomhed, og i Handelen i det hele taget.

I Grosserer Komiteens oftere omtalte Andragende til Indenrigsministeriet, bemærkes det, at Mæglerne, paa Grund af deres særlige Stilling, ikke kunne komme

ind under Børsforeningen i dens ny Skikkelse og dette er en Anskuelse, hvortil udentvivl de fleste ville slutte sig. Ganske vist findes der dem, som i denne Henseende ere af en anden Mening.

Dette skal imidlertid ikke videre forfægtes her, kun skal det bemærkes, at Mæglerforordningen er gammel, og de fleste af dens Bestemmelser umulige at overholde i det praktiske Liv, saaledes som Forhold og Kutume have udviklet sig, saa at det kun vilde være aldeles naturligt, samtidig med en Ordning af Børsens hele Stilling og Forhold, tillige at ophæve den forældede Mæglerforordning, og fremskaffe nye Bestemmelser med Hensyn til denne Korporation. I modsat Fald ville Mæglerne iøvrigt lidt efter lidt tabe endnu mere af deres Forretningsomraade, end de hidtil have gjort, og deres Forretninger gaa over til Handlende, der arbejde pr. Kommission.

I Udlandet har man paa mange Steder afskaffet de saakaldte edsvorne Mæglere, dette skete saaledes allerede i 1871 i vor nærmeste Børsby Hamburg. Grunden dertil var den, at Forretningernes Art og Natur, ligesom her, forandrede sig med de forandrede Tider, og Senatet i Hamburg gav derfor en Lov, i hvis § 1 det hedder:

»Das Institut der beeidigten Mäkler ist aufgehoben. Die bisherigigen beeidigten Mäkler sind ohne weiteres

ihres Eides entbunden und haben nur die Rechte und Verpflichtungen unbeeidigter Unterhändler«.

Noget lignende tiltrænges udentvivil hos os, og dersom dette skete, da synes det, at der ingen Tvivl kunde være om, at ogsaa Mæglerne kunde nyde godt af at være Medlemmer af Børsforeningen, og have et Par af deres Midte i dennes Bestyrelse.

Imidlertid, som sagt, der skal ikke her gaas nærmere ind paa denne Sag; men forhaabentlig vil Spørgsmaalet komme frem, og man kan da komme tilbage dertil, saavel som til de mangfoldige andre Spørgsmaal, der vedrøre Børsen og hvad dermed staar i Forbindelse, og som ikke her have haft deres Plads.

Som en naturlig Slutning paa dette lille Arbejde, vil man udentvivil være enig i at udtale Ønsket om, at der maa opnaas Øre for Oprettelsen af et *Handelsministerium*, under hvilket saavel dette vigtige Spørgsmaal om Børsens Ny-Organisation, som de talrige andre Interesser, der vedrøre Handelen, Skibsfarten og Industrien, hvilke alle nærmest maa betegnes som hjemløse, kunde komme til at sortere, hvorved der vilde blive sikret dem en virkelig fagmæssig og kyndig Behandling og Afgørelse.

